





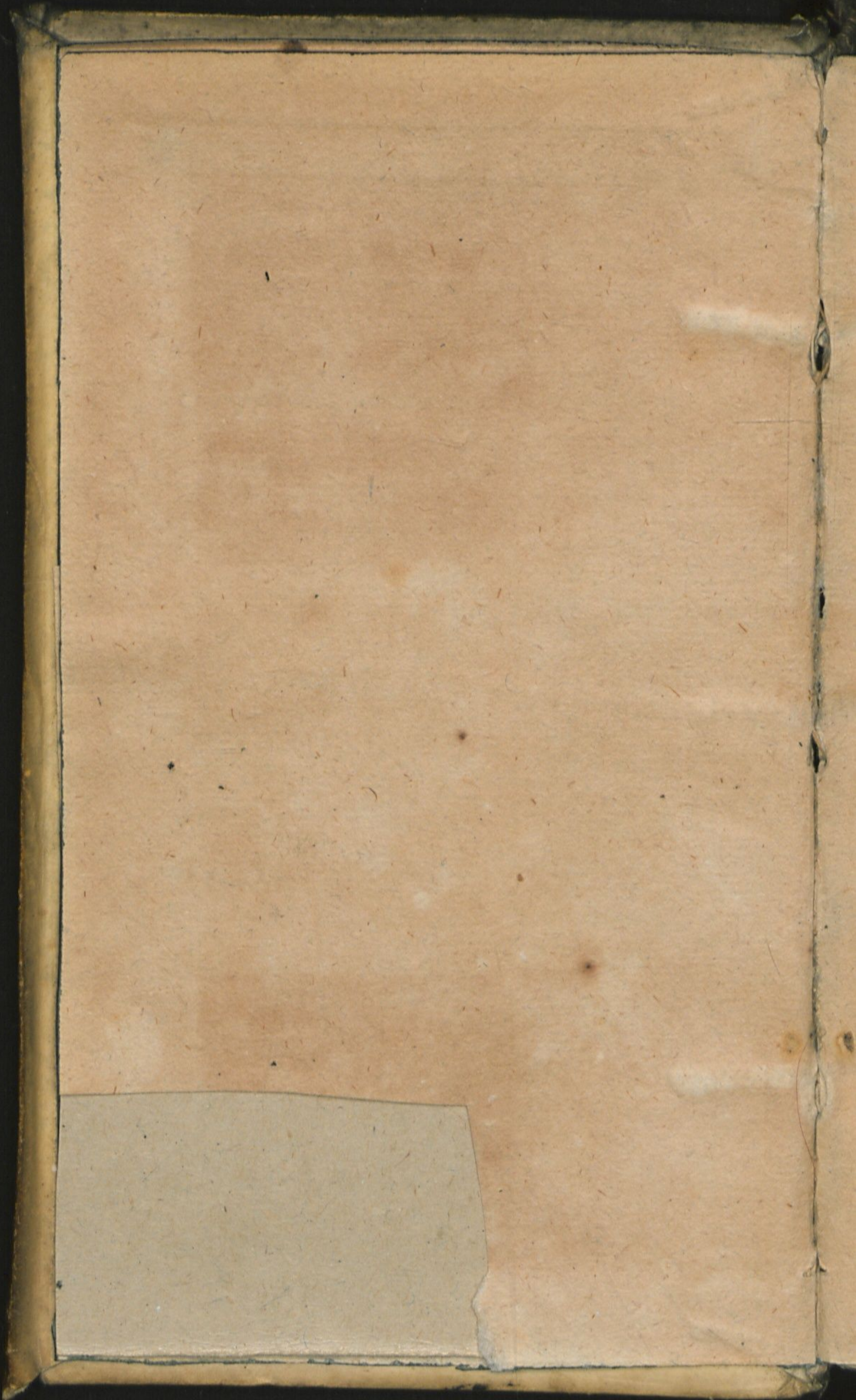
Liber  
Bibliothecæ Academicæ Halensi  
a  
CHRISTOPH. ERNEST. CONONE,  
Med. Doct. & Practico  
Berolinensi,  
TESTAMENTO DONATUS.  
1729.

Xd. 18.





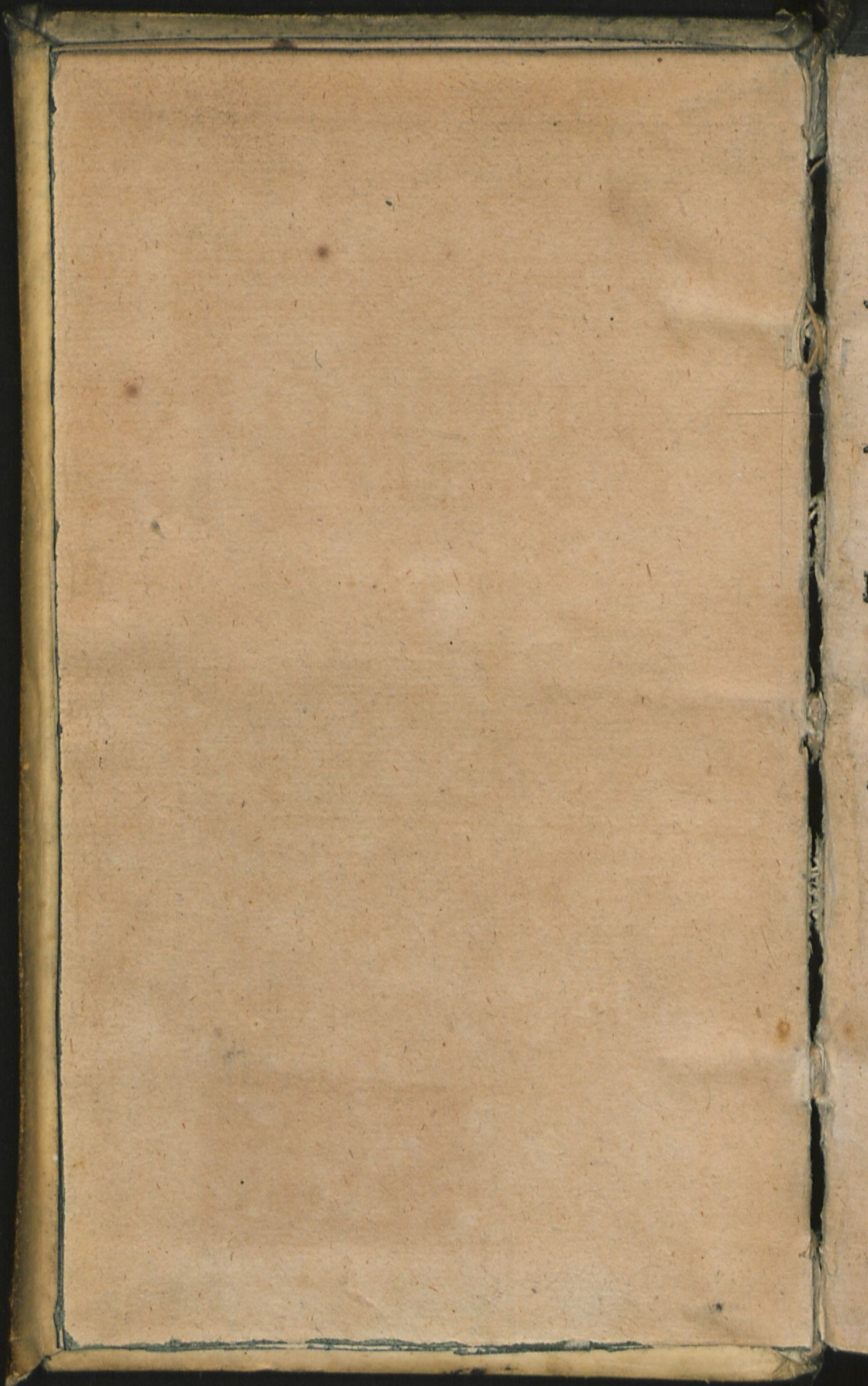














Historia

2

PLÆRARVM  
QVE PARTIVM HVMA-  
NI CORPORIS, MEMBRATIM  
scripta, & in usum tyronum re-  
tractatior antehac edita,

A V T O R E

SALOMONE ALBERTO,

*Medicinae Doctore, ejusq; Professore olim  
V Vitebergæ publico :*

NUNG VERO EX IPSIUS AVTO-  
grapho auctior & emendatior postremùm  
in lucem emissa.

ACCESSERVNT EIVSDEM AVTORIS  
*observationes aliquot Anatomicae, rare &  
perquam elegantes.*



16

02.

V V I T E B E R G Æ

Impensis Zachariæ Schureri & ejus Sociorum.

3.



PLINII  
OVI  
IN COR  
SCRIPTA  
MILITIA

SALOMON  
MILITIA

IN  
SALOMON

AC  
MILITIA



VITIA  
MILITIA





*Lectori candido S.*

**E** Didit olim historia<sup>m</sup> anatomicam, seu plerarumq; partium humani corporis descriptionem, Vir Excellentissimus, Dn. Salomon Albertus, Norinbergensis, Philosophiæ & Medicinæ Doctor, tum in inclyta hac VVitebergensi Academia artis Medicæ Professor primarius, dein verò illustrissimæ Domus Electoralis Saxonicæ Dresdensis Archiater dignissimus. Qui liber, ut eius Autoris omnia, non solum studiosæ iuventuti, sed etiam viris in Republ. literaria celeberrimis ita acceptus fuit, vt jam ab aliquot annis exemplaria desiderari cœperint. Quod cum Bibliopolæ nostri animadverterent, dudum in animo habuerunt, libellum hunc rursus luci publicæ reddere, & hac etiam in parte, pro virili, commoda studiosæ iuventutis promovere: atq; id ipsum etiam dudum effectum dedissent, nisi Iconum defectus, quæ tunc penes Autorem, qui novam editionem ipse adornabat, erant, eorum voluntati obstitifset. Verùm enim verò postquam vir hic Clarissimus, magna cum bonarum literarum jactura, virorum que doctorum insigni luctu, in vivis esse desijt, mundi q; huius æumniis valedixit; atq; ego Icones, & exemplar historiæ anatomicæ, pluribus in locis ab ipso Autore auctum & correctum, ad virum Excell. Dn. D. Ioannem Georgium Magnum, Augustanum, Medicum apud Berolinenses Clarissimum, Autoris Jgērum dignissimum, devenisse cognovi: ne diutius studiosorum hac in parte remorarer commoda, vt ab eo Icones & Exemplar auctum & correctum impetrarem, nihil in me deesse passus sum. Atq; is quidem cum suarum partium esse intelligeret, neq; Soceri optimi famæ obstare, nec studio-



forum exp<sup>er</sup>ationem eludere, promptè & Icones  
mihi commun<sup>is</sup> cavit, & ex Autoris chartis non sine  
labore & diligentia, <sup>sa</sup>, quæ Autor addere in ani-  
mo habuit, editioni antiquæ addidit, atq; corri-  
genda correxit, observationes deniq; anatomicas  
aliquot raras & elegantes eiusdem Autoris adiun-  
xit. Accipe igitur, Lector Candide, libellum  
hunc, etsi, quâ numerum chartarum exiguum, quâ  
tamen eruditionem, rerumq; gravissimarum, qua-  
rum paucis verbis plurimas complectitur, multitu-  
dinem, sat amplum, iamq; ultima cura ab Autore  
excultum; atq; Viri Clarissimi D. D. Io. Geor-  
gij Magni, nostrumq; itidem de Republ. litera-  
ria, pro virili, benè merendi studium boni consu-  
le. Quod si apud te, quod spero, (iniquum enim  
nihil postulo) obtinero, sedulam dabo operam,  
ut insigne, & à multis hætenus expetitur opus,  
de Compositione Medicamentorum internorum  
& externorum, atq; Antidotarium; itemq; erudi-  
tum & elegans, ultimaq; lima politum de Theri-  
aca & Mithridatio scriptum, eiusdem D. D. Sa-  
lomonis Alberti, piæ & laudatæ memoriæ, à D.  
D. Ioanne Georgio Magno impetrare, & paulò  
post in tuum totiusq; Reipubl. literariæ insignem  
usum in publicum dare, possim. Vale.

*Zacharias Schürerus*

*Bibliopola VViteberg.*





ILLVSTRI  
GENEROSO ET IN-  
CLYTO DOMINO OTHONI,  
Comiti in Solms, Domino in  
Muncenburg & Sonnevvald,  
Domino suo clementis-  
simo

Salomon Albertus  
*Norinbergensis salutem, id est, in  
Christo summam felici-  
tatem dicit.*



IRIFICE FOR-  
matus sum in inferio-  
ribus terræ, id est, in vte-  
ro matris, exclamat in  
Psalmo David: nequ  
*ἀνεμφάτως*: Etenim pl<sup>s</sup>  
quàm significante verbo *מְרַבֵּעַ* eo loci <sup>ci-</sup>  
tur, *διάπλασιν* nostri ijs assimilante <sup>esti-</sup>  
bus,

A 3



bus, quas Idæi Phryges invenere, indeq;  
Phrygiones appellati sunt: quod acu variè  
pingere eas atque intexere, segmentisq; au-  
reis sericisvè additis exornare solerent. Quo  
& nos aliquando respeximus, cùm archite-  
cturam aranei (vnde erudita texendi opera-  
tio primùm putatur defluxisse) quoddam  
quasi *ἐμπαγείον* statueremus primæ deline-  
ationis animantis in utero. Is namq; de la-  
nigera fertilitate, quam intra se habet, te-  
xere didicit, artemq; eam primus exercuit,  
ad cuius instar Natura non solum artificio-  
sa, sed planè artifex in vtero matris, dum  
fundamentum nostri ponit, telam è genitali  
semine exorditur suã, pictura prorsus texti-  
li. Hiobus quæ sit *ὕλη τῆς γενέσεως*, id est, ho-  
mini generando materia, paullo rudiùs qui-  
dem persequi videtur, sed quam tamen ipse  
specie luculenta nequaquam destituat: ut li-  
cet perenne sit rudimentum nostri, non ta-  
men fribolum Plinio debeat existimari. Ver-  
ba Hiobi hæc sunt: Velut lac mulsisti me, &  
tanquam caseum coagulasti. Quid quæso la-  
cti similis, quàm semen est? quod verè è  
maribus emulgetur, coaguliq; modo in sese  
coheratur in utero: à quo deinde tempore  
ip. negociosa Natura serum, tanquam ni-  
mis luxum, atq; operæ cultusq; negligens  
secerit, reliquum quod spissius est, atq;  
inte-



interim sequacius, sibi seruat, inq; eo scite  
fabreq; fingendo corporandoq;, demum &  
spiritu vitæ immortali animando occupa-  
tur. Huius tam diligentis fabricæ humani  
corporis, si ab ossibus solum discesseris,  
propheta Ezechiel *αὐτόπτης* fuit. Vidit is ἐν  
*εῤῥάσῃ καὶ ἀποκαλύψῃ* θεῶ, quemadmodum  
ossa, quæ iam modo exaruerant, diffusa fu-  
erint atq; digesta, suum vnumquodq; in  
locum, invicemq; sibi adaptata in compa-  
gines artuum convenerint: mox ut nervis  
astricta sint, carneq; induta sua, & ad de-  
corem investita cute: tandem quomodo  
sic repente formatis, & in habitus huma-  
nasq; species figuratis corporibus, atq; etiam  
dum exanimis, spiritus, qui circumferret  
ea, sufflatus sit: quod spiritus postlimini-  
um in pristina ingredientis corporum  
ergastula, ut & cætera structura partium,  
*τῆς ἀναβιώσεως ἢ ἀναστάσεως* exemplar fuit  
solidum atq; expressum.

Et hæc quidem eo pertinere volumus  
singula & universa, ut testatum fiat, quanta  
insit admirabilitas fabricationi nostri cor-  
poris, operis præclarissimi: in quo ad vim  
incredibilem, ad artem atq; sapientiam eius,  
qui ipsum condidit, declarandam, vel vna  
pars satis esse potest, extrinsecus solūmodo  
aspecta, eademq; minima: quando rerum

A

Natu



Natura nusquam perinde tota est, atq; in minimis: & quanto vnumquodq; minutius fuerit, tanto maiorem admirationem excitabit. Documento vel machinator ille fuerit, qui in exiguo annulo Phaethonta, quatuor in vectum equis, artificio & spectaculo incredibili sculpendo ita expresserat, vt ægrè quidem propter parvitatem cerni singula, ac cerni tamen ad claram conversa lucem possent. Nihil ergo dici verius potuit, nihil omnino scitius, quàm quod cui-dam barbaro, quisquis sanè ille fuit, si modo fuit barbarus, à nonnullis ascribitur: qui interrogatus à quopiam, quid in hac mundana scena arbitraretur maximè suspi-ciendum admirandumq;, subiecisse fertur, hominem, vtpote *ἄνθρωπος ἰσομάτων*: quem Plato propter maiestatem naturæ, præcipuè verò mentis, qua nobis cum cœlestibus agnatio est, quaq; nihil homini dedit Deus ipse divinius, *ἰσοῦν ἄνθρωπον* nuncupavit. Nec enim hamatorum vncinatorumq; corporum interiectio inani concretorum turba hominem confecit, quæ magnus ille Democritus rerum omnium semina atq; elementa astruit. Neq; figura aut situs, aut *εὐγενσία* sive vsus membrorum, neque vis talis ingenij, aut mentis tam politè, tamq; sub-  
tili-



tiliter effici fortuna potuit, sed quadam  
machinatione atq; solertia à parente illa  
rerum omnium, & magistra Natura, per  
quam intelligitur effector mundi molitor-  
que Deus. Scilicet huius *πλασμα* homi-  
nes sumus, non fortunæ opus: huius cha-  
racter & sigillum, ac quasi radius, quem no-  
mine proprio Moses vocat imaginem, nem-  
pe innuens, archetypum rationalis Naturæ  
Deum esse, nos vero ejus effigiem, quam  
licet ruina nostri generis obscurando ad-  
modum labefactarit, non tamen ita peni-  
tius exstinxit, quin aliquid de forma cog-  
nationis, quæ nobis cum Deo intercedit,  
adhuc retineamus.

In harum rerum considerationem cum  
pestilentissimo tempore, quo hæc erudita  
Lyceia propè vasta erant atq; deserta, paullo  
altiùs descenderem, inq; contemplatione  
hominis, qui verè miraculum est naturæ  
universæ, totum me ponerem: arbitrabar  
equidem precium operæ me facturum: si  
de partibus humani corporis earumq; uti-  
litate (cujus *πραγματεία θεολογίας ἀκρι-  
βῆς δέχῃ* Galeno nostro constituitur) ali-  
quid elucubrarem: idq; in gratiam iuventu-  
tis scholasticæ, quam quidem, ut Philoso-  
phiæ, & totius Naturæ scientiam sibi com-

A 5 para-



parare queat, hisce sacris oportet initiari.  
Quare se vocavi me ipse quoque à suis conta-  
gio, inque Ammonianum meum, quod est  
extra urbem, secessi: ubi in ingrato illo  
scholæque funesto ocio hanc partium histo-  
riam ex palinxepto cœpi condere, Deoque vo-  
vere velut bonum quendam ἔρωδον, qualis  
olim Musicorum fuit, quo stantes ante  
Deorum aras canebant, hymnis Deos cele-  
brantes: aut qualis Poetarum Lyricorum  
ἑρωδὴ καὶ ἀντίρωδὴ.

Cæterum cum extremum hoc mundi  
fermè præcipitantis seculum ad obtrectan-  
dum nimis quàm proclive sit, atque immi-  
nentium iudiciorum expectatio multò  
profundior, quàm quæ exhauriri à quo-  
quam queat: dispiciendum mihi iudicavi  
de aliquo tutelari, cuius fidei atque clientelæ  
hic liber committeretur.

Te autem præside, OTHO Comes il-  
lustris & generose, Domine clementissime,  
hunc lucubrationis meæ laborem, qualis is  
cunq; est, prodire in lucem potissimum  
volui, quod sic persuasum haberem, ex illu-  
stri nomine tuo genium ipsi conciliatum  
iri: quippe ideo plus habere momenti vi-  
dentur multa, quoniam sunt principibus  
viris dicata. Adhæc clam me non est, quam  
cupio



Cupidè, & qua iudicij dexteritate in confi-  
deratione contemplationeq; Naturæ ver-  
feris, cui tantum cotidiè impendis tempo-  
ris, quantum à studijs gravioribus subcide-  
re, & imprimis verò ab historiarum lectio-  
ne suffurari tibi licet. Quorsum enim nu-  
pera ista tot caussarum latentium investiga-  
tio? Quid sibi in mensam advocata illa  
*ἀστυία παραδοξοτάτη*, & captum omnem  
excedens esuries puellæ, quæ, ni fallor, tri-  
ennium, aut eo amplius, vitam impasta tra-  
duxit, quam generosa & pijsissima mater tua  
semel atq; iterum odoribus refecit? Sanè  
testari ipse possum, toto tempore, quo isthic  
essem, ab illustri mensa tua sobriam philo-  
sophiam nunquam exulasse, neque etiam  
alumnas eius. Suppetebat abundè proble-  
matum, quibus fercula tibi ipse condires.  
Sed obijciat aliquis, heus tu bone vir, quid  
ad Bachum isthæc? Immò certè decoro  
convivij maximè respondet, dum corpus  
pascitur, animum genio suo non defrauda-  
re: quod se quidem fieret, si studij atq; do-  
ctrinæ pabulum ipsi deforet. Quare neq;  
prorsus à Musis, neq; à Baccho ( vt habet  
proverbium ) aliena ista debent videri. At  
enim nec ludicra atq; gesticularia Lynx tua  
mihi hîc prætereunda silentio, quæ abs te  
cicur,



• cieur, & popularis, & homini adeo amica  
• reddita est, vt sine eo vix momento esse su-  
• stineat, cæteroqui societatis atq; commercij  
• nescia: idq; partim ὁμοφυλία, quando  
• cum homine veluti tribus gentisq; eiusdem  
• degit, partim accurata nutriendi disciplina.  
• Vtraq; quicquid inditum Natura sangui-  
• narium ferumq; fuit, id omne sensim ob-  
• litteratum est, atq; ipsa adeo τῶν ἀνθρώπων  
• ἡθροσὶ συναναχρωσσομένη, hoc est, humanis  
• moribus quasi concolorata atq; afformata.  
• Mitto Castorem & pugnam, quæ ipsi cum  
• animantibus cæteris iucundissimo sanè spe-  
• ctaculo nuper commissæ est, & multa hoc  
• genus alia, quæ abunde testatum faciunt,  
• quantopere aveas jura Naturæ, etiam quæ  
• à vulgari intelligentia remota sunt, perno-  
• scere. Proinde verendum non erit, ne  
• quis vitio mihi vertat, quòd sub illustri no-  
• mine tuo in aspectum lucemq; profero  
• è medio Naturæ sinu detextam hanc par-  
• tium humani corporis historiam, in qua,  
• quod verbis & dictionibus assequi mihi  
• non liquit, id coloribus & figuris conatus  
• sum vtcunq; exprimere atq; repræsentare,  
• vt tyro adeo in hanc, vt ita loquar, scenam  
• productus, non solum lector, sed idem spe-  
• ctator esse, & historia ipsa merito picta dici  
• queat.



queat. Cumq; hæc, vt cœpi paullo antè  
dicere, à me in laudem sospitatoris, & vnici  
*ἀλεξικάνε* Iesu Christi, tanquam Gratia-  
rum ara condita sit, ad memoriam meæ  
meorumq; salutis tempore illo pestilentif-  
simo diuinitus assertæ sempiternam, sum-  
missè abs Tua Illustri Generositate peto,  
vt in locupletissimam penum suam libra-  
riam, quæ magno iudicio à præstanti viro  
Theophilo Dasypodio, L.L. Licentiato, & T.  
Generositatis consiliario, nava atq; indu-  
strio, delectissimis libris instructa, inq; or-  
dinem decenter digesta est, cooptare ipsam  
dignetur. Locum convenientem Theophilus  
ipse assignabit, qui qualis qualis fuerit, æqui  
boniq; consuletur. Est enim profectò ali-  
quid, atq; multum adeo, in tam illustri &  
splendida Bibliotheca, vnde decus constare  
tibi poterit ad seram posteritatem, vel ex-  
tremum locum occupare: quæ vt librorum  
multitudine nonnullis in Germania cedat:  
at bonitate tamen, qua vnica tanquam regu-  
la supellectilem librorum metimur, certum  
est multas superare. Neq; enim tam refert,  
quàm multos libros, ut quàm bonos ha-  
beas.

Per scribebatur Vitebergæ

XV. Calend. Aprilis.

Anno Iesu Christi 1585.





## EPIGRAMMA.



*Egis habens nomen Salomonis, Apol-  
linis artes,*

*(Huius enim inventum carmen  
& herba fuit:)*

*Corporis humani digessit in ordine  
partes,*

*Quaę sit his species, vis ratioq;, refert.*

*Quid sua præ reliquis hæc præstet in arte facultas,*

*Qua nova non notis lux data rebus inest:*

*Vel pars sola probat, qua caussa est reddita sensus,*

*A quo suscipitur quilibet aure sonus:*

*Quaę docet caussas, ac instrumenta loquele,*

*Et vox quos fines articulata tenet.*

*Est sua Germanis etiam experientia rerum:*

*Patria sed natis est minus æqua suis.*

*Quid tum? vera suo contenta est lumine virtus,*

*In qua ceu speculo cernitur ipse Deus.*

*Perge tuis operis artem illustrare medendi,*

*Cunq; homo sis, homini sis Deus artis ope.*

*Nam quæ laus homini poterit contingere maior,*

*Quàm virtute Dei quòd sit imago Dei?*

*Iohan. Maior. D.*



*Menda sic corrigantur.*

Legatur folio 10. l. 7. sunt, eò. fol. 17.  
διελυώδη. fol. 35. l. 17. est, fol. 36. ἡρεον. fol. 43  
σγγεία fol. 45. ὑμὴν fol. 81. κισσοειδῆς. ib.  
ταμῆα. fol. 82. l. 5. raro fol. 87. carnulentum  
fol. 97. l. 6. deiecta. fol. 101. epididymide. fol.  
112. l. 22. a facta. fol. 114. l. 17. utitur, quo-  
cunq; volet exc. fol. 118. ζύγωμα. fol. 132. l.  
24. supra quo spina quoquo versus. fol. 133.  
qui nimium indulgent veneri. ib. lumbifra-  
gio. fol. 146. ἔκφυσις. fol. 147. verba παρεν-  
θεσεῖς inclusa deleantur. Reliqua leviora le-  
ctor & pro sua industria facile animadver-  
tet, & pro suo candore dextre corriget.



Galenus lib. de foetuum for-  
matione affirmat,

Κατασκευὴν τῶν σώματων ἡμῶν, ἄκρως  
ἐνδείκνυται ποίησαντες αὐτοσφί-  
αί τε ἡμῶν καὶ δυνάμεις.

*Fabricam nostri corporis summam  
opificis & sapientiam & potenti-  
am præ se ferre.*





# HISTORIA CAPITIS.



**C**APUT est humanæ fabricæ culmen atq; fastigium, orbi depresso utrinq; ad oblongæ sphaeræ similitudinem quadamtenus simile, quo ignis ille diuinus ratio & mens, acris, vicens, & sagax, character quidam & effigies diuinæ essentiaë, quinorum sensuum satellitium animæ, tanquam cœlo tegitur: in hoc regimen est totius animantis illic, ut modò dictum est, animæ secundum Platonicos sedes est, quæ indidem derivata influit dein uno perpetuoq; tenore in corpus reliquum, quod ita moderatur ratione vniuersum, nutuq; regit atq; dispensat, vt in qualibet regione membrorum etiam minutissimorum præsens

B

cise



esse, suæq; benignitatis aura *γερμετης*  
*κως* quodam quasi numero afflare ipsis  
videatur. Datum capiti nomen est,  
ut quidem Varro ad Ciceronem scri-  
bit, quòd hinc initium capiant sensus  
ac nervi. In hoc religio, & quoddam  
inesse numen fertur: ea propter ibi  
honorum insignia, & diademata re-  
gum esse voluere. Iusserunt etiam  
venerationis causa aspectu magistra-  
tuum capita aperiri: etsi in gratiam  
valetudinis id factum esse Varro autu-  
met, quò sensim firmiora ea consue-  
tudine fierent.

Cerebrum calva munitur ossca,  
eademq; sutili, & transpirationi per  
quàm opportuna. Cum enim caput  
velut caminus sit vniversi, immò cu-  
curbitulæ instar insideat trunco cor-  
poris, sorbet ab infernis, quicquid  
volatile & sequax est, nempe exspira-  
tiones omnis generis: quarum exha-  
lationi nisi dehiscens calva vsq; pate-  
ret, certè abesse non posset, quin assi-  
duis haustibus Cerebrum inebriare-  
tur, cæteroquin viscerum vt excelsis-  
simum



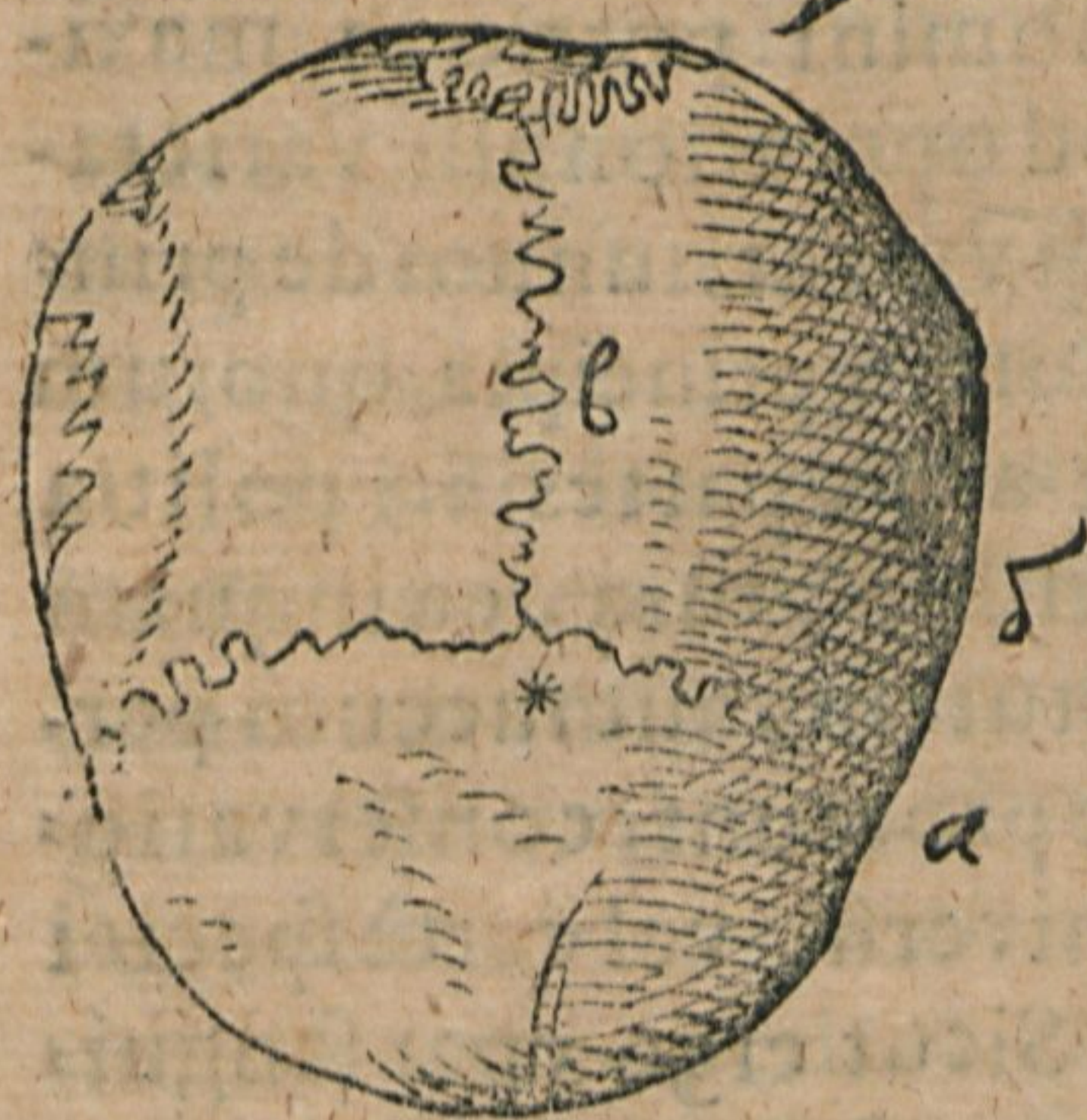
simum, ita humidissimum & frigidissimum, homini portione maximum, eò quòd operationum varietate nobilitateq; vincat, unum de principiis. Voco autem principia, quorum causa videtur alias partes in politia corporis genuisse Natura, ea inquam voco, quæ virtutem, aut succum perfectum ex sese promunt, conservatio- ni corporis universi, vel certè speciei necessarium. Sicut ergo epar sanguinis officina est, testes genitalis atque prolifici seminis, cor promptuarium viuifici & vitalis spiritus: Sic cerebrum tertium spiritum animale è penu promens suo, per nervos, quò & quando decet, motus & sensus ex natura præscripto *κατὰ προαίρεσιν* ciendorum gratia, traiecit. Caluæ adiacet superiori quidem pericranium id est, cutis capillata, inferiori verò dura meninx.

*Summa pars calvæ paullo profun-  
dius orbiculatim re-  
secta.*

B 2

Calvas





**C**alvaria  
 Cest quod-  
 dam quasi  
 coelum ca-  
 pitis, cui ce-  
 rebrum pros-  
 ximè subest.  
 Huic lamel-  
 læ, ut in ces-  
 pis, ad aspe-  
 ctum futura-  
 rum suum  
 abstraximus

*περικράνιον* : quod periostii ritu calvam  
 obit atq; investit, ob crassitiem excel-  
 lenti carnis nomenclatione indigita-  
 tum. Eiusdem hoc planè conditionis  
 est, cuius ipsa membrana cerebrum  
 subtus involuens, vnde illa produci-  
 tur. Os calvæ non simplex est atq; uni-  
 cum, sed duplicata passim lamina con-  
 spicitur, quas inter meditullium, *δι-*  
*πλόην* nominant. Ossis quod supra est,  
 sub cute capillata, adjacet pericranio,  
 quod infra, meningi, omnium mem-  
 branarum parenti atq; origini. Vtri-  
 usq;



usq; superficies terfa atq; polita τὴν ὁμό-  
χροιαν veterum Pythagoræorum exhi-  
bet, quibus sua cuiusq; corporis super-  
ficies χροια nuncupata est. Quid? quod  
summum os, qua parte solidissimum  
est, non quidem situ, terræ modo, quæ  
situ induruit, hiulcatur, sed æstivis so-  
libus lamellatim finditur, atq; absce-  
dit; non secus atq; in conchulis maris,  
in vesicæ calculis, aut lapide Bezoar,  
in rumine siue ventriculo hirci Indici,  
corticatim compactis usu accidere so-  
let. Sed nec integra est calvaria, verum  
de compluribus ossibus more denta-  
tæ ferræ pectinatim coagmentata, ac  
ceu ferruminata. Suture ita consertæ  
atq; commissæ, spiracula sunt atque  
infumibula Cerebri, inter quas Co-  
ronalis quidem a fronti superposita  
est. Eius medio rectâ insistit verucu-  
lata siue sagittalis C, perticæ in mo-  
dum per verticem producta. Locus,  
\* quo hæ inuicem ad obtusiores an-  
gulos vna alteri innituntur, adeò te-  
ner in infante est, vt micationem ar-  
teriarum intuentibus repræsentet, &



6  
 iuxta formulam earum vicissim sub-  
 sultimq; vibretur: quem moveri etiam  
 inter mandendum Galenus conspexit:  
 Plinio palpitans vertex est, summæ  
 inter cuncta animalia imbecillitatis  
 indicium. Barbari ab vuido madore,  
 & pultu, Fontem pulsantem Teutones  
 Foliolum indigitant. Postremò omni-  
 um ossescit, consummatam virium  
 roboris argumentum. Huic loco candentem  
 sartaginem ad crines vstulandos  
 impingimus, hunc vrimus cauterere,  
 quem in vivis designat aut medius  
 digitus, radice palmæ ad intercilium  
 posita, aut vola manus, si teneriorum  
 corporum vertici admo- veris, interim  
 utraq; maxillarum mordicùs & itentidem  
 stricta. Sutura *λαμβοδοξής* γ ex aduerso  
 coronali sita, occiput circumscribit. Ea  
 nonnunquam ingeminata excludit in  
 medio sui triquetrum quod præter  
 ossa, nec vim mirificam aduersus  
 comitiales obtinet, idq; indultu  
 familiæ Paracelsi: quod  
 ossiculum, cætera capi- scio quam,





7  
si: quod de opposita ossis parte, coronalem describente futuram, nostri affirmare audent: quorum utrumque non sensus, non ratio, sed vna patefaciet experiendi & observandi consuetudo. Meo arbitrato exæquo omnibus calvæ partibus eadem vis inest, neq; anticæ, neq; posticæ præter cæteras egregia aut prærogativa. Quamvis prætulerim tamen ego quoq; anticam cæteris, quippe quæ aspergine & rore cerebri subinde humeat, vni homini in infantia similiter arterijs quadam vicissitudine per intervalla palpitet, neq; roboretur ante primum sermonis exordium. Quæ præterea utrinq; ad aures obiacent, non tam futuræ sunt, quæm imbricata potius agglutinamenta παράλληλα, id est, à sagittali paribus spacijs distantia. Hactenus usu captum atq; probatum est, ut ipsa illa quoq; futuræ vocentur, non genuinæ tamen, sed spuria.



Conuexa crassæ meningis superficies, ut  
 resectæ parti calvæ suberat, cum  
 ternis sinibus, & torculari  
 conspicua.



Cerebrū  
 duab; supra sub-  
 terq; mē-  
 branis ve-  
 latur, qua-  
 rum alter-  
 utrā rum-  
 pi lethale  
 putatur :  
 Omēta e-  
 as Macro-  
 bius audet

nuncupare. Huius vestitus sui bene-  
 ficio vim sentientem & tractabilem  
 tum suscipit cerebrum, tum cæteris  
 particulis confert. Tactu namq; me-  
 ninges pollent exquisitissimo. Harum  
 exterior crassa, subtensa cranio, pas-  
 simq;, ut sic dicam, subsuta est, sinua-  
 taq;. Nam sedibus quibusdam nobis  
 exhibet



exhibet quaternos sinus, qui sunt va-  
 forum ceu vicarij, rivos sanguinis &  
 spiritus quoquo versus ad irrorandum  
 cerebrum publicos in usus erogantes  
 vtribus culeisve, quibus vina elutriari  
 solent, aut aquæductibus pratorum  
 non absimiles: excepto, quòd eorum  
 capacitas passim triangularis, non au-  
 tem teres est. Bini laterales sunt ζ. η.  
 qui exorsi à sexti coniugij nervorum  
 cerebri foramine, sub occipite ferun-  
 tur, vsq; dum coalescant, quod fit in  
 elatissima cerebelli sede, qua id occi-  
 pitis os contingit. *συνδρομή* ea siue coa-  
 litus duorum sinuum θ torcular nun-  
 cupatur. Estq; velut castellum, in  
 quod commeatus sanguinis & spiritus  
 vitalis, è iugularibus vasis corrivatus,  
 prædictis sinibus tanquam elicibus  
 confluit: inde exoneratur partim in  
 sinum tertium ι, sub sagittali sutura  
 antrorsum adusq; diaphragma, cuius  
 ope foramina ossis *ἠθροειδῆς* ad summi-  
 tatem narium intersepta sunt, perti-  
 nentem: partim deorsum in quartum  
 κ (quem in figura sequenti seorsim



adumbravimus) via recondita, eaq̄;  
 brevissima: qua sepimentum (cuius  
 interiectu cerebrum à cerebello di-  
 rentum est) velut acto cuniculo per-  
 forat. Hic postremus clunibus ce-  
 rebri finitur. Venæ λ in duram  
 cerebri membranam sparsæ sunt. Eò  
 loci multò crassissimæ: quod cere-  
 brum illic iaceat vberius, quàm parte  
 postica, quorsum oræ venularum per-  
 tinent, alicubi etiam trajectæ per cal-  
 variam in pericranij conuexa osculis  
 dehiscunt suis. Summa duræ menyn-  
 gis facies maxima sui parte terfa ac  
 lævis est, lævataq̄; nisi vbi tuberculis  
 asperata caluæ intus suppingitur atq̄;  
 affirmatur.

*Figura quartum sinum x integrum, cæ-  
 teros autem dissectos exhibet, propter  
 orificia Vasculorum, quæ ex omnis  
 hus finibus quaquaversus  
 educuntur.*

Cer-





**C**ernere est  
 ad latera  
 sinuum crassæ  
 menyngis in-  
 numeras ve-  
 nulas, longa  
 viæ intercape-  
 dine passim  
 emergentes,  
 quæ in tenuē  
 membranam

deinceps propagantur : per quarum  
 oscula stillans succus alibilis in omnē  
 cerebri partem ad necessarium vitæ  
 com meatum diditur. Reptitias meo  
 arbitrato appellare licet, à reptatu  
 clandestino, quo traiecta meninge  
 tenui, capillares fibrillas, quibus ras-  
 dicantur, in medullam cerebri peni-  
 tiorem defigunt : quod observavit  
 Fallopius, & cruenta illa *σύματα* vi-  
 dentur attestari, quibus cerebri sub-  
 stantia in ijs, qui vel phrenitide, vel  
 gula laqueo fracta periere, insignita  
 est.

**Moles**



Moles cerebri duriorē meninge nuda-  
ta, processusq̄ illius propter cor-  
pus callosum detecti.

PRæterea  
crassæ  
menyngis  
duo sunt  
processus,  
Vnus  $\mu$  κατὰ  
τὴν μῆκος ce-  
rebri, proxime sub  
vertice, aut  
veruculata  
futura, si-  
milis falci,  
qua segetes  
demeti solent: quem hîc è sede sua  
in sinistram cerebri partem summoui-  
mus. Alter  $\nu$  κατὰ πλάτῳ eiusdem  
αὐάνυμῳ: quo interfinium cerebri &  
cerebelli in postico sub lambdoide  
constituitur, in altum hîc sublatus:  
priorè illo cerebrum in dextrum &  
laeuum, hoc verò in anticum & postis-  
cum,





cum, non tamen penitus, sed magna  
 sui parte, ferè ut pulmo & iccur in lo-  
 bos, dirimitur: interim corpus cere-  
 bri ad basin continuum est. In deie-  
 ctu illo, qui dextræ & lævæ cerebri  
 parti interpositus est, callosum cor-  
 pus  $\xi$  terso candore suo subluccet,  
 limes duorum ventriculorum cere-  
 bri.

Cerebri pars dextra, læva eius-  
 dem  $\pi$ , tenui meninge amiculo suo  
 (vulgus piam matrem aut matricem  
 nominat) circumdata, à qua vasa ce-  
 rebri perinde vt à chorio vteri susti-  
 nentur, vnde  $\chi\theta\theta\theta\theta\theta$  dicitur.  $\xi$  Mæan-  
 dris siue gyratis anfractibus, in quos  
 velut nubes, aut intestinorum volu-  
 mina cerebrum contorquetur tenuis  
 meninx sese altè admodum insinuat.  
 $\sigma$  Elatissima pars cerebelli, à cerebro  
 nihil dissidentis, nisi quod callosa  
 duritie præditum, & loco gyrorum,  
 quibusdam versibus duntaxat striat-  
 tum est, tenui sua menynge adhuc in-  
 dutum.

Calua



14  
 Calua, & insigni portione subst antia  
 cerebri, quæ subest ei, remotis, iam  
 porrò alia occurrunt, notatu  
 digna & ipsa.

**A**C foris quidem velamina sive ma-  
 tres cerebri, in decusses defectæ  
 propendent: quarum 1 exterior Du-  
 ra, v interior Pia appellatur. Cranis-  
 um hoc loci φ iuxta sedem supercilis-  
 orum natura diffidit in duas tabulas,  
 quarum externam lues venerea non,



nun



nunquam exest, ac tum inter sternu-  
endum illâc insolens animæ iter est.  
Tabulis magna sæpenumero cavitas  
\* intercedit ad os narium devexa, inq̄;  
altitudinem abrupta, quam infercit  
tenax quidam mador, elaborando ad  
odorandum aëri, vt videtur, apposi-  
tus. Consentaneum verò est, aliquid,  
atq; multum adeo humoris per abdi-  
tos interioris tabulæ meatulos sive re-  
cessus transcolatione quadam inibi  
colligi, tractuq̄; temporis vitari posse:  
Vnde existunt postea cruciatus illi  
ὄσσηκόποι, omnium immanissimi & ob-  
stinatissimi, non rarò statis repetentes  
circuitibus. Galenus duabus Caluæ  
tabulis sive laminis, superiori & infe-  
riori διπλόν interlocat, ceu quoddam  
discrimen, cavernosum illud, pumi-  
cisq̄; æmulum, quod naturæ mediæ  
inter superum & inferum os, à duris-  
sima & densissima in molliorem σύστα-  
σιν degenerat. Sanguine ea farcta est,  
scaturiente è venis tenuioribus illic  
discurrentibus: qui tum emanare so-  
let, quando terebra ἀβάπτης per Cra-  
nium



nium intrò adigitur. In hoc meditullio frustra quæruntur *σαρκία* sive carunculæ, quicquid argutetur Fallopius peritissimus rei anatomicae.  $\chi$  Cutis capitis in occipite longè crassissima, eoq; nomine interiorum exhalationi minus pervia, quæ intus coërcita diutiùs, vbi ad naturam redierint, distendendo dolorem inferunt, à vulgo Crinalem dictum, qui sæpè *αρθροειδής* esse arthritidis solet. Hoc enim ex fonte Fernelio supervacui humores, per summa corporis sub cute iter sibi aditumq; molientes, ad artuum compages defluunt.  $\psi$  Vestigia notat cerebro impressa ab altiore tenuis meningis in substantiam eius ingressu:  $\omega$  Medullaceam substantiam cerebri. *a* Septum lucidum seu speculum determinans duos anteriores ventriculos, antrosum porrigitur. Pars id est callosi corporis  $\xi$  sursum reiecti, & testudinis *b*, quorum illud supra est, hæc infra tertio ventriculo obiacens, fornicis in modum arcuatur, quò superstructam cerebri molem  
lem



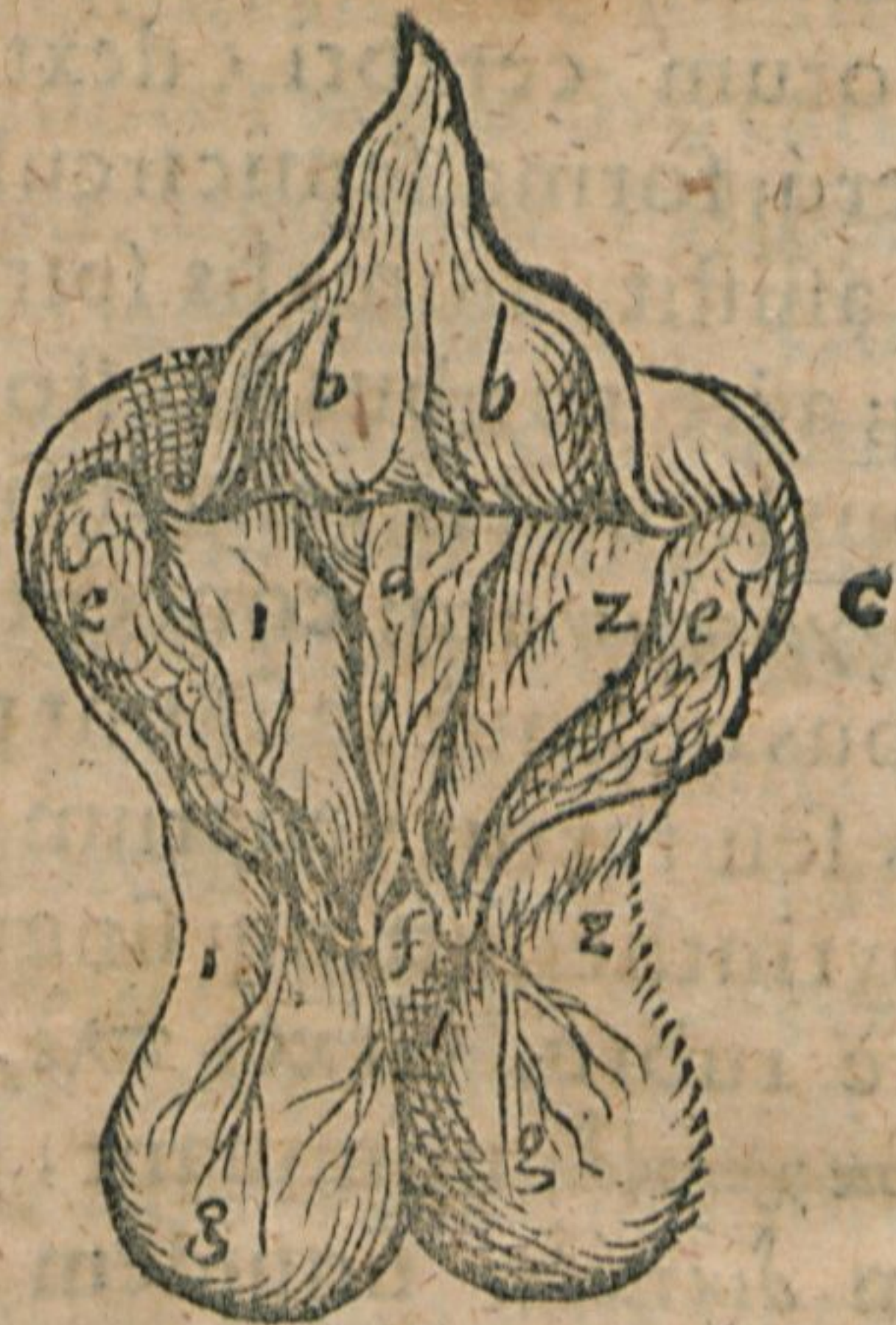
lem faciliùs sustineat. Priorum ventriculorum cerebri 1 dexter, 2 sinister; Uterq; forma semicirculi lateribus septi assistit, animalis spiritus, de vitali atq; aëre nambus hausto nuper in plexibus secundas referentibus e incohas ti, ἐργαστήριον atq; conceptaculum. Ventribus obliquè insistent priùs dicti plexus seu textus venarum & arteriarum labyrinthei, utrinq; singuli e colore saturè rubro. Græci πλέγματα ἢ συσρίματα χοροῖδη nominant, perperàm autem δικτώδη, siquidem rete arteriarum admirabile in hominibus non reperitur, & in cæteris animalibus, alio situm est loco, nimirū ad latera κλινοῖδων ἀποφύσεων, id est, lectuliosis cunei.

Septo iam sursùm elevato paullo conspectiora fiunt primùm testudo b, cameræ modo extracta ac tribus quasi columnis suffulta, quam ab anterioribus retrò evertimus deinde intricatus plexus secundarum, id est, involucri foetus æmulus c, in utrinq; ventrium sese obliquè penetrans. Is constat partim e vaic i, quod à quarto

C      duræ



duræ mem.  
branæ sinu  
enatū, mox  
variè fissū  
in ramulos  
ac rursus  
instar reti-  
culi cuius-  
dam in se  
collectum,  
sub testudi-  
ne prorsū  
in interio-  
rem tertij



ventriculi sedem fertur: partim, &  
quidem maxima sui portione ab arte-  
rijs *e*, quæ germina sunt soporalium,  
inferiorem ac posteriorem ventri-  
anteriorum sedem conscendentibus.  
Vbi vas nuper dictum bifurcatur *f*, ibi  
meatus ex communi cavitate ventri-  
culorum dextri ac sinistri, hoc est, è  
tertio cerebri ventriculo rectà decli-  
uis ad peluim pertinet. Ex bifurca-  
tione sive divortio emergunt venulæ  
*g*, quæ ventriculorum substantiæ ob-  
nascuntur



19

nascuntur. Cætera habet hæc figura  
cum antecedenti communia.

*Sequens figura sub aspectum vocat  
quatuor Ventres Cerebri, priores duos,  
quartum postremum, & his interiectum  
tertium, vna cum suis ductibus &  
corporibus obiacentibus.*

**V**entres cerebri nihil aliud quam si-  
nus quidam sunt, unde tanquam è  
iugi fonte riui quoquo versum educti  
ita sibi invicem junguntur, ut per eos  
spiritibus sensibilium rerum specie im-  
butis libertas sit ultrò citroq; ab uno  
in alium commeandi. 3. Tertius ven-  
tricularius sub calloso corpore aut opere  
testudineato, tutissimè ad confinium  
anteriorum ventrium reconditus, ni-  
hil aliud est, quam communis la-  
cuna, in quam ventrium priorum  
vterq; 1. 2. humiliore sui sede dehiscens  
commearum spirituum deponit.  
Biforis autem est, geminos de se pro-  
ferens ductus, ob separatam atque  
revulsam in sinistra substantiam cere-  
bri ♂ admodum conspicuos: quo-

C 2 rum



rum unus sub *d*  
 prorsum declivi  
 itinere ad basin  
 cerebri descendit,  
 exuens eò illius  
 supervacua, à qua  
 provincia jure se-  
 cerniculum dixe-  
 ris. Alter canalis  
 sub *b* retrò in quar-  
 tum ventrem di-  
 rigitur atq; absu-  
 mitur. Exquisitiùs  
 autem itinera ge-  
 minorum ductu-  
 um exploranti-  
 bus multa obve-



niunt, peculiaribus insignita nomini-  
 bus: & quidem in declivi illo itinere  
 priore ad basin cerebri est pelvis *i* dicta  
 velut vtriculus quidam, seu tenuioris  
 meningis, (per quam, tanquam ma-  
 nicam Hippocratis, aut saccum pitu-  
 ita colatur) seu cerebri ipsius portiu-  
 cula, ab assiduis pituitæ decursibus  
 admodum infundibuli suprâ quidem  
 ampli-



amplius laxa-  
ta, infrà verò  
in collum pro-  
cerius deorsū  
turbinata. Ei  
substernitur in  
fella ossis cu-



nei glans pituitaria *k*, carne porosa &  
bibula, illuiciei excipiendæ peridonea,  
quam tamen ob exiguitatem minùs  
diu potest retinere. Proinde in quatuor  
deriuat canales, quorum duo *l. m.*  
retrosum viam capeffunt ad palatum,  
totidem *n. o.* sub oculorum orbita ad  
nares, vt inde postea exhauriatur. Sci-  
licet hæc sunt aquosæ pituitæ ab Cere-  
bro emunctæ deriuacula. Pars eius-  
dem pituitæ in lacrimas absumitur, ca-  
lore cerebri prius fusa, & in primis au-  
tem à perturbatione cordis incitata.

In altero itinere, quo ad quartum  
retrò dorsalem medullam versus per-  
gitur, occurrit glandula coloris à ce-  
rebro diuersi, id est, palearis sive pal-  
lidi, figura nucis pineæ *p*, vnde nomen  
ei *καρνώδης*, quæ cerebro obiter dunta-

C 3 xat,



xat, hoc est, vix ac ne vix quidē obhæret, fornici paullo postorius allocata, quàm ut meatum tertij ventriculi sub h ad quartum possit obturare. Ita nimirum liber patet spiritui animali, è prioribus ventriculis in tertium, & hinc deinceps in quartum aditus. Conario à tergo utrinq; contigua sunt gemina corpuscula q, pomorum specie audentius protuberantia, ac rotundata, tenui præcineta membrana, coloreq; subflava. Quo loci autem attingunt se invicem terna hæc corpora, quidam quasi deiectus excluditur, quem Realdus Inguen muliebri fanè quàm eleganter exprimere ait, vulvæq; speciem mentiri. Versus posteriora transversim è corpore calloso limbus r circumfertur, qui dictis corpusculis accumbit, sulculo duntaxat ab iisdem disclusus. Hæc corpora ita desuper impendent, ut canalem posteriorem tertij ventriculi in quartum efforment, inque eo saluum conductum spiritui præbeant. Singulis artificum filij (qui soli penè in hoc erudito anatomix pulve-



22  
pulvere primùm exerciti sunt ) nomi-  
na pueriliter indidère sua, ab ijs rebus,  
quibus cum similitudinem habere vi-  
derentur. Sic glans p peni, adiacen-  
tes ei eminentiæ q testibus, deiectus  
qui ex accubitu trium corporum re-  
linquitur, vuluæ, limbus deniq; r, vnà  
cum exitu canalisi in quartum ventri-  
culum, ano siue cluni forato respon-  
det. Obtinuit igitur, ut iisdem voca-  
bulis insignirentur, translatis ab ipsis  
rebus, quæ ita propriè nominantur,  
quarum imagines vocabula adum-  
brant saltem, si minus solidè repræ-  
sentant.

Scilicet hæc utriusq; sexus ludi-  
bria in Cerebro adumbrare Naturæ  
placuit, quæ ipsa nonnunquam in *γυναι-  
κων ἀνδρῶν* & hermaphroditis, seu errore,  
seu potius luxurie, tam proprii vigo-  
ris, quàm genitalis humoris, ad un-  
guem exprimit: etsi Plato in Sympo-  
sio iam olim defecisse putat hoc ge-  
nus hominum naturæ ancipitis,  
neq; quicquam restare nobis præter  
infame nomen.

C 4

Quarta



Quartus ventriculus & statim à  
 clunibus sive natibus init, cerebello  
 & dorsali medullæ communis. Ita au-  
 tem incohatur, vt à principio paulum  
 amplior sit, ad liberaliorem spiritus  
 influxum, in itinere propiùs medul-  
 lam dorsi sensim arctetur, donec tan-  
 dem ad cerebelli præcipitium in acu-  
 men rostri desinat, ad instar calami,  
 qui ad scribendum attemperatus est.  
 Hac parte dorsi medulla cerebello  
 continua est. Medulla dorsalis trius  
 est cerebri, ope succenturiata vices  
 eius gerens in trunco corporis. In eius  
 medio lineam // rudiùs duximus, qua  
 non secus ac cerebrum bipartitò dis-  
 pescit ut vniuersa, quod licet in assa vel  
 elixa deprehendere. Ex hac *diapēdē* pa-  
 lam fit, cur in paralyfi offenso una late-  
 re, alterum saluum perstet, & à noxa  
 omninò immune. Tantum de Cere-  
 bro parte nobilissima & diuinitatis  
 plena, ratiocinationis fonte atq; officin-  
 a, sede & domicilio voluntatis. Illic  
 namq; organa & principia virtutis  
 animalis, tam apprehendentis, quàm  
 eligen-



eligentis seu volūtariè moventis: cui  
 τὰ ἐνορμῶντα ἡγεμονικὰ, id est, spiritus prin-  
 cipales sive animales tam sentiendo  
 quàm mouendo morem gerunt. Imò  
 cætera membrorum respública jure  
 merito ipsi ancillatur, ac ut numen ser-  
 vili circumferunt gestatione, quod  
 censoria sua potestate dirigit omnia.

*πυραμοειδὴς figura oculi, extra orbitam  
 suam, intra quam oculebatur, exemi,  
 cuius basis extrorsum est, conus in-  
 trorsum ad neruum opticum.*

Oculorum in nostro corpore natu-  
 ra nullius prope partis contempla-  
 tione minor est: siquidem acies hu-  
 mani ingenij omnia in eiusmodi cer-  
 nendi organis & quasi paruis mundi  
 luminaribus exsequi queat. Sunt illi  
 speculatores totius corporis, altissi-  
 mum obrinentes locum, penes quos  
 intersensus cæteros imperium est, quæ-  
 dam quasi κάτοπτρα, specula mentis, &  
 rationis expressa & solida imago. Quã  
 si detraxeris, quis, quæso, erit oculo-

C 5 rum



rum, imò cæterorum sensuum omni-  
um usus? Qui ut mente & ratione ad  
suum quidem opus nil indigeant; ta-  
men nisi præstò ea fuerit, huc intenta,  
nullus sensuum ullam vim efficiendi,  
habebit, vt rectè dictum sit: *ὄψις ὄρη, καὶ*  
*ὄψις ἀκρόατα δὲ ἄλλα κωφὰ καὶ τυφλὰ*, quic-  
quid interim de effusione oculorum  
argutetur Lucretius. In oculis ergò  
animus inhabitat, & profectò fene-  
stratus est: in his natura hominis ac  
tacitus sermo exprimitur. Nàm cordis  
nuncij sunt quorum tum intentione,  
tum remissione, tum coniectu, tum  
hilaritate motus animorum præsentii-  
untur, ac velut penicillo adumbrati  
præsentantur. Hi lucis usu vitam di-  
stinguunt à morte. Oculorum orbis,  
quos natura concavis foraminibus  
conclufit, & per quos mens seipsam in-  
tendit, ut videat, constituuntur ex hu-  
moribus, tunicis, & musculis. Humo-  
rum tres sunt: *ὕδατος* & ab aqua di-  
ctus: *ὕαλος* & vitro fuso similis;  
quorum ille anticum, hic posticum  
obtinet. *κρυστάλλιν* ☉ □ centrum pro-  
pè ocs







teriore sui parte, qua Iride circum-  
 scribitur, assiduo humore tersa purè  
 nitet, atq; instar cornu pellucet, cu-  
 ius duritiem etiam in noctua statim  
 ab Iridis circulo retrò æmulatur, vbi  
 ex contabulatis laminis invicem sibi  
 quadam serie applicatis condita cerni-  
 tur. Posteriore *A* paulo crassior est &  
 opaca, quæ propterea *σκληρὰ* nuncu-  
 patur, sicut altera illa, *κερατοειδής*. Quar-  
 ta *4* acinum vinaceum exprimit, aut  
 folliculum eius, cui avulsus est pedi-  
 culus, introrsum ad *B* compressa atq;  
 fenestrata, vbi acies cernendi est *C*, quæ  
 pupilla vocatur. Quinta, velut oculi  
 diametros est, succinctu suo medium  
 penè dividens in duos semiglobos,  
 quorum anterior paullò minor est. In-  
 terstitium vulgus nominat, quo aque-  
 us & vitreus disparantur: idemquè  
 Ciliare, quoniam ex fibris, ab vicia, ci-  
 liorum more, quasi radiatione qua-  
 dam procedentibus confit. Huius me-  
 ditullium sexta *6* obtinet, telam aras-  
 neæ mentita teneritate textus sui, vnde  
*δραχνοειδής*. Prorsum ea integit humo-  
 rem



rem cryftallinum. Ei aduerfa feptima 7  
 retró cryftallini partem obvelat, ne  
 nudus vitreo immergatur. Octava 8 à  
 reticuli fimilitudine ἀμφιβληστροειδής, ex  
 videndi nervo tenuiffimè fufo dilata-  
 toq; pronafcitur. Sed & lubricos ocu-  
 los Natura machinata eft, & mobiles,  
 vt & declinarent, fi quid noceret, &  
 aspectum, quò mens intenderet, in-  
 offenfo videndi tenore converterent.  
 Quam ad rem sex musculos adepti  
 funt, duos obliquos, unum, si hircuo-  
 rum fitum respicias internum, alte-  
 rum externum; ab his alios quatuor  
 rectos; hi sursum deorsum & ἐκατέρω-  
 σεν ad latera dextrorsum lævorsumq;  
 ducunt, rectorum motuum procura-  
 tores: illi versant & circumferunt ob-  
 liquè, sed non absq; rectorum subsi-  
 dio. Inter obliquos vnus tantum ap-  
 paret, V. Inter rectos verò tres I. II.  
 III. latente exaduersus quarto, anta-  
 gonista medij. Medium rectum II. sum-  
 ma sui parte nonnihil invertendo de-  
 traximus, ut in conspectum venirent  
 tunicae oculorum, nervum opticum  
 vagi-



vaginæ in modum induentes, ac ver-  
sus Cerebrum pergentes. In cono ocu-  
li, sive aditu ad cerebrum, cernere pri-  
mum est nervum opticum d. peruium:  
in elixo enim, vel nuper mactati gran-  
dis animalis nervo, quasi cavitas de-  
prehenditur: ab hoc è meningibus  
cerebri productas tunicas, è tenui v  
quidem Vucam 4, è dura 1 Crassam si-  
ve Corneam 3 adipe oblitam, Adeps  
E musculis interspergitur, valde copi-  
osus & lubricus, non planè nihil ad  
incomprehensibilem pernicitatem mo-  
tum, quibus obtutus reficitur, con-  
ferens, oculumq; ab iniuria siccitatis,  
aut μαλασις defendens.

## P R I M A

*Humani corporis figura, cui caput  
& artus præsecti sunt, & trun-  
cus appellatur.*

**B**Reuius historix huius filum esse de-  
buit: idcirco velitatim & saltuatim  
scribimus interim animos lectorum

NON

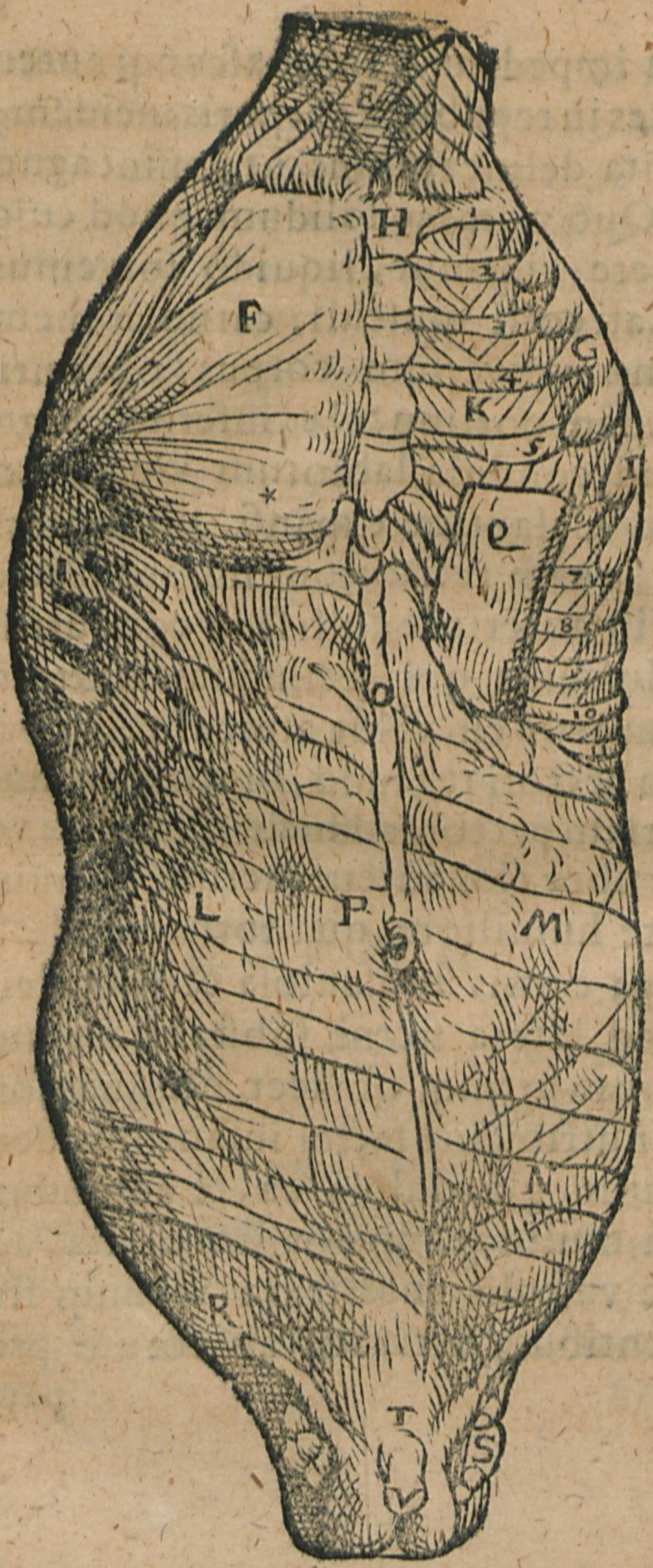


non impedituri. In quascunq; autem partes in republica corporis incidemus, eas ita delineabimus, ut possint agnosci. Quo nomine solidum, quod cuiq; debere videmur, liquidò solvemus.

**E** Laticolli musculi, carnosæ membranæ vniversum corpus obeuntis quædam portiuunculæ, infernè à iugulis ad confinia labiorum vsq; in modum Calanticæ expansi, obliquioribus, quàm rectoribus fibrarum aciebus in anteriore colli sede concurrunt.

**F** Musculus qui secundum dextram mammam est, velut amiculum quoddam pectori tegendo, brachium multifariam pectori adducit, pro vt hæc vel illæ fibræ eius intetæ fuerint. In huius parte humiliore, quæ torus est, id est, pulpa carnis musculosa & succulenta, ad latera sterni, substantia mammarum utrinq; obiacet, per quas fontes nutrimenti lactei infantibus derivantur, glandulosa ea, & admodum rara, multoq; adipe passim obsita: ad hæc vasculis intertexta vtcunq; frequentibus, derivatis ab eorum propagatione







pagine, quæ sub osse pectoris versus  
 umbilicum sub recto abdominis  
 musculo, paulò post deducemus. Quæ  
 vascula hoc loci \* musculum F traji-  
 ciunt permeantq; , in viris quidem, ad  
 exteriorum musculorum nutritio-  
 nem, in foeminis verò insuper ad com-  
 meatum lactis: quo non rarò etiam  
 virginum nubilium, itemq; marium  
 quorundam mammae gravidæ reperi-  
 untur, quibus nempe pulpa ea pectoris  
 amplior & fungosior est, aut aliqua  
 consuetarum euacuationum substitit.  
 Quo modo lac in vberibus inter præ-  
 gnationis *τεκμήρια* Logicis, Plinium ea  
 in re imitantibus, minimè deputari,  
 neq; hircorum mulctus Poëtis ampli-  
 us absurdus videri debet, siquidem no-  
 stro seculo Matthiolus hircos mulctit,  
 & potu lactis eorum comitialibus  
 subvenit. \* Capitulum mammaram.  
 quod papularum modo ad fastigium  
 earum extat, foraminibus ambagio-  
 sis peruium, quo sucto puer alimen-  
 tum trahit: Papillam latini dixere.  
 Curiosior senatus Grammaticorum  
 eminentias illas, mammæ, quemad-  
 D modum



modū interiora, vbera uult appellare. G Primus scapulam mouentium musculus sinister, subiectus ei, quo pectori brachium admouetur. H Sinistra ossis pectoris sedes, dimidio nudata, cuius lateri costæ numeris notatæ 1.2.3. &c. cratis more affirmantur. I Digitatæ insertiones secundi thoracem mouentis musculi, quas in octo costas superiores, nonnunquam & in nonam, pectinatim molitur, utroque latere conspicuæ. K Musculi inter costarum interualla siti, staminum ductu in priora euariant. Nam inter cartilagineas costarum sursum, inter ossa eandem contra deorsum prorepunt. Habitus abdominis exos est, & in eo octo musculi, quaterni obliqui, quorum alij descendunt fibris suis; alij ascendunt: Bini recti, totidem transuersi, in utroque semper latere singuli, licet pariter omnes hic expressi non sint. Extimus obliquè descendens L secundum abdominis spacium musculus dexter, cum coniuge suo (quem hic resecuimus) toti abdomini suum inuolucrum efformat. Obliquè



què ascendens sinister M, ita descen-  
dēti obliquè subditus, vt fibras eius de-  
cussatim intersecet. *χιασμός* ille fibra-  
rum in imo abdominis litera N adum-  
bratur: vbi aliquot excarnes fibræ ob-  
liquè descendētis musculi relictæ  
sunt. Alba linea O, in quam ob-  
liqui musculi velut enervati coale-  
scunt. Ea vice discerniculi est, medi-  
um ventrem in duas partes, dextram  
& sinistram discriminans, à summo  
abdominis ad pubem vsq; promissa. Sic  
autem à coriáceo & exanguis corpore,  
multo nonnunquam adipe obfuso co-  
gnominata est.

P In medio lineæ huius vmbili-  
cus est venarum, per quas in vtero  
olim nutriebatur embryo, quoddam  
quasi segmentum *ἔϊζα γαστρός* Aristo-  
teli. Hic in lucem editis castratus est,  
& ferè plerunq; intro secedit, atq; ali-  
qua abscinditur. Divina lex in sinu  
huius dominatum libidinis statuit:  
alibi in lumbis marium eam recon-  
dit. At in *σεισεί* id est, levi compagi-  
nis uertebraarum dimotione indecorè  
prominet; quod vitium à nostratibus



mulierculis in nondum ephēbis siue  
 investibus perinde curari solet, atq;  
 ventriculi ex assidua subversione ob-  
 orta convulsio, videlicet cute circa  
 extremum dorsi spondylum digitis  
 prehensa, atq; in sublime tracta. Cen-  
 trum corporis naturaliter umbilicus  
 est, modò probus sit corporis & mem-  
 brorum ad universam compositio-  
 nem commensus atq; commodulatio.  
 Si enim homo collocatus fuerit supi-  
 nus, manibus & pedibus pānsis, tan-  
 tām à medio umbilico aberit extre-  
 mum pedum, quantum idem à sum-  
 mo manuum, indeq; rotundationis  
 schema efficietur. Talis ergo parti-  
 um omnium ad corpus vniuersum re-  
 sponsus est, ne quid sit deforme. Me-  
 dius vmbro μεσόμφαλον ἢ ἀκρόμφαλον me-  
 ditullium dicitur: supra quod est ἐπι-  
 γάστριον ἢ ἐπομφάλιον: quod infra, ad pu-  
 bem & pilos pudendorum ὑπογάστριον  
 abdomen & ἦρτον aqualiculus siue iuz-  
 men, quasi sagimen, & rumen pro-  
 priè in suibus, quo vbera & carnosiss-  
 or pars specile in ijs continentur. Quæ  
 lumini contigua sunt ἐπισείς pectinis  
 & ἦβης



& ἡβης sive ἐφηβείας nomine veniunt. Sinistri recti musculi  $\rho$ . finis in abdomine. R Peritonæi productio vasa *σπερματικά* in viris amiciens, ne nuda extrâ abdomen in scrotum procidant, adeoq; testes ipsos præcingens. Inguinum cavitatem farcientes adenes S, vasis crura petentibus illic superstrati. Statuuntur hi iecoris emunctoria esse, perinde ut alarum glandulæ, cordis, quò viscera abijciunt, quicquid habent vel superflui, ut in crescentibus, in mensium instantia, aut eorundem suppressione: vel virosi aut maligni, ut in pestilentia: vnde *λοιμώδεις βελώνες*, soboles iecoris Aretæo, indeq; inguen (vt Festus loquitur) existit, id est intumescit. Ventri subnexa sunt genitalia, in quibus Penem T à præputio suo liberatum. V Glandē penis notat.

## S E C V N D A

### *Totius trunci figura.*

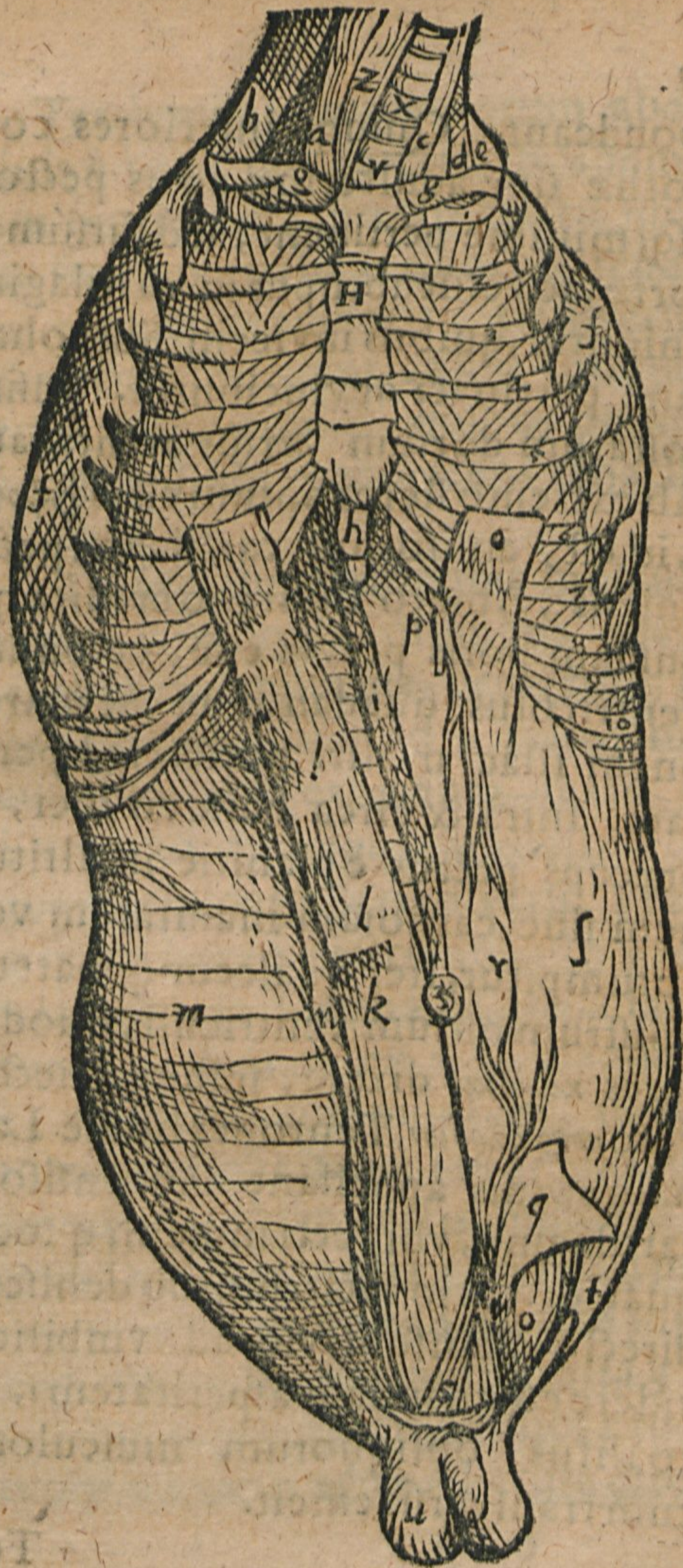
**A**Nterior sedes asperæ arteriæ X ab incubitu musculorum libera, quâ cartilaginez Y in dimidiatos orbis ad

D 3 C litte:



c litteræ speciem actæ, in itinere ad  
 pulmones subinde intercipiunt, mem-  
 branæ verò interiectæ devinciunt. Z  
 Dexter duorum musculorum, qui  
 ducto primordio à superiori pectoris  
 ossis sede in humiliorem regionem  
 scutiformis cartilaginis in larynge de-  
 figitur. Dexter primi conjugij a dor-  
 sum agentium. Dexter secundi coniu-  
 gij b dorsum agentium. Inter motores  
 capitis primus c musculus sinistri late-  
 ris. Secundus d caput mouentium  
 eiusdem lateris. Tertius e scapulam  
 mouentium. Secundus f mouentium  
 thoracem, cum serratis suis insertioni-  
 bus. Duo clauium siue iugulorum  
 ossa g, sterni summo transversim ita  
 commissa, vt supremis costis incum-  
 bant. Compages colli sunt cum trun-  
 co. Os ipsum pectoris sternum H, line-  
 is interstinctum per unionem mutuò  
 coalescentibus, in quod costæ integræ  
 subeuntes concurrunt. Costæ septem  
 superiores perfectæ in leues sinus ossis  
 pectoris extremis suis cartilaginosis  
 ita conduntur, vt singulis integris  
 costis, singula pene pectoris ossa re-  
 spondeat







spondeant. Quinq; inferiores costæ  
 nothæ siue adulterinæ ad os pectoris  
 vsq; minimè pertinent, sed fursùm re-  
 tortæ, ac velut abruptæ in cartilagine  
 finiuntur, quibus invicem sibi cohæsi  
 sanè pertinaci devinciuntur. Infima  
 costarum dorsum versùs abdita latet.  
 Ab extremo sterni aptum est τὸ ἔπιφοδῆς  
 h, id est, ensiformis cartilago, pectus  
 finiens, Amato Lusitano credita qui-  
 busdam poris pervia esse, vt onustus  
 ventriculus quadantenus perspirati-  
 onem illac moliri posset, sed perpe-  
 ram. Infra & circa hanc eo loci, vbi  
 præceps pectus è planitie in altitudi-  
 nem siue carnosam inanitatem velut  
 abrumpitur, iter quaecunq; patet ad  
 sinistrum ostium ventriculi, quod ve-  
 teres καρδίαν dixere, ipsum deiectum  
 verò προκαρδίον, Teutones hodiè Lacu-  
 nam cordis appellant. Ab ensiformi  
 cartilagine, vbi recti muscoli quodam  
 quasi divortio factò mutuò dehiscunt,  
 directò deorsum vsq; ad vmbilicum  
 videre est quandam asperitatem i, quã  
 coalitus obliquorum musculorum  
 cum transversis efficit.

Terti-



Tertium par musculorum abdominis *k* toris suis teretioribus admodum speciosum, directo tractu fibrarum suarum à pube sursum contendit, nerueis delineamentis *l* transversim inscriptum, ac velut cælim interpelatum truncatumq; , quibus obliquè ascendens inibi gracilescens tenacissimè obhæret.

Transversus abdominis musculus infimus *m* reliquis omnibus specie membranæ substratus, ventremq; integens. Vestigium ad *n* reliquimus secundum latus externum dextri recti musculi, quo signatur coalitus obliquè ascendentis & transversi. Præfecto supra infraq; recto musculo *o* sinistrilateris, in summa *περιτοναίῃς* facie, *Ἰπιπολαίως* exarata est κοινῶν φλεβῶν, id est, vasorum communium, sursum deorsum, vltro citroq; progressio, quæ admodum subter rectis musculis ea occurrit. Horum alia *p* ab axilla præ bipartitione cavæ ad iugulos in externa thoracis emittuntur: alia *q* infernè è duobus truncis, in quos caudex cavæ & aortæ in aditu ad crura direm-



tus est, surrepunt. 7 Summis vasa am-  
 bo extremitatibus aut osculatione  
 mutua coalescunt, aut saltem inui-  
 cem sibi occurrunt. Vnde deduci pos-  
 se in foeminis videtur insignis illa συ-  
 γένεια καὶ οἶον ἀδελφίξιν, hoc est, com-  
 munio, & quasi germanitas vteri cum  
 mammis, argumentum diuinæ provi-  
 dentiae evidentissimum. Nam per hos  
 rivos vterus sanguine ingrauesceus de-  
 pletur, foetuiq; emisso comneatus in  
 mammis gliscente lactis copia decer-  
 nitur. Quo nomine menstrua & lac  
 Hippocrati ἀδελφὰ germana & quasi  
 consanguinea dicuntur, vtrorumq;  
 ἢ αὐτῆ φύσιν explicatore Aristotele.  
 Scilicet hinc deduci posse ratio vide-  
 tur, quòd non multis ab hinc annis  
 cuidam foeminae sanguis, singulis men-  
 sibus praescriptione naturæ euacuari  
 solitus, commutata velificatione, è  
 mammis liberalissimè prorupit, quip-  
 pè ante diem desierant menstrua, cum  
 haëtenus respondissent quàm optimè,  
 Neq; potuit foemina ulla ope aut in-  
 dustria amplius γυναικωθῆναι, id est, ad  
 muliebritatem quæ est in purgatione  
 menstrua



43

menstrua, postliminio redire, sanguine semel atq; iterum à norma naturæ egresso.

Quintam *συζυγίαν* musculorum s. sumini, quod *ἰσχυρόσφιον* priscino minâsse videntur, elargitur Fallopius: quæ Vesalio pro carneo principio rectorum putata est. A pubis medio, basi latiore exorsa illa, fibrarum suarum obliquo in priora ductu sensim fastigiatur in mucronem, & infra umbilicum desinit, triquetrum spacium occupans, quod ipsi à rectis, mutuò illic dehiscantibus, excluditur. Et hæc ipsius est *περιγαστήρ*. In hirsutis maribus tota illa regio pilorum segete nullam ob utilitatem, quasi ad quendam ornatum luxuriat. Deorsum ad inferiora vellit par hoc musculorum, quicquid infra umbilicum, & in primis verò in vesica conceptum est. Qui contra aliorum placita recti paris communem tendinem in os pubis defigunt, hosce musculos tanquam succenturiatos tutelæ crassi & communis illius tendinis præficiunt, ne in concubitu atteratur. Nobis à loco  
appellatur



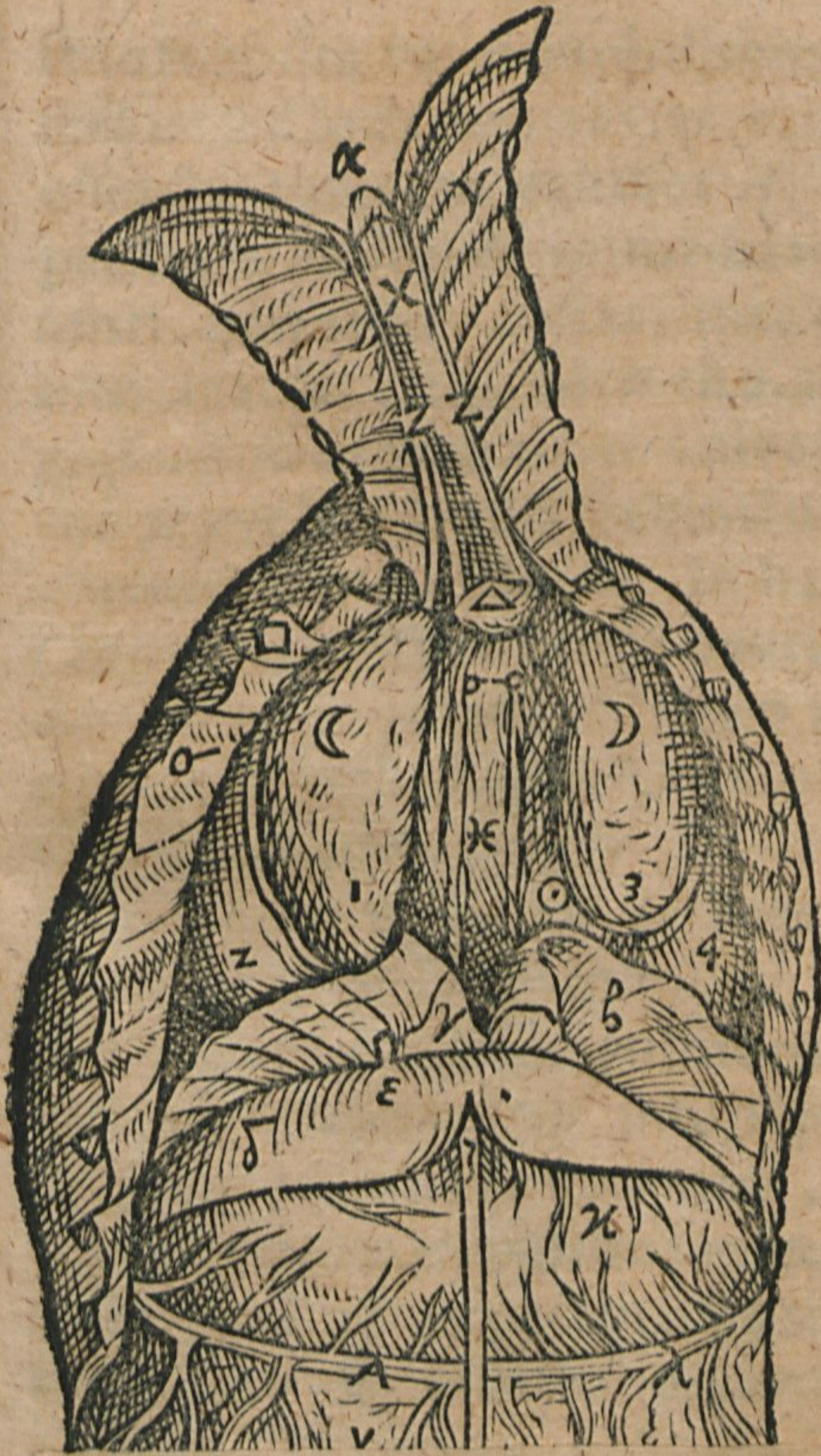
appellare eos libuit vel ἡρπιαίς, quòd  
 fumen occupent, vel ἐφηβαίς, quia pubi  
 obtenduntur. / Peritonæi dimidia  
 pars imum ventrem metiens, & quæ-  
 cunq; ille continet, prensans circum-  
 sepiensq;. Porrigitur ab ima sede en-  
 siformis cartilaginis vsq; ad pubem:  
 abdominis musculos succingit, & pon-  
 dus intestinorū quomodolibet sustinet.  
 r Hoc loci peritonæi portio extrà ca-  
 pacitatem abdominis vnà cum geni-  
 talibus vasis in scrotum « elabitur, qui-  
 bus vice amiculi est.

## T E R T I A

### *Figura trunci corporis humani.*

**A** Perto thoracis ergastulo sustulim9  
 sternū X, vnà cum ipsi coartatis car-  
 tilaginibus r. Secundūm sterni latera  
 venæ communes z, comitatæ arterijs  
 decliui itinere ab axillari è iugulis de-  
 currunt in elatiorem regionem abdo-  
 minis, donec sub musculis rectis con-  
 dantur. Δ Glans (Γυμδον græca in atio  
 appellat) sub editissima pectoris ossis  
 sede



















sede reposita, vasorumq; diremtui præ-  
 fecta. □ Costarum crates extrorsum  
 effracta tunicam exhibet ♂, quæ su-  
 perstrata vndiq; & immediatè adhæ-  
 renti periostio, costas, mediaq; ear-  
 um spacia, atq; adeò thoracis *εὐρυ-  
 χωρίαν* siue capacitatem vniversam in-  
 tus prævelat: à quo succinctu *ἡστέω-  
 νὸς ὑμῶν* græcis dicta est. In hac dolor  
 ille lateris existit, longè acutissimus,  
 qui instar carnificis efflictim torquet  
 ægrum, thoracis interiora laniat, ex-  
 carnificatuq; conficit. De laterum  
 huius concursu ad os pectoris confi-  
 unt mediastini ♂ vulgò dicti, hoc est,  
 panniculi ad media pulmonis dela-  
 bentes, thoracemq; intersepientes,  
 qui inter pulmones struuntur, & qua-  
 si intergeruntur, passim invicem con-  
 tigui, nisi ad os pectoris, pro cuius  
 latitudine ✕ mutuò distant. Ideò  
 accepta illíc vulnera non perspirant,  
 ut neq; alibi, quandò pulmo interven-  
 tu membranarum costis astrictus est,  
 id quod vsu accidere aliquandò solet.  
 ○ Hac perlucet cor regium nonnihil  
 extuberantius. ☉ Gibbæ pulmonum  
 partes



partes costis conterminæ in quatuor  
 diffissæ fibras, quarum duæ elatiores  
 1. 3. totidem humiliores 2. 4. sunt. α  
 Mucronata ossis pectoris cartilago.  
 β Diaphragma est in medio discissum,  
 ut sursùm versùs revelli possit. γ Pars  
 superior circuli membranei in dia-  
 phragmate, extrà quam, quicquid  
 occurrit, carnosius est. δ Epar sursùm  
 & extrinsecus prominens, & ventricu-  
 lo leniter obiectum. ε Ligamentum  
 teres, quo septo epar affirmatur ac de-  
 vincitur. ζ Rima epatis (Ciceroni  
 fissa iecoris) intrà quam umbilicalis  
 vena sese penitus abdit. ρ Umbilicus  
 cum meatu urinario η, & vesica θ ad-  
 huc peritonæo connexa, & artetijs  
 foetui spiritum vitæ sumministranti-  
 bus. Ventriculusæ cibi sarcina impen-  
 sè onustus, cui per transversum pars  
 omenti λ anterior exilibus passim  
 conspersa venis & arterijs velut affui-  
 tur. Philosophus eius futuræ memi-  
 nit in historia animalium. subter o-  
 mentum est μ adiposum regmen ven-  
 triculi, ritu viduli aut marsupij intesti-  
 na obnubens, vel potius ijs innatans  
 vnde



unde etiam nomen ei factum. Ad su-  
 men paucissimis pertingit, plerisque um-  
 bilicotenus, aut altius convoluitur.  
 Idcirco truncatum à nobis & lacerum  
 exhibetur, ne situm intestinorum in-  
 specturis foret obstaculo, sub cuius  
 obtentu ipsa in alveo abdominis tan-  
 quam suo in contubernio latitant.  
 Infra futuram perlucet transversus du-  
 ctus coli v, ita autem circumfertur è  
 dextro rene ad jecoris concava, & se-  
 cundum fundum ventriculi, ad lienis  
 usque regionem pertinet, ut gracilia in-  
 testina sepiat, omnium amplissimum  
 & capacissimum έντερον excellenti no-  
 mine priscis nuncupatum. Ab hoc cru-  
 ciatus κωλικοί, quibus nihil dirius,  
 nihil immanius est, nomen invene-  
 runt, σφόφοις, id est, verminibus tor-  
 minibusque interdum ocys iugulan-  
 tes. Hinc in sinistris quidem ζ circum-  
 ductum sinistro reni sese affirmat. De-  
 niq; devolutum per ilia ad pubis os  
 pessum mergitur: Ex tanta coli cir-  
 cumferentia, eiusdemque cum finitimis  
 partibus connexione, iam cuius facile  
 fuerit τῆς συμπαθείας τε καὶ σωτηρίας  
 causam





causam indagare: cur nimirum in  
 cruciatu colico frequenter subuerti  
 ventriculum contingat, & cur idem-  
 met, nephritico siue renum dolori  
 adeò germanus sit, vt non solum  
 ementiri eum, sed & continere vide-  
 tur. Hoc ergo loci  $\sigma$  rectum intesti-  
 num  $\pi$  incohans  $\kappa\alpha\tau'$   $\xi\omega$  pergit in po-  
 dicem, extrema sui ora sphinctere mu-  
 sculo tanquàm repagulo incinctum,  
 ne ante iussum rationis, arbitriumq;  
 voluntatis fex aut flatus ab aluo respu-  
 atur, quod contingere ijs solet, quibus  
 ex resolutione musculus procidens,  
 iamq; retinendi impotens, alui sabur-  
 ram spontè exonerat.

Colum in dextris  $\rho$  à concauo ier-  
 cinoris versus regionem renis in va-  
 stum globum  $\sigma$  protuberat: in cuius  
 sinistrum latus dehiscens ileum  $\tau$  ex-  
 tremitate sua in fimbriatam valuam  
 intus definit, à me bis in cadaveribus  
 humanis, & in castore magna frequen-  
 tia confessuq; theatri nostri observa-  
 tam annisq;, ab hinc 21 VVitebergæ  
 primùm, dein Norinbergæ unà cum  
 cruralium venarum valualis in alio-  
 rum



rum usum editam. Semel atq; iterum  
 obstiterat ea mihi facturo periculum  
 an per cæcum & colum specillum in-  
 tra cavitatem ilei adigere possem. Sed  
 spe frustrabar. Idcirco dissecui & ob-  
 staculum reperi. In homine cutanea  
 illa valvula fimbriato corpore con-  
 spicua vtriusq; intestini confinio præ-  
 fecta est, qua patefacta sentina cibo-  
 rum in colum depulsa promptius ex-  
 hauritur. Remigrare autem inde, nisi  
 in violentiore impetu, in summo præ-  
 cordiorum æstu, & nativa intestino-  
 rum vi resoluta, aut planè prostrata,  
 vix potest: etsi interim perfunctoriè  
 ilei extremitatem obferat, non secus  
 atq; ἐπιγλωττῖς summum laryngis osti-  
 um. Hac ergo subter infusus alenti-  
 um Enematum cremor in gracilia in-  
 testina pervenire, atq; ipsamet officii-  
 um suum vitale, ratione cuius secun-  
 das tenent inter partes nutricias, rectè  
 præstare queant: Ad quod cum fame-  
 lica intestinorum natura, tum deside-  
 rium τῆς οἰκείας τροφῆς familiaris nutris-  
 menti non instrenuam operam suam  
 accommodat. Ab ima sede globi τῆς

E

κώλη



κώλα cernere est appendiculum verius  
quàm intestinum, contorti lumbrici  
specie, quod cæcum v appellat, quia  
egressu definitur. Tàm exile hoc est,  
vt difficile sit æstimare sitne ἐνεκὰ τινος  
à natura instituta eius molitio, cum  
πὸ ζήτησόν ex ipso obscurum, sit neq; dum  
liqueat. Sed de hoc alij me multò li-  
quidius iudicabunt. Nequaquam au-  
tem liberè pendet cæcum omni solu-  
tum vinculo, sed peritonæo firmiter  
affigitur. Quí ergo quæso (si Galeno  
fides habenda) laxato peritonæo in-  
ferotum illabetur, aut ut labatur om-  
ninò, tantum tumorem, qui ramex di-  
citur, minuscule suo corpore poterit  
procreare?

*Delineatio valvula quemadmodum  
in fibro ad fores ilei prope cæ-  
cum occurrit.*

**a** | Leon est, in cæcum satis grandi o-  
stio exiens. **β.** valvula in capacita-  
tem cæci intestini, quod in γαστρομάρ-  
γους animantibus διύπεραν γαστέρα am-  
plitudine sua mentitur: ita capax est.  
γ Finis



γ Finis cæci  
intestini. δ  
globus seu  
tuber coli.  
ε ductus eius  
dē defectus.



In hæc  
crassa inte-  
stina, tanquã  
corporis vni-  
versi senti-  
nam, recre-  
menta aridi-  
ora conve-  
niūt, quem-  
admodũ hu-  
midiora in  
vesicam re-  
trahũtur. Ne

verò ariditate sua obhærerent resiste-  
rentue, quod propter voluminũ in in-  
testinis flexiones in se sæpe redeunt  
fieri poterat, neq; sine peinitie, Natu-  
ra intestinorum parietes crassiore suc-  
co aut mucositate potius intrinsecus oble-  
vit, quo tam bilis immo-  
nè defluens  
quàm cætera purgamenta ventris acri-

E 2 monia



monia illius acta tersaq; facilius per lubricum niterentur, strictimq; , quâ exitum ipsa patefecit, egererentur.

φ. Glomus intestinorum gracilium ( quæ Plinio lactium, haud scio an à lacteo chyli candore, quem faciunt, sicut alijs à bilis illuvie *χολαδων* nomine veniunt ) natura in medium subduxit. *πύλωρον* deinceps ostendemus ad exitum ventriculi, cui continuatur. Proximum ei ieiunium est, rarioribus quidem implicatum gyris, ac pluribus vasculis scatens, cæterisq; inanius, quoniam nulla cunctatione chylum extrudit, affluentis in se bilis acrimonia lacescitum. Ileum tum foris plurimis orbibus labyrintheisq; atq; concameratis anfractibus, tum intus crebrioribus rugis ad diuturniorē chyli moram involutum, ex succationemque benignioris cremoris, interq; ilia & coxas subter umbilico utrinq; positum est: qua quidem situs sui oportunitate ileum sanè quàm promptè excidere in scrotum potest, peritonæi productione hoc loci vascula seminaria promittentis plufculum dilatata, nondum



dum disrupta. Si absq; intestinorum voluminibus esset, profectò succus, quo corpus alitur, singulis membris commodè distribui haudquaquam posset.

Omniū intestinorum summa hæc provincia est, pylori transponendi chylum: jeiuni digerendi, distribuendiq; ad jecur per mesaraicas portæ venas: ilei sequestrandæ fecem ad colonum, indeq; ad rectum tanquam in sentinam, vnde postea per sedem velut alui ostium exoneratur.

*Διαγραφή* siue *delineatio*  
*Mesenterij.*

**M**esenterium ( vnde nomen factum venis Mesaraicis, quæ ab intestinis, tanquàm viæ in portas iecoris directæ sunt, ad chyli cremorem, postquam is ab intestinis direptus, & ab aridioribus recrementis secretus est, comportandum ) duplicatum peritonæum est, in medio situm intestinorum ad ea devinciēda, ne asperiore contactu spinæ lædantur, dura ob id membranaceaq; substantia constans.

E 3      Consper-





Conspergitur crebris vasorum  
 atq; neruorum surculis, hinc inde dis-  
 currentibus, quorum intermedia spacia  
 adeps copiosus infertit. In adi-  
 pem glandes insistant, cum ad vaso-  
 rum diremtus, tum ut intestina ma-  
 dore suo proluant. Inter glandes cor-  
 pus glandosum & propè centrum  $\psi$   
 occurrit, appellatione excellenti, &

hab



56  
καὶ ὑπεροχῶν ita cognominatum. Flexuosi margines ω, quibus intestina adhærescunt. Hic v rectum intestinum dorso alligatur.

*Præsens figura multas partes exprimit, ad collum & ventrem medium attinentes, in qua eversum cor, & in dextram reiectum est.*

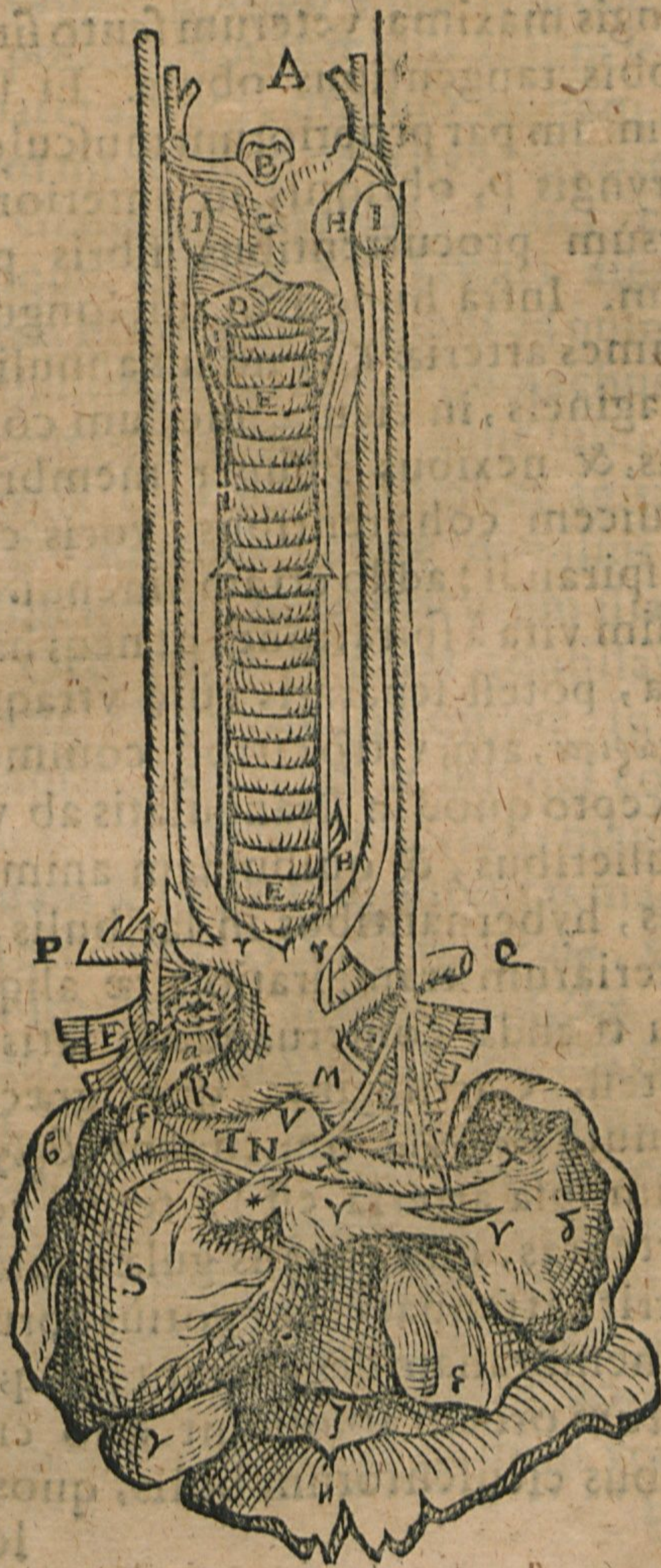
**A**rteria a ob cartilaginofam naturam *καρχῆα* appellata, ad pulmones vsq; pertinet, animam, spiritu quæ ducta est, excipiens, eandemq; à pulmonibus respirans, & in os intimum reddens, per quam vox principio à mente ducto, ita quidem percipitur funditurq;. Respiratur primum à pulmonibus aër inutilis, perq; spiritalis cannæ rimam (Græci *γλαττίδα* nominant) à musculis laryngis traiectus, in vocalem spiritum ceu animatur. Simulac verò in oris amplitudine, tanquam patente cicuta, nonnihil ab obstantia faucium stipatus, concauoq; palati repercussus fuerit, dædala lingua, tanquam plectrum modera-

E 4 tiffi-



tissimum, arguti acuminis sui in pas-  
 latum illisu, in verba articulatim con-  
 cidit atque discernit, subsidio interim  
 venientibus labiorum compressione,  
 & dentium cum primis offensione.  
 Atq; hæc sanè vim quandam incredi-  
 bilem artificiosi operis diuiniq; testan-  
 tur. Arteria Lactantio spiritalis fi-  
 stula dicitur, nobis canalis animæ, ex  
 qua pars eius redditur respirando, pars  
 ventriculo cordis concipitur, ad spiri-  
 tus vitalis educationem, & caloris na-  
 tiui conservationem. Nullus enim  
 ignis sine ventilatione & pastu aliquo  
 diu potest permanere. *λάρυγξ* summū  
 eius caput est, atq; ostium, edendæ vo-  
 cis (quæ Aristoteli est *ἀηρ ἐοχηματισμένος*)  
 instrumentum primarium. Is suprâ  
 tegitur in epulando quodam quasi  
 operculo (*Πτεγλωπίς* B græcis dicitur)  
 ne, si quid in arteriam cibi fortè decer-  
 rauerit, meantis illac spiritus recipro-  
 cationem, intempestiua restagnatio-  
 ne impediatur. Negligentiùs tamen  
 ab eo obthuratur, quò liquidioris po-  
 tus aliquid ad irrigandos pulmones  
 sensim defluere queat. C Cartilago la-  
 ryngis







ryngis maxima, veterum scuto similis,  
 nobis tangentibus obuia. Ei subest  
 primum par priorum muscutorum  
 laryngis D, obliquis in anteriora de-  
 orsum procurrentibus fibris prædi-  
 tum. Infra hunc dein in illo longus ille  
 trames arteriæ E, constans annulis car-  
 tilagineis, in cicutæ modum compa-  
 ctis, & nexibus insuper membranis  
 inuicem cohærentibus, vocis causa  
 & spirandi: addo etiam viuendi. Non  
 enim vita à spiratione, ut neq; hæc ab  
 illa, potest separari, cum vtraq; sint  
*ἀχώριστα*, atq; vtrò citroq; commeent,  
 excepto quod in strangulatis ab utero  
 mulieribus, & quibusdam animanti-  
 bus, hybernantibus in latibulis, sola  
 arteriarum transpiratio vitæ aliquan-  
 diu tuendæ conseruandæq; satis esse  
 potest. Cartilaginee (quas græci de-  
 minutè *βρόγχια* nuncupant: *βρόγχιον*  
 enim ipsa arteria est) à tergo versùs  
 vertebrae, quæ canalis gulæ iuxta de-  
 currit, attenuatæ, aut potius abruptæ,  
 in membranam degenerant, neq; per-  
 fectum orbem absoluunt, quò crassi-  
 oribus esculentorum bolis, quos gu-  
 lones



iones avidè glutunt, mollitie sua cedere possint. Nihilominus autem semper patet arteria, quandò nullam requiem micandi spiritus habere potest: 1. 2. Glandulæ laryngis, radici eius utrinque annatæ. *F G* Trunci asperæ arteriæ, in quos caudex eius ad pulmones finditur. *H* Gula siue stomachus ad radicem linguæ hærens, ponè subterq; deurgit: quo cibus primùm agitatione & motibus linguæ depulsus, & quasi detrusus, in ventriculum illabatur. Oris vtraq; ex parte tonsillas attingit. *I* Tonsillæ in homine, in sue glandulæ, stomacho & laryngi communes, vtrinq; assistunt, satis magnæ, linguam & os partesq; subditas madore proluentes: Græcis *παρίσθμια*, vulgo chirurgorum amygdalæ dictæ. Secundùm longitudinem stomachi & seriem τ̄ βρογχίων arteriæ, infernè ad musculos laryngis revertuntur redunces nervi *Δ*, inde *παλινδρομῶντες* nuncupati, pulluli quidam sexti coniugij *K*, ad inferiora secundùm cervicem promissi. Ac sinister *L* quidem aortam *M*, qua parte ex corde in dorsi vertebra-

bras



bras detorquetur, paulò infrà' furcu-  
 li N in basin cordis dehiscentis exor-  
 tum, circumplicat. Dexter O eum  
 aortæ ramum P circumvectus ambit,  
 qui in alam dextram procedit. Motū  
 vterq; recurrentium obeunt per simi-  
 lem ei, qui in architecturæ machinis  
 ope trochlearum completur. Repræ-  
 sentant enim ipsi ductarios funes, qui  
 per trochlearum striatarum orbiculos  
 traijciuntur. His præfectis vox elidi  
 solet & animal obmutescere. Q Aor-  
 tæ portio obliquiore ductu sursùm in  
 alam sinistram pertendens. R Caudex  
 aortæ ex sinistro cordis specu exortus.  
 rr Arteriæ *πρωτίδες*, quæ eadem & *λη-  
 θαργικαὶ* nec non *ἀποπληκτικαὶ* dicuntur,  
 dextra & sinistra iuxtà asperam arteri-  
 am sursùm procedunt: quibus oblesis,  
 aut contusis, aut vinculo, vel iniectione  
 manus (quam prensationem Iu-  
 daicam vulgus Teutonum vocare so-  
 let) interceptis, homo in sterilitatem  
 nonnunquam castratur, quod per-  
 multum materiæ inde semini suppedi-  
 tetur, tum cataphora, vertigine, apo-  
 plexia, & caro soporifero more eorū,  
 quos




quos ἐμβροντήτες καὶ ἐμβεβροντημένους græ-  
 ci appellârunt, corripitur: etsi non  
 tam compressione arteriarum id acci-  
 dit, quàm nervorum recurrentium of-  
 fensione, quando eadem habentur  
 parte ac fitu. s. Cor liberum ab invo-  
 lucro suo, & in dextrum latus devo-  
 lutum, pleraq; vasa oculis subijcit. Ea  
 propter ipsum unà cum pulmone ex-  
 pectoravimus. T Initium est venæ ar-  
 terialis, secundùm quàm neruulus  
 cordis N exporrigitur, centrum basis  
 cordis aditurus. V Arterialis venæ in  
 dextrum pulmonem, X eiusdem in si-  
 nistrum progressio. Eòdem pertinent  
 & arteria venosa r, & sinistri nervi z,  
 qui non revertitur, sirculus. \* Sinistra  
 auris cordis. ζ Apex dextræ auriculæ.  
 Stipes venæ cavæ α vinculo astrictus,  
 in quam sanguis confunditur, perq;  
 eam ad cor confectus iam perlabitur.  
 C. γ δ. ε. pulmonū lobi siue fibræ. ζ Se-  
 pti transversus membraneus circulus. η  
 Eiusdem carnea portio lacera,  
 & fibrarum staminibus  
 interstincta.

Quar-



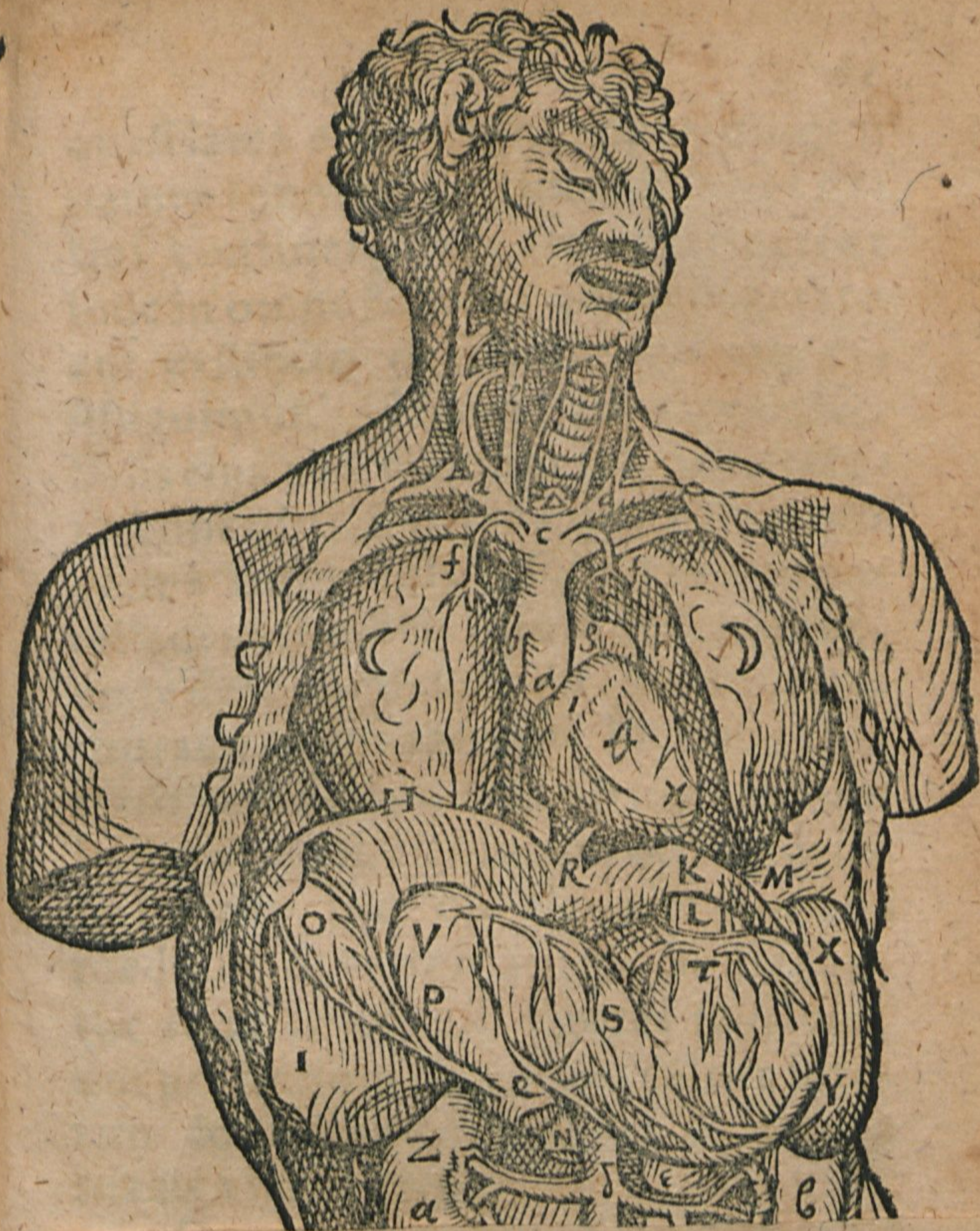
## Q V A R T A.

Trunci corporis figura, in qua non solum membra suum tenorem ac situm in omnibus servant, sed etiam partes membrorum: ad quam pellegendis sequentibus, toties subinde revertere, quoties signum  tibi occurrit. Cætera enim insitilia sunt quibus historia interrumpitur.

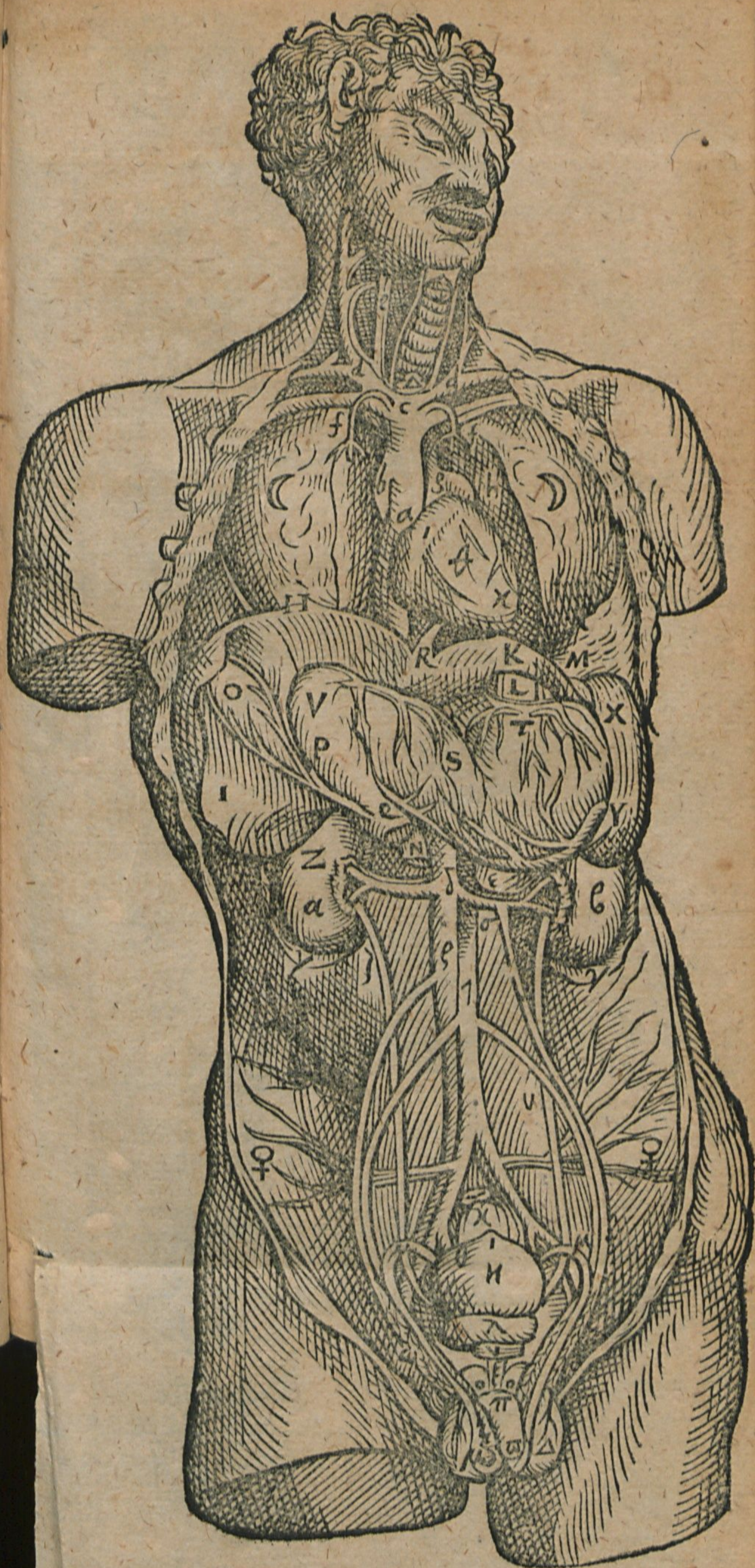
**T**Horax non solum ea pars est, quæ à jugulis ad præcordia usq; pertinet: sed etiam totum illud, quod intra iugula, ad genitalia concluditur: quod διδακκαλίας ἐνεκα in ventres duos, medium & imum dirimitur.

**MEDIUS** in corpore venter vitæ destinatus est. Circumscribitur is suprâ quidem iugulis, infra transverso septo, circumcirca dorso, adlateris costis & pectore. Cor θ princeps medij ventris membrum est inquit, δεξιῆ τε θερμῆ, καὶ τῆ ζῆν, hoc est, caloris, & quæ ab hoc sustinetur, vitæ sedes, & iugis scaturigo. Scilicet in hoc viscere quasi





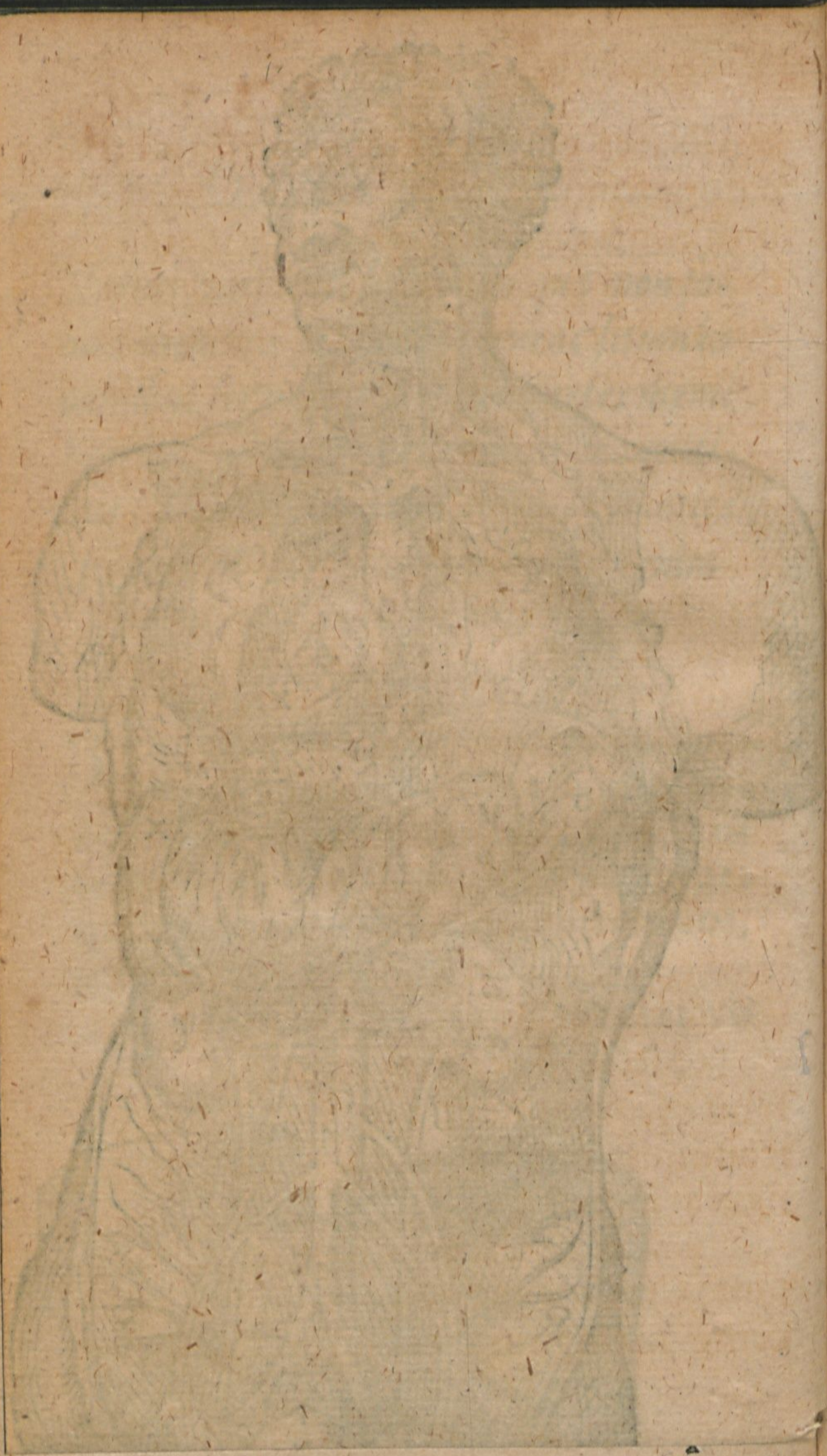












Fragment of text from the adjacent page, showing the right edge of the page with some characters visible.





41  
quasi lares esse focumq; oportuit, quo  
naturæ fomites, & primordia ignis na-  
tivi continerentur, atq; pertinerent  
inde in omne corpus: quo refrigerato  
aut extincto occidimus ipsi atq; ex-  
stinguimur. Figuræ est πυραμοειδής.  
Basis eius, ad medium sub osse pecto-  
ris concedit. Extrema, quæ in mucros  
nem & turbinantur, subter laenam pa-  
pillam in thoracis priora demersa sūt,  
vnde fieri putandum est, vt anteriora  
thoracis magis caleant. Etenim calor  
retro infringitur, tum ob interiorum  
habitiorum musculorum ossiumq; so-  
liditatem: tum ob algorem dorsalis  
medullæ & vertebrarum. Suffragan-  
tur huic sententiæ rigores febrium,  
qui per dorsum inuadunt, calore inte-  
rim & sudore in pectore & ventre  
magis vigentibus.

Quò verò penitus introspecti tha-  
lami cordis possent, per transtuersum  
secuimus, quemadmodum patenti ij  
figura subiecta.

κοιλίαι siue specus cordis gemini  
sunt: Cœlio à muneris prouincia des-  
cente metaphora diribitoria nuncus-  
pati,



pati, sinuosi ad-  
 modum. Dexter  
 λ venosus, tenuis-  
 or & capacior, in  
 quem crassus san-  
 guis è patentissi-  
 mo cauae ostio re-  
 stagnans illustrior  
 redditur. Laeus  
 μ arteriosus, &  
 crassior, in quo  
 vapor rosco  
 sanguinis, à carne  
 pulmonum, assiduoq; eorum verbere  
 rudius extenuato, species vitalis spiri-  
 tus atq; ornatus ultimus induitur. Se-  
 ptum intermedium ν, satis spissum il-  
 lud, sanguinisq; è dextro in sinistrum  
 transcolationi minimè peruium, licet  
 is ab aestu cordis adeò extenuatus sit,  
 vt aëris rosco diuè vaporis speciem in-  
 ducit Per hoc ipsum interstitium,  
 aut, quæ in eo insunt, foramina, sunt  
 qui etiam pulmonis vomitam, hoc  
 est, collectum pus ausint traducere,  
 quò deinceps in caua ad epar, hinc in  
 portas, tandemq; ad intestina dela-  
 tum





tum, infernè exhauriatur. Quæ fanè  
via neq; expedita eît, neq; conducibi-  
lis, neq; proxima. Veruntamen Gale-  
nus septi foramina huius κοινωνίας ἕνεκα  
existitisse autumavit.

Cor non caret auribus. Geminis  
autem præditum est: quarum dextra  
ξ cauæ ostio præiacet, sinistra \* sub-  
ter caua ad ortum aortæ recondita: il-  
la sanguinem, hæc aërem alterat, ne  
repentino incursu suo offendant. Vena  
hinc inde circà caput cordis propagi-  
nibus suis sparsa ο, coronæ in modum  
ambitum eius redimit, στεφανιαία inde  
meritò appellata, cuius nutritu cor  
educatur. R. Caudex magnæ arteriæ,  
quæ veteri loquendi more vena nun-  
cupatur. Nobis differentiæ causa  
pulsatilis, quemadmodum Galeno  
φλέψ ἢ σφύζουσα. Nam vena suapte vi  
immobilis est. Est tamen, vbi & ipsa  
micat, motuq; tremulo vibratur, quo-  
ties videlicet per occultam cuticulari-  
um meatuum siue pororum inspirati-  
onem, & vasorum πρὸς ἀλληλα σιωανα-  
σόμωσιν, qua nimirum ora sua, vnum  
alteri commercio quodam adaptant,  
F aërem



aërem intra capedinem suam conceperit. Contremiscere interdum videas etiam sanguinem in lebete post sectionem venæ, quem vulgus chyrurgorum prius adhuc, quam intepuerit, ingurgitare cogit eos, quibus detractus est, ratum subesse animam, quæ tali potatione corpori postliminio restitatur. Arteria conceptaculum est vitalis spiritus, misti cum tenuiore sanguine. Vena arteriosa nutritionis ergo expansa pulmonibus, qui quasi quoddam ἐργαστήριον sunt vitalis spiritus, in quem etiam residuum ab alitione sanguinem elaborant. Secundum huius posteriora diximus nervulum N a sinistro recurrente decisum, trajecto cordis inuolucro in basis medullarum pertinere. Hic nimirum subornat Fallopius cohortem nervorum sanè quàm numerosam, reticulari vasorum in calua serici nihil quicquam concedentem, quin potius eam superantem, quæ ab alijs pro ligamento putata sit. Ad hunc finem datam esse eam existimat, ne tam nobile viscus stupidius iusto redderetur.

a Caudex



a Caudex caua, quæ conceptaculum  
 est nutrimentalis sanguinis cum natu-  
 rali spiritu confusi. w Cordis inno-  
 lucrum ab anteriore eius sede in late-  
 ra reiectum, græcis *ἡμάρδιον* est, cor  
 di vacuum relinquens ad ciendos mo-  
 tus suos interstitium, tam laxum, ut  
 nonnunquam cordi liceat artem in ea  
 facere ludicram, atq; in pectus emi-  
 care, hoc est, insolentius palpitare,  
 gestire: quod in animorum perturba-  
 tionibus accidere constat. In hoc eti-  
 am, tanquam in penu quodam, rosca  
 da humiditatis nonnihil continetur  
 irrigando cordi, ne motu perenni fa-  
 tiscat. Augeri illa à morte vi funesti  
 frigoris solet: cuiusmodi de vulnerato  
 Christi latere, in cruce uberiore copia  
 prodigiosè scaturijt.

☞ Pulmo (D) spirandi artifex  
 officina, vngula bubulæ modo bifidus  
 & mediastino diremtus, ac sinistra sui  
 parte, qua cor operit, tublatus. In hoc  
 inest raritas quædã, & assimilis spongijs  
 mollitudo, ad haustu vitalis venter sine aë-  
 ris aptissima: qui tum cōtrahit se aspiras-  
 tum, spiritu dilatat *εναλαξ*, id est, vicibus

omnibus

F 2

& alte.



& alternis, eaq; vicissitudine recipro-  
 ca recipiendi reddendiq; anheli-  
 tus, vita in adultis sustinetur. Foetui  
 autem vtero etiamnum degenti, ali-  
 ter prouidit Natura, qui pulmone de-  
 fide, neq; dum operi accincto publi-  
 co, per os non respirat. Vt verò nihi-  
 lo fecius, non modò nutriri, sed & vi-  
 vere, immò etiam formari, mem-  
 brisq; corporari suis posset, tam Cavæ  
 Venæ candex sub basi cordis, ad dex-  
 tram eius auriculam, in arteriam ve-  
 nosam, quàm Aortæ stipes eodem-  
 met in loco, in venam arterialem, seu  
 osculis duntaxat, seu peculiaribus du-  
 ctibus peruij sunt. Vtrisq; sanè percom-  
 modè in pulmones deriuari commea-  
 tus potest, illac quidem sanguinis, ad  
 conformationem educationemq; :  
 hac autem spiritus, ad vitam insitiq;  
 caloris distillationem. Hac vasa ab ip-  
 sa statim natiuitate tanquam emerita,  
 & rude donata sua, perinde vt vasa  
 vmbilicalia, solent coalescere. *a ἕτα-  
 τος*, Vena iccoraria, quæ & Caua di-  
 citur, è conuexo iccoris egressa in dex-  
 xtrum cordis sinum hincit ostio patens-  
 tissimo



tissimo, prorsumq; oblitescit. Quo inductus fortasse Aristoteles, vt arteriarum, ita venarum *δεξιὴν καὶ ἐξωμὰ* in corde statuit. Paullò superius ad dextram è caua pullulat vena illa solitaria *b*, omnisque coniugij expers, spacijs costarum ramos, quibus veluti sublicis in itinere suo fulcitur, effundens, & ad secundam ferè lumborum vertebram usq; descendens: quo loci cum ramis cauæ, aut emulgente, sinistra præsertim, circa genitalis venæ exortum iungitur. Propter hanc renum cum thorace communionem, id est, mutuam affectionem, ritè & *καὶ ἐξωμὰ*, ac sine multis ambagibus, pulmonis vomica lotio creditur exhauriri. *c* Diuortium siue bifurcatio vasorum, priusquam iugulum attingunt. Horum partim ad axillas *d* emanant atq; humeros: partim per ceruicem fursùm contendunt in caput. Venæ cervicis *e* incedunt comitatæ arterijs carotidibus, quibus impacto vulnere læsis, ininterfectis, vel præstrictis laqueo, vel à sanguine concreto præpeditis, (quod malum vulgò Gutta dicitur, germanis



Der tropff) animal corruit morte soporifera, atq; eliditur, spiritus influxu à corde intercepto: Vnde lissas appellasse Donatus putatur. Glandiū  $\Delta$ , aden insigni nomine sic vocatur, ad iugulos in sede thoracis elatissima, ubi collum trunco insitens in cauum quoddam  $\sigma\phi\alpha\gamma\eta\nu$  dehiscit. Vasorum diremtui vice puluini ad incubitum aternitur.  $\text{I}\nu\mu\epsilon\delta\upsilon\nu$  indigitarunt græci, siue quòd locus is cædi admodum opportunus sit: seu potius, quòd in perturbationibus animorum spiritus impetuosiore assultu impactus in eum, identidemq; reciprocatus, tanquam in scatebra ebulliat, atq; efferuescat, ac thoracem aduersus insidias induat. In teutonum gratiam Columbus Lactes nominavit. *f* Qui media bifurcationis in iugulo sede propendent ramuli, in utroq; latere singuli atq; detruncati, vnà cum tenuioribus sui portionibus siue propaginibus, quas obiter in finitimas partes pectoris distribuunt, venæ sunt mammillares, subter osse pectoris deorsum ad abdomen exporretæ: quo loci, sub rectis musculis obuiam

uiam



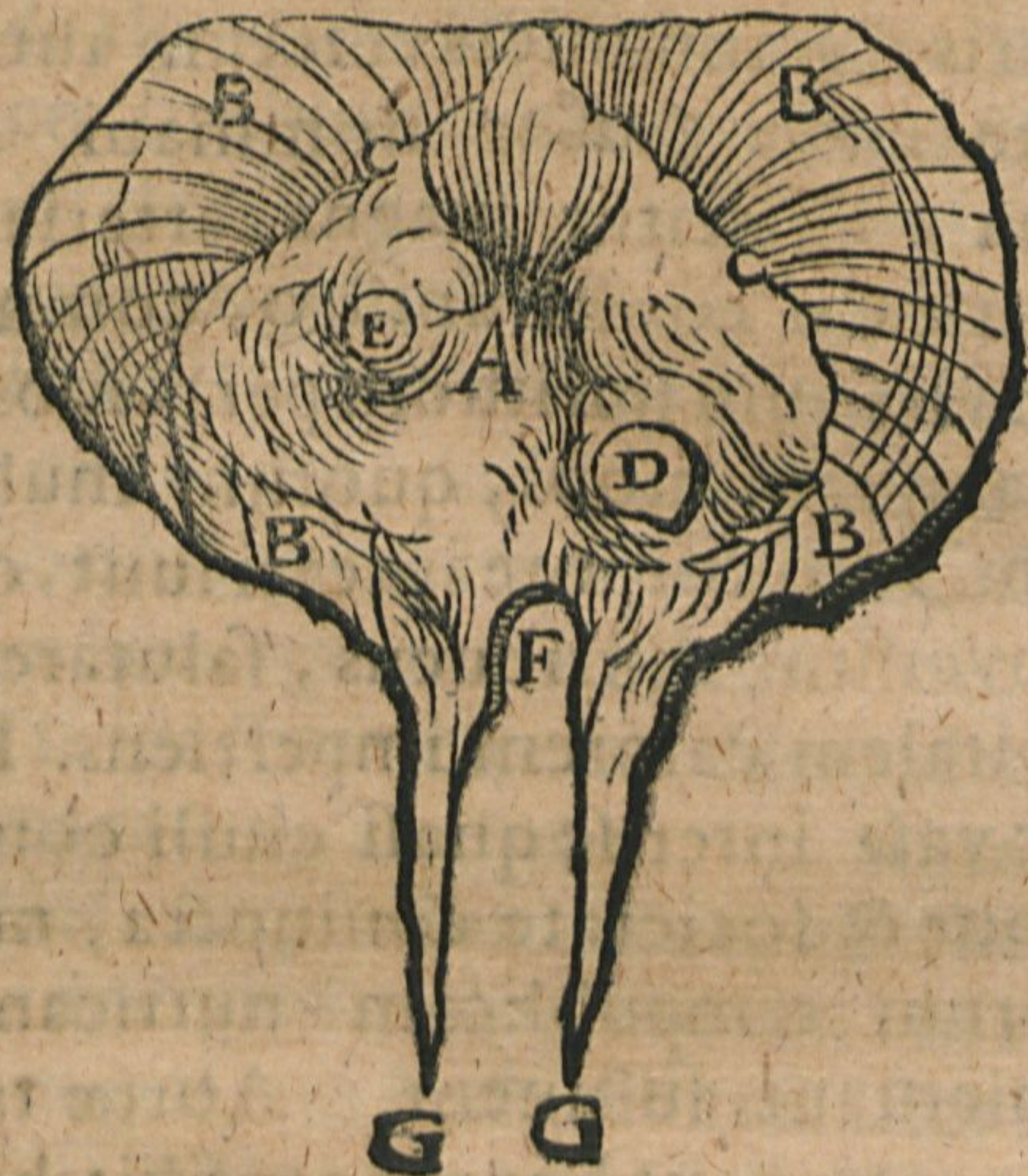
uiam eunt epigastricis, quæ per humiliorem regionem à pube aciebus aduersis & in procinctu stantibus surguntur. Acne videar pensi parum meminisse, in secunda figura trunci, litteris *p. q.* insignitas veterum auctoritate *κωνὰς φλέβας* nominavi. Sub Caua *a* enascitur magna arteria *g*, è ventriculo cordis sinistro, commeatum vitalium spirituum per ramos suos tanquam tubos, quorum multi & crebri toto corpore intexti sunt, quoquo versum distribuens, salutaremq; & vitalem calorem impertiens. Duo hæc vasa inter se quasi ciuili conciliatione & societate coniuncta, membrorum rempublicam nutricantur, conseruant, sustinent. Aortæ truncus protinus ut è corde profiliit, bipartitò finditur in duos prægrandes stipites, quorum minor sursum, maior *b* deorsum ad dorsi vertebrae explicatur. Multi ab ea infra supraq; riui defluunt.

Et hæctenus quidem ut nostra tulit imbecillitas, de medio ventre ad summum sapientiæ æquilibriū conformato breuiter, qui diaphragmate finitur.

F 4    Figura



Figura diaphragmatis, quod est limes,  
 seu marca, ut loquamur cum Gallis,  
 & confinium quoddam duorum  
 ventrium, Medij & imi.



**E**ST autem διάφραγμα velut paries  
 intergerinus, obliquiore interie-  
 ctu suo vitalia à naturalibus, regio-  
 nem cordis ab imo ventre & intesti-  
 nis dirimens. Latini dixerunt præcor-  
 dia, quia cordi obtentui est; Macro-  
 bius



bis disseptum, pro quo apud ipsum  
 perperam nulloq; sensu dissipium  
 legitur. Huic acceptam olim retulere  
 subtilitatem mentis, vnde *Φρένας* Græ-  
 ci nuncupauere, siue quod non con-  
 ferre nihil *εις τὸ Φρονεῖν τε καὶ νοεῖν* videat-  
 tur, seu quod eo inflammatione affecto  
 mens oblædatur, Cerebro in confor-  
 tium mali pertracto. Eius inferior  
 circumferentia duntaxat hîc conspi-  
 cua est. Summum eius caput *A*, in me-  
 dio membranæ ritu prætenue, tendi-  
 niq; finitimum est. Finis *B*, crati co-  
 starum adulterinarum ad extremum  
 affirmatus, multæ carnis particeps.  
 Interior circulus *C* sursùm obtusius  
 mucronatus, membrancam septi na-  
 turam, pars verò, quæ cum foris un-  
 diq; ambit fibris striata, carneam de-  
 finit. Duo insignes canales id traijci-  
 unt, gula *D*, & vena cava *E*: Aorta,  
 & secundùm Vesalium, caudex venæ  
 carentis pari, rimam eius *F* transit,  
 quam propendula ligamenta *G* ad  
 lumbos porrecta efficiunt.

☞ In *INFERVM* corporis  
 ventrem culina abditur, quem ex-

*F* 5 *terna*



terna circumscriptio ab ima ossis sternum & pectus finientis regione, utrinque per cartilaginosa costarū extrema (græci *ὑποχόνδρια* appellant) ad ilia & inguina, tandemq; ad pubem protensa metitur. Septo transverso iecur **H** ita subest, ne ipsi tanquam flabello præcordia ventilanti obstit. Sic dictum, quod iuxta cordis vires potestatem exerceat suam, velut illi assidens in excitanda vi appetitionis, quæ ad vitæ pertinet fomenta. Hic in priora sursum reductum est, ac resupinatum, quò simæ eius partes I, & vesiculæ O intra eas reconditæ situs emersusq; portarum melius notari possent. Quo factum ut septum sublituerit.

Iecur ex visceribus vegetationis organum est, & principium venarum quibus tanquam riuibus in omne corpus discurrens humor, quem amplexu suo calfactuq; concoxit, vniuersam rem publ. membrorum succis vitalibus irrigat. Quia enim publico muneri præest viscus id, nequaquam patitur, ut ullum dispendium intertrimentum uel crediti sibi a ventriculo chyli fiat, quò minus



minus eum & creditori ventriculo, & membris cæteris puriorem defecationemq; cum foenore redhibeat. Speciem gerit limi sanguinis concreti. Lunato sinu K obliquatur in parte læua, qua locum amicè cedit, subiecto stomacho L, cum ventriculi orificio coalescenti. Ad finem eius occurrit vinculum M, cuius ope phrenibus epar adalligatur. Caudex portarum N truncatus illinc emergit, vbi cauum iecoris sinibus quasi sulcatum scinditur, tum promontoriolis quibusdam (Hieronymus pinnulas vocat) audacius prominentibus, sed hinc delitescentibus subter ventriculo, exasperatur. Per portarum venulas, quæ in intestinorum capacitatem ἀναστομῶνται, tanquam per manus exintestinis, & aluo secretus a reliquo cibo succus is, quo alimur, permanat ad iecur. Folliculus fellis O parte iecoris caua resimaquæ in dextris propendet, duobus ferendo felli ductibus insignis: quorum vnus P abscissus hinc amarissimum liquorem in sese ex epate allicit: alter Q eadem in duodenum exonerando dica-



dicatus est, ut acumine eius, quasi  
adhibito stimulo intestina irritentur,  
& cibi reliquiae abstergeantur. R Vena  
abumbilico in fissuram iecoris inser-  
ta, embrijq; nutricula: quo in lucem  
edito tanquam emerita ipsa ac vieta  
degenerat in ligamentum.

*Gibbum iecoris, quod dorsum spectat,  
& spinæ accumbit, vna cum supina ves-  
sicæ vrinariæ parte, & postica sto-  
machi, præsens figura ocu-  
lis subiicit.*

**a** Gibba siue conuexa iecoris. C Hac  
sede epar permittit, aut emittit  
potius caudicem venæ cauæ  $\gamma$ , cum  
duobus ramulis  $\delta$  &  $\epsilon$ , diaphragmati  
vtrinque sursum exporrectis.  $\zeta$  portio  
vinculi, quo jecur phrenibus ita sub-  
ligatur, ut quasi aptum ab eo videatur  
sustineri. Ligamentum \* iecur dia-  
phragmati affirmans. Truncatus stoma-  
chus  $\eta$ , cui ea in parte, qua is sinistro  
vetriculi orificio  $\theta$  continuatur, amice  
iecur locum cedit, nonnihil sinua-  
tum. Nervi  $\kappa$  in orificium sinistrum  
à sexta







à sexta coniugatione neruorum cere-  
 bri immissi. λ Ventriculi portio à  
 reliquo ipsius corpore vulsa. μ Trun-  
 cus πυλών, id est, portarum, quas à la-  
 cteo candore chyli, quem allicit, la-  
 cteas arabum familia indigitat. Inter  
 hunc & cauae caudicem, vena umbi-  
 lici ν in iecur dehiscit, nutricula fæ-  
 tus. ξ Umbilici, qui universi corporis  
 centrum est, facies interna. Ex hoc de-  
 orsum pergit εραχος ο in medio, ad  
 vesicæ tumentiozem fundum, quasi  
 quoddam eius suspendiculum: quo  
 lotium fætus expurgari putatur Vesalio.  
 Eustachio tantum in cornutis re-  
 peritur. Secundum latera huius ge-  
 minæ arteriæ π. ρ, altrinsecus surrectæ  
 sunt è ramis aortæ, pubis ossium fo-  
 ramina aduentibus, fætui priuatim  
 dedicatæ. Quatuor hæc vasa olim,  
 dum utero ferretur infans, magno  
 vsui erant, emerita iam tota, & rude  
 accepta tantum non superuacua. σ  
 Vesicæ vrinariæ pars posterior. ¶ Vre-  
 teres neruosi canales, quorum inser-  
 tio fit propè ceruicem vesicæ, paullo  
 supra corpus glandulosum υ, (quod  
 velu-



veluti duarum glandium sibi accu-  
 bentium, annatarumq; & continua-  
 rum imaginem refert.) vbi vasa  $\phi$  se-  
 men à testibus deportantia ex resulu  
 ad os pectinis coalescunt, atq; obli-  
 tescunt in vesiculas quasdam  $\chi$ : quæ  
 propter gyros & vertigines, in quos  
 perplexè admodum inuoluuntur,  
 Herophilo παρασώται κισσοειδεις, id est,  
 varicosi astites, Vesalio autem gyri &  
 anfractus nominantur: suntq; genitas  
 si semine etiamnum grauidi atq; præ-  
 gnantes. Huius enim ταμίαια sunt, &  
 quoties vel copia, vel qualitate, vel  
 vtraq; molestum id fuerit, promunt.  
 † Musculus vesicæ cervicem ambiens,  
 motus arbitrarij quidem, vt musculi  
 ceteri, præses: at non omninò tamen  
 sui mancipij, siquidem effluxum lotij  
 astrictione sui perpetuò prohibere  
 non potest: vt neq; sphincter alui ex-  
 crementa, neq; musculi thoracis ex-  
 uistas à calore cordis fuligines, vel ani-  
 mam, quæ ducta est spiritu vsq; co-  
 hibere. Naturæ enim necessitas tan-  
 dem præualet, vt rectè de ijs pronun-  
 ciat Nemesius, τὸ ψυχικὸν τῶ φυσικῶ, id  
 est,



est, animæ opus cum naturæ munere  
coniunctum esse. *ω ἔρηθρα*, id est, me-  
atus femini & lotio communis. 1 2  
Bina penis corpora textu ad suscipi-  
endum spiritum rarò, atq; spiraculis  
pleno, diremta mediæ *ἔρηθρας* inui-  
cem separata. 3 Glans, in quam meas-  
tus urinx & feminis desinit, immunis  
à præputio.

☞ Stomacho proceriori subie-  
cta est alvi siue ventriculi natura s, ad  
latitudinem & longitudinem lagenæ  
modo fusa, cibi & potionis commu-  
ne conceptaculum, & officina *χυλώ-  
σεως*, id est, primæ concoctionis. Idem  
paterfamilias dici meruit, quasi om-  
ne animal solus gubernans. Nam si  
agrescat, vita in ancipiti est, deficien-  
te comæatu publico. Gemina ipsi  
ostia sunt, quorum sinistrum τ, quod  
veteres ( siue secuti hac in re sensum  
vulgi & opinionem popularem, siue  
potiùs ob periculosam cordi viciniam  
atq; *ἑνώφειαν* ) καρδίαν appellare con-  
sueverunt, annexum est phrenibus,  
longè maius altero, quippè in quod  
semimansa adhuc, aut saltem minùs  
exqui-



exquisite à dentibus confecta esculenta deuorentur, inque folle ventris recondantur. *Dextrum* v. *strictius*, exitus est ventriculi, ideo *πύλωσ* *Θ* nominatum, quod alimentum tanquam ianitor vsq; eò cohibeat, quoad id potestate caloris tum in siti, tum aduentitij ex adiacentibus splene & iecore, tum spiritus appulsu atq; subsidio, sibiq; ingenita temperie ac proprietate ventriculus elaborarit. Hinc exorta aut potius detexta intestina *λήψεωσ* *καὶ* *ἀποκρίσεωσ* *ἀίτια* Democrito nuncupata, continuo ductu defluunt. Sub concauum epatis ventriculus magna sui parte abstruditur.

F I G V R A.

*Seorsum exprimens faciem ventriculi & vesicæ fellis.*

**P**ROVIDENTISSIMUS rerum author & molitor Deus ventriculum cibi receptaculum in medio locauit, quo primum cum potus humore permixto, dein concocto, liquefactoq; vitales succos membris omnibus ex æquo dispartiretur, vniuersūq; corpus adeò vegetaret.

G *α* *ο* *ι* *ο* *ο* *ο*





οἰοφάγος, Lactantius cibalem  
 fistulam, nos Gulam nominamus: cui  
 non in scitè Martialis ingenium tribu-  
 it: quoniam sapiens est eorum, qui-  
 bus vescimur, potulentorumq; illece-  
 bra perfruitur. Hinc Philoxenus gna-  
 tho eam sibi collo gruis proceriorem  
 optare solitus est. Summum eius  $\zeta$   
 ad linguam annexum fauces vocan-  
 tur: postremum  $\gamma$  stomachus teste Pli-  
 nio, dehiscens in summum ventriculi.  
 In ruminantium genere argutior hæc  
 insertio & paulò altior est, aliter præ-  
 properè deglutitum pabulum revoca-  
 ri inde, dentiumq; moletrinæ reddi  
 haud posset.  $\delta$  Tonsillæ communes  
 in intimo atq; extremo palati, salivæ  
 prægnantes. Iter œsophago est per  
 interiora cervicis καὶ ὑπο: mox sub pul-  
 mone demersus in quinta dorsi ver-  
 tebra confidit: cui interiectu corpo-  
 ris glandosi & etiam affirmatur. Hinc  
 super quinta & consequentibus ver-  
 tebris modicè dextrorsum primum  
 se erigit: tandem sub Caua ad fini-  
 strum reclinatus supercensa Aorta  
 septum traicit. Medio stomacho siue  
 ἔσο-





œsophago, quâ is asperæ arteriæ in  
 duos diuisæ truncos substernitur, ad  
 quintam thoracis vertebram, duo vi-  
 suntur glandosa corpora e, quæ sto-  
 machum, ad siccioris esculenti velut  
 per lubrica transitum expeditiorem,

G 2 peren<sup>s</sup>



perenni rore ceu perfundunt. Quo loci hic canalis utroq; versus contorquetur, & tracheæ iuxta incumbendo adiacet, solet nonnunquam ijs, quibus uilli gulæ aliquantò imbecilliores sunt, dum accelerata deglutitione loqui cupiunt, bolus esculenti resistere, anhelitum intercipere, strangulationemq; vnà cum suffocationis periculo intentare. Quos vulgus è uestigio aut desultu ex locis editioribus liberat, aut pugno intra scapulas scitè considerateq; illiso. Hac namq; succussione infarcta gula expeditur, compressu coarctatuq; guttur liberatur dilataturq;, atq; anima agrè glutientibus redux revertitur. Eodem præsidio, quod certè tussi sæpe numero subsidio venire debet, exploditur etiam, si quid de esca in tramitem æstuantis animæ, qui stomacho vicinus est, (plebs nominat die vnrecht fehlen) inter loquendum errore deuenierit. ¶ Nerui è sexto cerebri coniugio promissi, sinistro orificio sese mutuo complexu impingunt: inde multiplici serie distributi in reliquum eius



eius corpus adusq; canulentum fundum in tenues exilitates exhauriuntur. Horum commercio iunctus est cerebro ventriculus. Proinde quoties in alimenti penuria ab inanitis venis in se pertinentibus nullus succus uic fuerit, non tantum esurit ipse, sed & cerebrum vibratis nervis laceffit, ut membra instiget ad procurandum pabulum. Stomachus summo ventriculo à læva committitur, ubi  $\gamma$  signatum est. Venarum & arteriarum copia exuberat ventriculi substantia, quarum quædam coronæ ritu sinistrum orificium præcingunt, aliæ per clatiorem eius partem, aliæ per demissiorem siue fundum discurrunt.

Figuræ species etsi capacitatis ergo globosa est, nihilo tamen secius cucurbitæ in modum lateraliter porrigitur, ob ductuum canaliumq; insertionem. Ad utrunque ostium intus quasi fimbriatum est corpus ventriculi, inq; limbos protuberat: in quorum læuo  $\theta$  stomachus ventriculo continuatur: è dextro, intestinoꝝ rum tela longa serie detexitur. Hic so-




lummodò adumbratus limborum lo-  
 cus est, & vestigium quoddam litteris  
 Θ, consignatum. In inverso autē ventri-  
 culo expressi sunt, & cuius obuij. Ve-  
 fica fellis x (noxius humani corpo-  
 ris inquilinus, vbi humor eius effers-  
 buerit excandueritue) magnitudine  
 pijri, cum poris suis *χοληδόχοις*, uno  
 singulari ac decliui λ, directò duode-  
 num ad eunte: altero ac cliui μ iecur  
 versùs multifariam diuiso: quem su-  
 perius abscidimus: hic propè porta-  
 rum explantationem haurit sorbetq;  
 ex epate purgamentum pessimi san-  
 guinis: ille in intestina idem defert ad  
 fordium depulsionem, quas ipsa na-  
 turam acrimonia interpellans sua unà  
 secum eluit. Quo loci machinatio-  
 ne quadam atq; solertia natura im-  
 plantationem eius fabricata est. Fal-  
 lopiùs aditu prohiberi fel ait, dum  
 intestina chyli cremore etiamnum  
 distenta sunt, repulsumq; divertere  
 in suam vesiculam, quoad exsucto co-  
 flaccuerint: quod ipse non tam repe-  
 risse, quàm à Natura didicisse vide-  
 tur. Verum ne ipsa illa vesicam si  
 non



non frustra, saltem casu temerèue ma-  
 chinata sit, eoq; nomine à Momo ac-  
 cusari merito queat, nauitas homi-  
 num, nostri seculi geminas valvulas in  
 corpusculo biliaris vesicæ aperuit,  
 unam, qua bilis infunditur, alteram,  
 qua collecta inibi exoneratur in inte-  
 stina: posteriore hîc omnis diuertendi  
 occasio lurido humori præcisa est  
 non prius dehiscens quam felle præ-  
 gnans gliscat. Tum primum enim il-  
 lud nequaquam stilatim sed affatim  
 depellere in intestina seseq; ab onere  
 leuare suo satagit. Fit via vi à turgen-  
 te & urgente ferocioris fellis vbertate:  
 vt adeo alium ad finem follicu-  
 lus fellis non sit conditus à natura,  
 quàm ut fel in se corriuet, aggerat, &  
 tandem per emissarium suum coueni-  
 enter amandet. Quibus præterea in  
 ventriculum porus è vesicula assurgit,  
 & bilis ἀκράτος (vt Cicero nominat)  
 aut, ut Hippocrates, κατακορης meta  
 & abunde saturata eijcitur, ij κακοςό-  
 μαχοι sunt, & ad ipso statum vitæ pri-  
 mordio miseri, biliosi ἢ φούδι habitu  
 & conformatione. Rima v intra eas  
 non



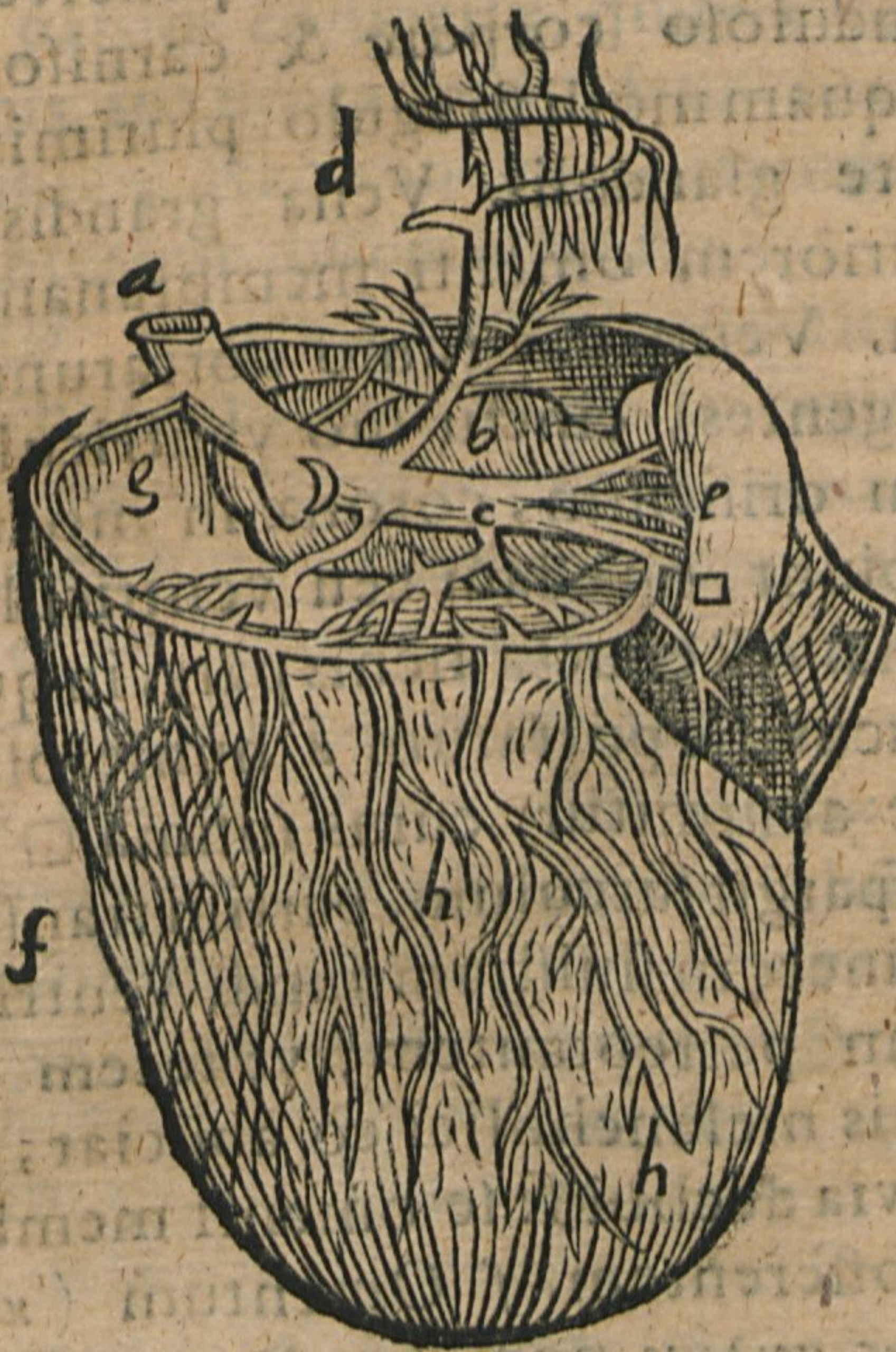
pacitatem duodeni, qua bilis se infundit, paulò inferiore loco est, quàm introitus, vt artificiosa insertio, & obliquitas eius utcunq; possit notari. Glandulosum corpus  $\xi$ , pyloro & duodeno assistens, vt vasa eò digesta sustineat.

 Lien X sub præcordia, & costas adulterinas in sinistra parte conditus est, aduersùs iecur, specie linguæ bubulæ, spongiæq; imagine, ut faciliùs sanguinem crassiorem secernendo & alliciendo repurgaret feculentiam. Quà ventriculo accumbit, concauus est, extrinsecùs intumescit in gibbum. In huius imo, à ramo venæ, in lienem iam iam insertionem molituræ suam, furculus r in fundum ventriculi reijcitur, residuum à nutritione succum atrum squallidumq; & fecis vinacæ æmulum eructans prodigensq;. Hac ex alueo ventriculi aliquid in lienem rapi posse, testantur rugitus & murmura, quæ in spleneticis *ὄδρονάταις* statim atq; frigida hausta est, solent existere.

Lien



Lien una cum portarum ramo, magna  
 sui parte in ipsum dehiscente, & cum  
 Venis Ventriculi summa perreptantibus,  
 Pancreate atq; Omento in hac fi-  
 gura delineantur.



G 5

a Porum



72

**a** Porum notat, quem lien è portis  
suscipit, in aditu ad ipsum inter-  
diuisum, quo crassa & lutulenta suc-  
corum eluues, è cauo iccoris hausta,  
nutritionis gratia in lienem distribui-  
tur. Is unà cum tenuibus ramis vaso-  
rum in itinere fulcitur pancreate **b**,  
glanduloso corpore & carniformi,  
tanquam molli stragulo, plurimis sca-  
tente glandulis. Vena grandis **c** in  
inferiorem omenti membranam dif-  
fusa. Venæ **d**, è ramo portarum sese  
arrigentes, cinctu suo ventriculi læ-  
uum orificium, coronæ in modum,  
ambiunt, quædam ceu ventriculi in-  
signia. **e** Reducta lienis pars, in quam  
truncus ille portarum **a** numerosa so-  
bole absorbitur: cuius infima  $\square$  sub-  
tus spargit surculum, partim transuer-  
so itinere in sinistram fundi ventriculi  
sedem perreptantem, vt fecem san-  
guinis melancholici eò abijciat, par-  
tim via decliui sese omenti membra-  
næ offerentem. **f** Omentum (*κύριον*  
*ἐπίσης κοιλίας* nominat Democritus)  
in uentris capacitate fluctuans, obna-  
tansq; intestinis, viduli siue marsupij  
specie-



specie: cuius pars ad laeuam decisa atq; euerſa + imum lienis mucronem detegit, quem alioqui vnâ cum interancis cæteris circundat. Geminae omento membranæ sunt *gh*, a peritonæo pronatæ, adipeq; & vasorum furculis paſſim conſperſæ: quibus velut vaginis interiora prouidens natura incluſi. ¶ Hac caudex portarum in meſenterium diſſeminatur.

☞ *Renes* Z ambo ſupini altrinſecûs hærent, infra iecur, in regione lumborum, lateribus cauæ venæ ad proliciendum é ſanguine ſerum allocati: quod quidem præſtant, vti cæterorum membrorum reſpublica vniuerſa, nempè *ἀρετῆ τῆ φύσεως βίαι*, aut *τῆ ὁμοιότητι τῆς ὅλης ὁμοιοῦς*, totius ſubſtantiaſ ſimilitudine: aut, vt collineemus propius, *ἀρετῆ τῆς οἰκείας ποιότητ* ☉ hoc eſt, naturali deſiderio, ac velut appetitu ſibi conuenientis qualitatis. Renum dexter & plerunq; altior, ſiniſter & depreſſior eſt. Quâ cauam ſpectant, ſinuati: extrinſecûs ad ilia, quaſi in retuſæ lineæ ſpeciem more falcolorum globofi. Vtriq; ſuum inuolu-  
crum



crum adipe oblitum  $\gamma$  abstraximus,  
 vt vasorum insertiones in refimam eo-  
 rum partem sub oculos caderent. In  
 medio Cauæ littera  $\delta$  posita demon-  
 strat emulgentes venas, more dissep-  
 torum brachiorum vtrinq; eductas,  
 perinde vt inferiores  $\zeta$ , quæ in mus-  
 culos dispensantur. Per emulgentes  
 dilutior sanguis è proximis Cauæ sedi-  
 bus exstringitur. Ita autem emer-  
 gunt non absq; prouidentia ratione,  
 vt ostium vnius alteri ex aduersum, sed  
 non *en diapētes* respondeat. Tenui-  
 tatibus admodum exilibus dispersæ in  
 renum substantiam oblitescunt.  $\epsilon$  Si-  
 milis est arteriarum ex aorta lumbis  
 annexa propagatio.  $\zeta$ . *ἐπιτήρες*, cana-  
 les neruosi, proceri sunt, è concauo  
 renum producti, per quos vrina siue  
 sacculus humor (ita namq; Lucretio  
 lotium indigitare placuit, quòd per  
 corpus uniuersum quasi per saccum  
 percoletur) in vesicam corruatur.  
 Vesicæ lateribus propè collum mirifis-  
 cè admodum implantantur. Non enim  
 directò, sed reflexu sinuoso, & in an-  
 fractum conuoluto, Vesalio quidem,  
 inter



inter tunicam peritonæi & propriam  
vesicæ: Fallopio verò, inter duas pro-  
prias medijs sese insinuant, ne illapsus  
in vesicam humor remigret.

*Figura hæc renis interiora & pe-  
netralia exhibet.*

**R** En parte sui  
resima per  
medium disse-  
ctus subijcitur,  
quò pandi me-  
lius parietes, &  
introspecti pene-  
tralia possint.  
Is *a* notatus est.



Sinus eius me-  
dius *b* ceu ven-  
ter quidam, aut cisterna, ab uretere  
efformatur, in quem lotium vndeli-  
bet riuatum, nihil mordacitate sua  
quit labefactare. *γ* *εγρηγ*, id est, po-  
rus urinarius in ramos aliquot, ple-  
runq; autem nouem, nonnunquam  
etiam plures paucioresue digitatim  
finditur, qui anserum pedes explicas-  
tos, vel interiores palmas digitis inui-

ccm



cem implexas representant. Eorum  
 extremitates in renis substantiam se-  
 cundum convexa eius sensim oblitte-  
 ratae absumuntur. δ Dorsum renis  
 oblongius, quod intrā sinum spectat,  
 carne densius stipata. ε Subalbida car-  
 runculae, seu glandulae verrucosae, se-  
 cundum dorsum renis more papilla-  
 rum extuberantes, eiusdem planè cum  
 dorso substantiae, nisi quòd fungosae  
 sunt, ac poris, pilum haud permit-  
 tentibus, passim peruia. Pori illi,  
 muneri obscœnum humorem in si-  
 num stillatum percolandi delegati  
 sunt: quæ est lotij à sanguine seu ἀπό-  
 κρισ, seu ἐκκρισ, qualis feri à lacte se-  
 questratio. Secundum quæ iam acci-  
 pi Ephesij illa possunt ac debent, quæ  
 de membrana incerniculi commen-  
 tatur. Non enim aliud incerniculum,  
 neq; colatorium aliud, aut ὑπερὸν ἰσχυρό-  
 δως κατὰ τὴν ἐννεύον id est, membranula  
 instar cribri plurimis pertusa forami-  
 nibus alia quærenda est, præter dicta  
 iam spiracula caruncularum mem-  
 brana succinctarum, quæ in dilacera-  
 tis distentisue carunculis velut stami-  
 num acies cernere licet. Dicc-



Dicebamus in præcedentibus è renibus lotium per vreteres derivari in vesicam. Vesica igitur corporis matula est, & lotij laguncula quædam, sub pectinis os in antrum coxarum directa; in viris recto intestino, in foeminis etiam utriculo annexa, & in genitale procumbens.  $\theta$  Fundus siue elatissima sedes vesicæ, cuius medium tuber, locum representat  $\tau\delta$   $\sigma\phi\acute{\alpha}\chi\delta$ , id est, meatus urinarius, ad umbilicum pertinentis. Supra hunc, portio intestini recti  $\kappa$ , (quod vesicæ substratum in podicem definit) visitur laqueo astricta.  $\lambda$  Corpus glandosum ad vesicæ collum est, quod à tergo suscipit vascula, semen à testibus delatum condentia. Quæ vasa autem semen deferunt, ea vides hinc ad testes  $\Delta$  primùm conuolui, mox sursum versum posteriora vesicæ, more teretium nervorum resupinari. Litera  $\mu$  ea notantur. Vesalius humilimæ vesicæ sedi, infra corpus glandosum  $\lambda$ , subiicit  $\sigma\phi\iota\gamma\kappa\tau\eta\gamma\alpha$  musculum  $\nu$ , ad penis radicem, vice ianitoris præfectum retinendo lotio, ne præter arbitrium & nolentibus effluat.

effluat



effluat. Estq; velut fascis fibrarū trans-  
 uersarum, in orbem vesicæ collum cin-  
 gentium. Fallopio spincter superstat.  
 Arantio is geminus est. Rationes ho-  
 rum librandas lectori perpendendasq;  
 relinquimus. ζ. ἄρθρα, fistula coriacea,  
 qua lotium è vesica miçtu foras pro-  
 funditur, è collo eius in glandem vsq;  
 directa. Ex eadem semen in mare  
 evibratur. Assistent ei utrinq; duo  
 corpora o penem constituentia, quæ  
 in glandem mucronatam π quasi co-  
 lescent. Virga ipsa π cernitur flac-  
 cida, nonnihil intorta instar s, quem-  
 admodum subter commissura ossium  
 pubis procedit. Summa sui parte  
 ventri substricta est, cætera autem  
 pendula. Scilicet hæc illa pars est  
 corporis, quæ alterius coniunctione  
 eget ad procreandum.

☞ *De vasis genitalibus viri.*

**V**enarum seminalium dispar exor-  
 tus est. Dextra enim ϩ prodit è tru-  
 co Cauæ, secundum spinam repentis,  
 quæ sanguinem fert depuratum, egte-  
 gieq; percoctum. Sinistra σ ab emul-  
 gente







& (vt sic dicam) delineandi prouin-  
 cia à natura delegata est, utrinq;  
 lento orru, neq; sine cunctatione è  
 lumbis ad ilia deurgunt, vbi in vnam  
 compagem *υ παραμορφῶς*, id est, è bas-  
 si latiore in mucronem, deorsum fa-  
 stigiata coeunt. Mox dein supra os  
 pubis coxendicisq; regionem  $\phi$ , abdo-  
 minis amplitudinem cum productio-  
 ne peritonæi  $\chi$  egrediuntur, musculo  
 comitata cremastere  $\psi$ , ex ilibus car-  
 nem assumente, qui testium suspen-  
 diculum quoddam est. Statim ut ex-  
 ciderunt vasa, admirabili sui contor-  
 taq; implicatione capreolorum viti-  
 um, hederæuè, aut calamistrorum  
 cincinnorum æmula, in varicosum  
 corpus  $\omega$  degenerant. Quo in itinere  
 mora ea, quam natura viarum per-  
 plexitate nectit, vis seminaria ex san-  
 guineo in album colorem, velut ru-  
 dimentum futuri seminis, demutatur,  
 haud dubiè *Ἰστίον τῆς δυνάμεως*, id est,  
 facultate à testibus irradiatione qua-  
 dam demanante. Plexus varicosus  $\omega$   
 per inguina ad testes ita labitur, vt  
 corpora eorum non subeat, sed ijs  
 propter



propter caput incumbat, vnde Epidi-  
 dumis merito dictus est. Testes Δ ob  
 vim tum σπερματοποιητικῶν, qua pollent  
 ipsi, tum procreandi, quæ in est, pri-  
 ma gignendi organa, maribus exstant,  
 prominentq;: qui τῶν θλασίαις ἢ θλαδίαις  
 franguntur rumpunturq;, θλιβίαις  
 colliduntur atq; atteruntur, ἐκτριβίαις  
 funditus partium illarum stirpes inci-  
 duntur, spadonibus euelluntur: eua-  
 nuchis vnà cum cole demetuntur,  
 qui castrati inde dicti sunt. Mellis  
 eorum & cavernosa, glandulæq; assis-  
 milis substantia, duabus tunicis ijs-  
 demq; proprijs conclusa est, si à duo-  
 bus illis communibus involucris, ru-  
 goso nimirum scroto, atq; carnosio,  
 vniuersum obeuntibus corpus disces-  
 seris. Earum exterior hic obuia, quo-  
 niam carncis fibris conspersa subru-  
 bet, ἐρωθροειδής: mitra altera proximè  
 & immediate ambiens, ὑμῆν νευρώδης ap-  
 pellatur, quam genitalia vasa surculo-  
 rum benignitate ipsissim attingunt.  
 Ab epididij mide primordia ducunt  
 vasa semen deferentia μ, conuoluta  
 primùm illa, & ad humilimam testi-

H 2 um





um sedem contorta, vnde sursùm instar nerui teretia resiliunt, mox in præceps iterum acta per decliue coxarum spacium, in varicosos astites (quos in inuerfa vesica urinaria & litera supra notauimus) ampliantur, tandemq; in ἔρθηθρον desinunt, per quam stimulante Venere semen euibratum muliebria conserit arua.

*Vasa generationi famulantia in  
fœminis.*

PLERÆQ; gignendi partes fœminis cum viris communes sunt, exceptis testibus, qui in altum corporis penitus abstrusi iacent, neq; extra ventrem pendent, atque vtriculo (Timæus Platonis aruum verecundè nominat) medijs in llibus, vbi nascendi consistunt initia, & in quem humor corporis, in quo nascendi materia inest, & caussa gignendi, cum sensu voluptatis ad propagandam successiōnem ex adiugato corpore emittitur, atq; coaguli modo in sese primum glomeratur, omnem ferè cibum ad sese rapiens, eoq; septum tempore deinceps incorporatur, in speciem hominum figuratur.



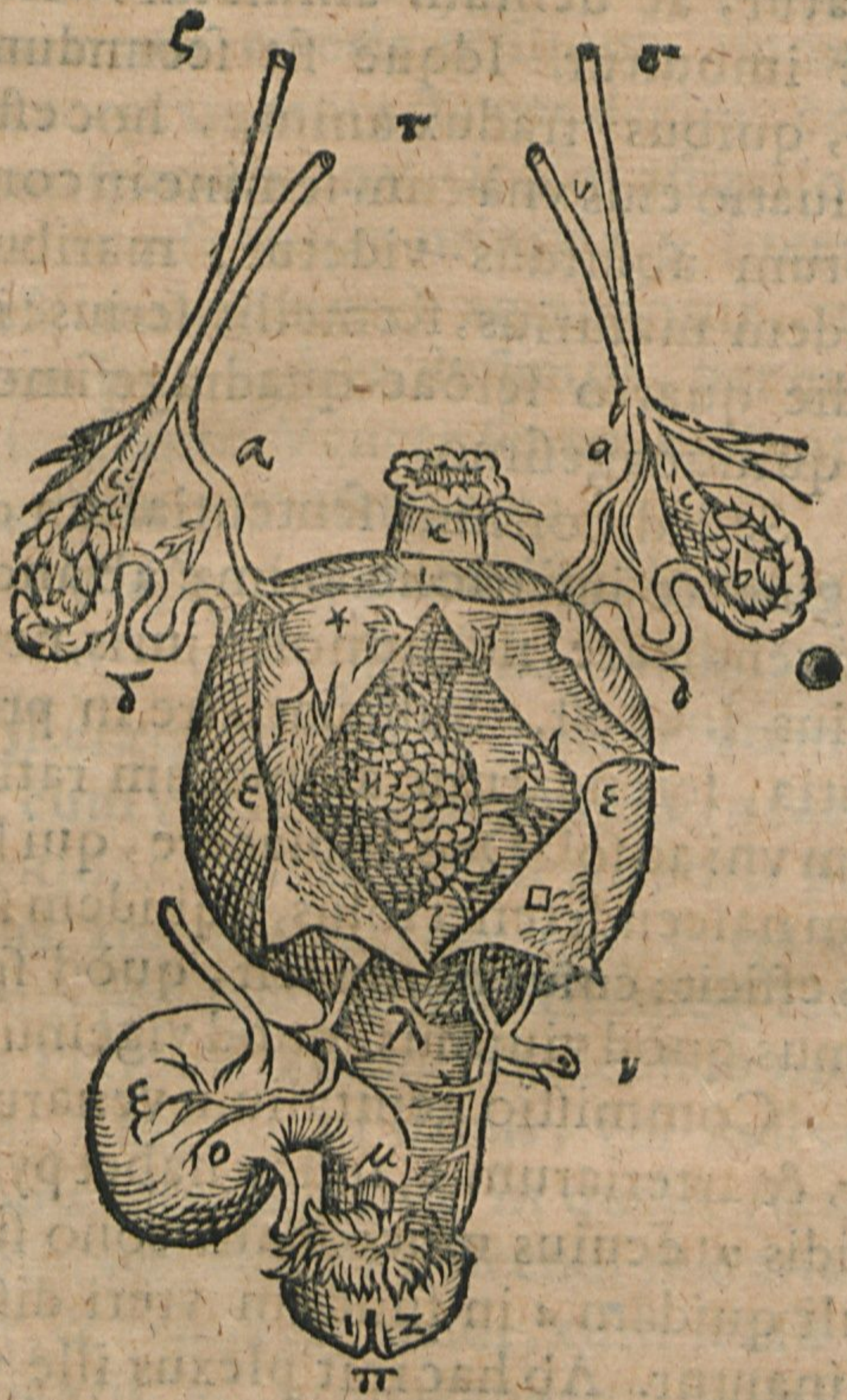
guratur, ac demum animatur, vita  
quæ imbuitur. Idquæ fit secundum  
eos, quibus tradux animæ, hoc est,  
deriuatio eius vnà cum semine in con-  
ceptum absurdus videtur, maribus  
quidem maturius, foemellis ferius: il-  
lis die quarto ferè ac quadragesimo,  
his quinquagesimo.

Sed diuortium sententiarum de  
origine & insertione animæ ab anci-  
piti vindicare, neque nostri juris, neq;  
huius loci est. Sufficiat scire in præ-  
sentia, ferendarum animarum ratio-  
nem vni ac soli Deo subiaccere, qui le-  
gem nascendi tenet solus, siquidem so-  
lus efficit: cuius munus est, quòd spi-  
ramus, quòd viuimus, quòd vigemus.

Commistio genitalium venarum  
 $\rho$   $\sigma$ , & arteriarum  $\tau$ , instar habet pyra-  
midis  $\upsilon$ : è cuius mucronato cono sur-  
culi quidam  $\alpha$  in fundum vteri disse-  
minantur. Ab hac init plexus ille va-  
ricum imagine  $\epsilon$ , similiter pyramida-  
lis, cuius basis testi commissa est. Tes-  
tis mulieris  $b$  firmus atq; compressus,  
virtuti mollior & humidior, multis con-  
stans vesiculis, sibi inuicem annatis, in

H 3 modum





modum varicosorum παρασατῶν, id est,  
 vesicularum, in quibus semen ad eia-  
 culationem tanquam in penuarijs cel-  
 lis colligitur: quibus etiam multò si-  
 milior, quàm testi videtur. Unica am-  
 bitur



bitur membrana prætenui, cui tam vasa semen in uterum comportantia, quam contextus varicosus applantantur. Namq; peritonæi processus, quo uterus, & quæ ad hunc pertinent, stabiluntur, subter duntaxat testem perstringit, non autem circundat, neq; involuit.

Quocirca etiam vasa solum circumstant temerarioq; circumvectu, ut in viris, testem amplectuntur, ac semen excipiunt per membranæ tenerioris spiracula resudans, quæ in cadaveribus spiritu caloreq; profligatis occæcantur. Quæ testis accumbunt ea, *Ἰνιδιδυμίδος* nomen quibusdam meruere: quæ verò recedunt ab ijs, & itinere flexuoso, in gyros atq; vertigines tortilium lumbricorum, aut moro alarum in vespertilionibus voluuntur, donec in uterum hiscant, deferentia appellantur. Quo autem loco dehiscunt, utrinq; in utero eminent obtusiores apices (græci *ἀποφύσεις μαζοειδείς* vocant) instar sororantium mamillarum, aut cornuum iam mox prorupturorum. In brutis cornua veriùs di-



xeris, quàm in hominibus. Foetæ mulieris uterus ε (quem locos alio nomine appellant, & ab involuendo voluam, nos ab angustia, Gurgustium, quod inhabitamus, prius quàm in lucem edimur) in coxarum capacitatem inter rectum intestinum, & vesicam hîc in latera reiectam, situs est, omnium, quæ alio circumscripta sunt, in quibus continentur, nobilissimus: ut non sine causa Plato ζῶον ἐπιθυμητικόν, animal generandi avidum, nuncupasse videatur. Cùm uterus gravidus non est, refert formam masculi pyri. Utrisque ope tenuium vinculorum astringitur, quibus laxatis, uterus veluti arboris ramus huc illuc versus Ilia susq; deq; errare licenter potest, iucundos odores vestigando affectari, foedè olentia contra refugere: quo nomine ζῶον Plato cum nuncupavit, Aretæus ἀπλόγχιον ἀγχιστα ζῶον. In interiorem eius capacitatem per dicta iam cornua iter esse contendit Galenus, quo semen infertur, quòd comprobare videtur seminis in prægnantibus emissio.

Bulga



Bulga matris, uterus gravidus, & foetu turgidus, sarcinam gestiens deponere suam, hinc emingitur, & ut facies eius interior appareret, quadri-fariam sectus ipse, & partes  $\square$  eversa, valuarumq; ritu discessæ sunt. Membræ foetum inuoluentes duæ sunt, teneræ & transparentes: vna externa Chorion  $\zeta$ , cuius conuexa pars matricis concauæ ita adaptatur, ut nusquam cohæreat, nisi ad orbicularem affusionem, qua inter sese superficies tanquam glutine vna alteri deuinciuntur. Affusio ea  $\eta$  (Placenta Fallopio dicta) est nihil aliud, quam glomus quoddam, ex vario, & interim planè mirifico vasorum uterum persistentium, & eorum, quæ ab umbilico foetus noua illis quasi aggenerantur, implexu contextum, cui ad securitatem sanguis interspergitur. Similitudinem gerit speciemq; sanguinis conuerturati, ardore tosti, exhaustoq; vapore aridi, atq; concreti, cuiusmodi est, τῶν παρεγχυμάτων ἢ προχειμάτων. Chorion  $\theta$ , quod de segestribus foetus vnum est, passim palantibus venulis

H 5

&amp; at-

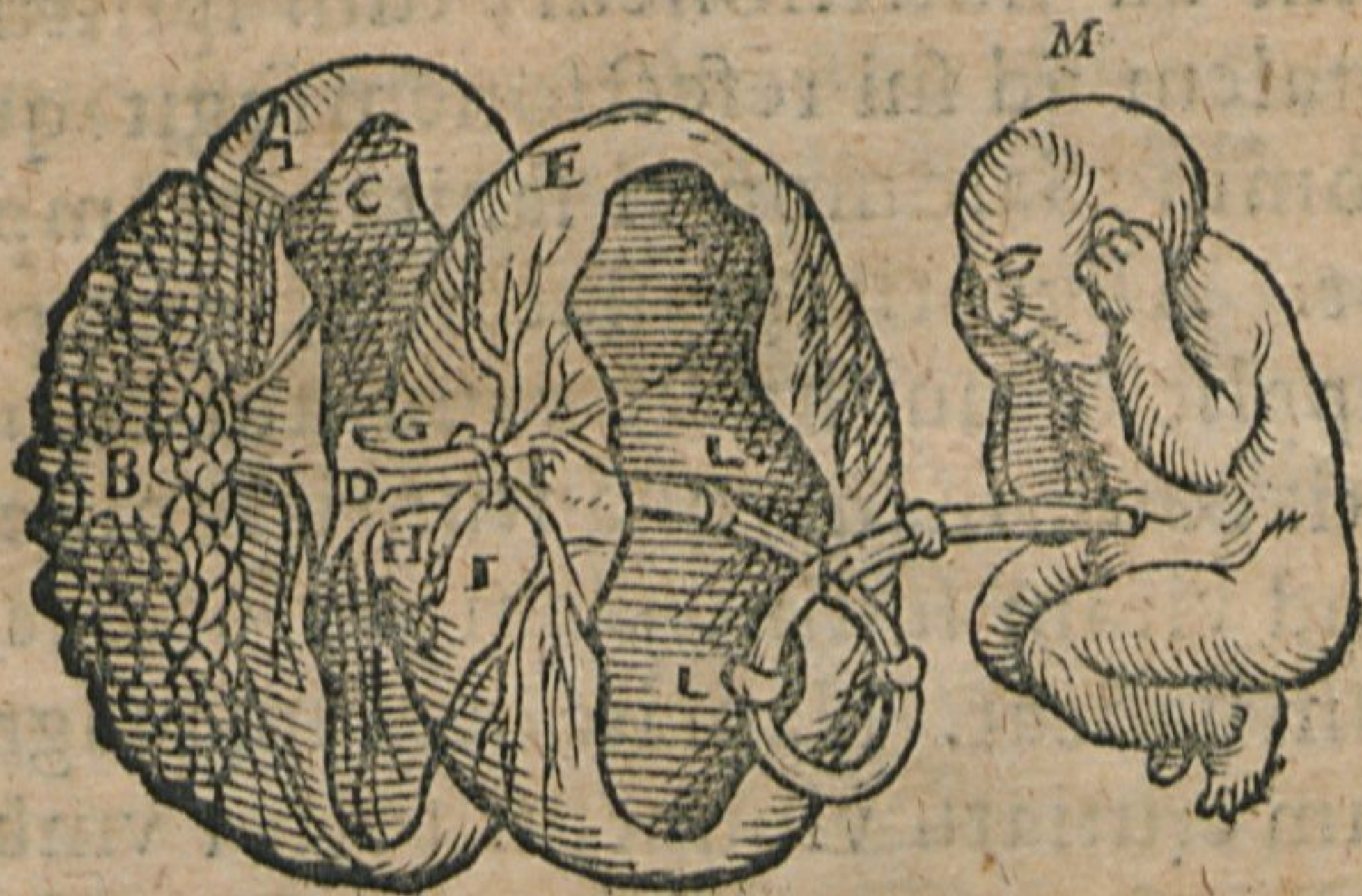


& arteriolis conspergitur, quarum illæ sanguinem mensuris cieri solitum circuitibus, hæ spiritum afferunt, in medulla affusionis orbicularis coeuntibus, quibus uteri vasa \* in depressis valuis adumbrata respondere debent. Totidem autem numero sunt, quot ipse uterus habet. Uteri fundus  $\nu$ , supra quem portio intestini recti  $\kappa$  conspicua est:  $\lambda$  cervix eiusdem, unde init sinus muliebris, siue genitalis sulcus, in quem collum vesicæ  $\mu$  inseritur, lotium eò profundens.  $\nu$  Vasa inferiorem partem uteri, cervicem & sinum implicantia, quorum origo est, ab ijs ramis, qui utrinq; ad coxas & crura contendunt.  $\xi$  Vesica urinaria eversa. Hæc vice straguli embryjo in utero superiacet: quemadmodum intestina, tanquam culcita alui stercoribus farta atq; inculcata, eidem ad decubitus substernuntur. Tam sribola auctore Plinio animalium origo est, quæ secundum Arnobium, in utero dum sunt, inter stercoris vtres, & saccati humoris obscœnissimas ferias degunt. *O septuages sive canales urinarij.*



narij, in utrumq; latus abiecti. π Os  
 ceruicis vteri. 1. 2. Exstantes collicu-  
 li eiusdem, iuxtà quos labiorum mo-  
 do margines orificium ambiunt.

Apertis summotisq; inuolucris  
 quibus τὰ ἐμβρυα ad diem vsq; nata-  
 lem quasi indormiunt, conspiciun-



tur iam vasa vmbilici, ex collectione  
 circumquaq; dispersa, & in orbicula-  
 rem affusionem oblitterata. A Chori-  
 on, B Orbicularis affusio, siue carnea  
 substantia ipsi obnata, orbi plenæ lu-  
 næ similis. In chori internam super-  
 ficiem C vasa vmbilici prius velut in  
 fascem collecta digeruntur. Ea littera  
 D notat



D notata sunt. E ἀμνιὸν membrana  
 priore tenerior, velut tela aranei, &  
 foetui, quem hic exclusum esse cernis,  
 extrinsecus in orbem proximè cir-  
 cumiecta. Chorion totum succin-  
 git. Funis umbilici F, per quem ceu  
 tubulum quendam foetus prima fo-  
 menta suscipit, hoc est, tum sangui-  
 nem ad nutritionem, tum spiritum  
 vitalem ad sui refectionem fugit: quo  
 nomine Salomon ei sanitatem impu-  
 tat. Aegyptij grassatores, qui pro  
 supplicio viui hodiè exuuntur corio,  
 satis confirmant, quantum is momen-  
 ti ad vitam sustinendam & succiden-  
 dam habeat. Nam ita demùm magno  
 cum crutiatu viuunt, si tortor umbi-  
 licum ferro non attingat. Eo tacto,  
 illicò exspirant. De causa huius rei  
 sanè mirificæ, quā indicare solùm, non  
 explicare volumus, doctioribus qua-  
 rendum erit vltcrius. Quo nomine  
 infantibus recens natis ab assistente  
 parturienti scalpro cautè admodum  
 præsecetur. Conditus is est ex vena,  
 aliàs vna, aliàs gemina G, & duabus ar-  
 terijs H, ἑρᾶχω item I, iuxtà Vesalij  
 quidem



quidem opinionem, vbi amnion ex-  
 cesserit, desinente, lotiumq; foetus in  
 interiectum vtriq; involuenti mem-  
 branæ spacium exonerante. Sed non  
 reperitur is, nisi in cornutis, & urina  
 intrâ amnion citrà noxam ob sudoris  
 ammiffionem colligitur, utrisq; inuo-  
 lucris undiq; adeò pertinaciter invicem  
 commissis, vt inter ea neq; recipi  
 quicquam humoris, neq; colligi pos-  
 sit. Omnia vasa induit Κ κέλυφος δερ-  
 ματικόν, id est, putamen coriaceum,  
 nodis quibusdam L non interceptum,  
 sed distinctum. Omnes hi canales in  
 iam editis in lucem ferati cessatione  
 torpere solent, residesq; tandem exo-  
 leskere. M Cæso siue foetus præcox an-  
 te statutum tempus vtero exentus:  
 quem ritu Naturæ, capite gigni mos  
 est, pedibus efferri. Namq; sub eni-  
 xum circumagitur. Secùs Agrippis  
 accidit, qui nascentes in pedes proce-  
 dunt septem nonnunquam, aut ple-  
 runq; nouem Lunæ cursibus, qui men-  
 ses appellantur, quia mensa spacia  
 conficiunt. Ita autem natali die nudi,  
 & in humo nuda statim ad ploratum  
 edimur



edimur in lucem pariter omnes, ut  
 vsum eius sponte naturæ lamenta-  
 bili vagitu invocemus. Nullum tot  
 animalium aliud ad lacrymas abijci-  
 tur, & hoc protinus vitæ principio.  
 Quod augurium est vitæ ab ipso lucis  
 rudimento pænitendoq; orsu ad fra-  
 gilem conditionem, & crebram for-  
 tem calamitatum: cuius quicunq;  
 semper memor fuerit, næ is demum  
 æqua lance vitam pensitasse suam nos  
 bis censendus est. Editur autem fœ-  
 tus exacta gestationis periodo, plus vel  
 minus septimo aut nono mense, par-  
 tim sua ipsius, partim vteri contenti-  
 one, genio nimirum defraudatus suo,  
 tam ob molem corporaturæ, quàm  
 calorem cordis: Huic enim respirati-  
 one liberiore atq; olim in vtero opus  
 est, & lactis ad nutricatum commeas-  
 tu liberaliore atq; uberiore. Ante  
 perfectum partum nihil à fœtu edis-  
 tur vitale. Hinc octimestres fœtus di-  
 cuntur parenti Medicinæ εἶναι καὶ οὐκ  
 εἶναι, esse & non esse, nasci quidem illos  
 & viuere, sed quoniam minus diu vi-  
 cturi sunt, esse non videri. Cuiusmodi  
 partus



partus Palladae nominatur & δέτεξ  
 neuter, vel generis neutrius, neq; vi-  
 uus neq; mortuus, quippe praecox &  
 actutum obiturus, nisi coeli suffragi-  
 um seruârit: quod de terra Aegypti  
 refert Aristoteles, in qua octauo men-  
 se nati non ferè intermoriuntur, sed &  
 feliciter adolefcunt. Nam octime-  
 stris qui est, venit post diem partus, qui  
 septimestris esse debebat: ante diem  
 verò illius, qui nonimestris erar futu-  
 rus. Fatalis ergò & funestus omnis  
 exitus ante diem, atq; post diem etiam.

Huius generis Festo exterricini.

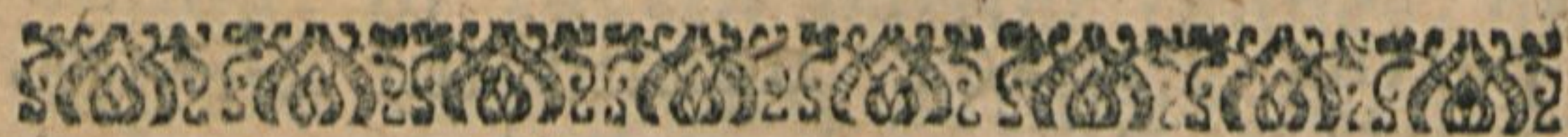
us, & Ciceroni Latinorum

scientissimo abortus.



**SCE**





## SCELETVS QVO SERI-

es ossium atq; compages ἐκ κεφαλῆς εἰς  
πόδας in conspectu ponitur

**N**emo callet, inquit Ecclesiastes, quemadmodum ossa solidamenta corporis formentur in aluo materna. Ea in humano corpore nodata & adjuncta inuicem nervis mirabiles commissuras habent, & ad stabilitatem aptas, & ad artus finiendos accommodatas, & ad motum, & ad omnem corporis actionem: minimè solida, ne in gradiendo pigritia & grauitas retardaret: sed cauata, & ad vigorem corporis conseruandum medullis intrinsecus referta: quibus mens tanquam retinaculis vtitur excurrere aut resistere, minimo nutu, labore nullo totius corporis molem temperans & flectens. Eorum σύνταξις siue constructio αἰνε λόγως, hoc est, temperatione partium, coaptatione ac responso, numero, proportione quadam artificis oq; naturæ cōpacta, nervisq; substricta, ἐκάλει & græcis dicitur

Diui-



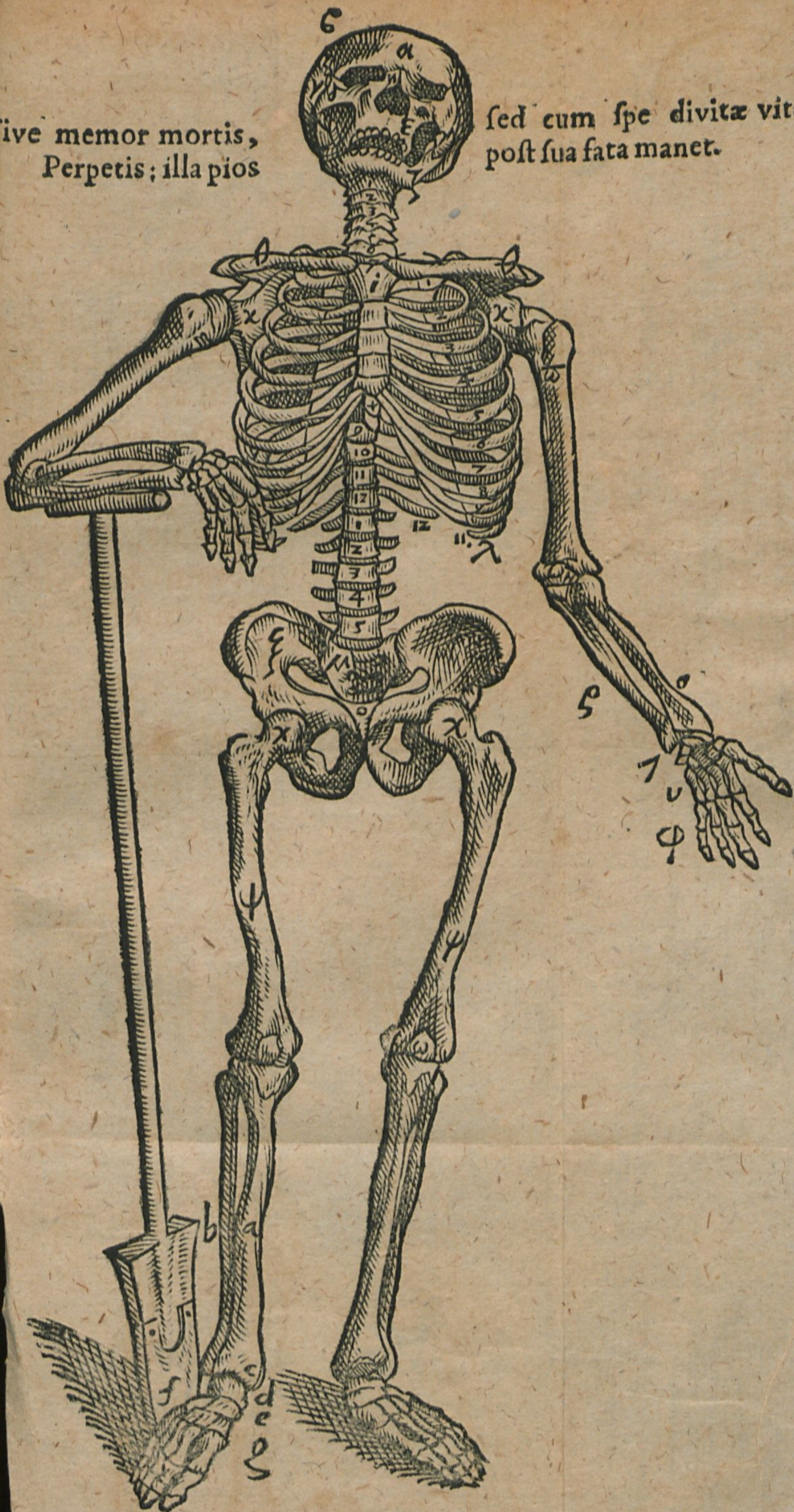
Vive memor mortis,  
Perpetis; illa pios





Vive memor mortis,  
Perpetis; illa pios

sed cum spe divitæ vitæ  
post sua fata manet.





... in die divite  
... manen

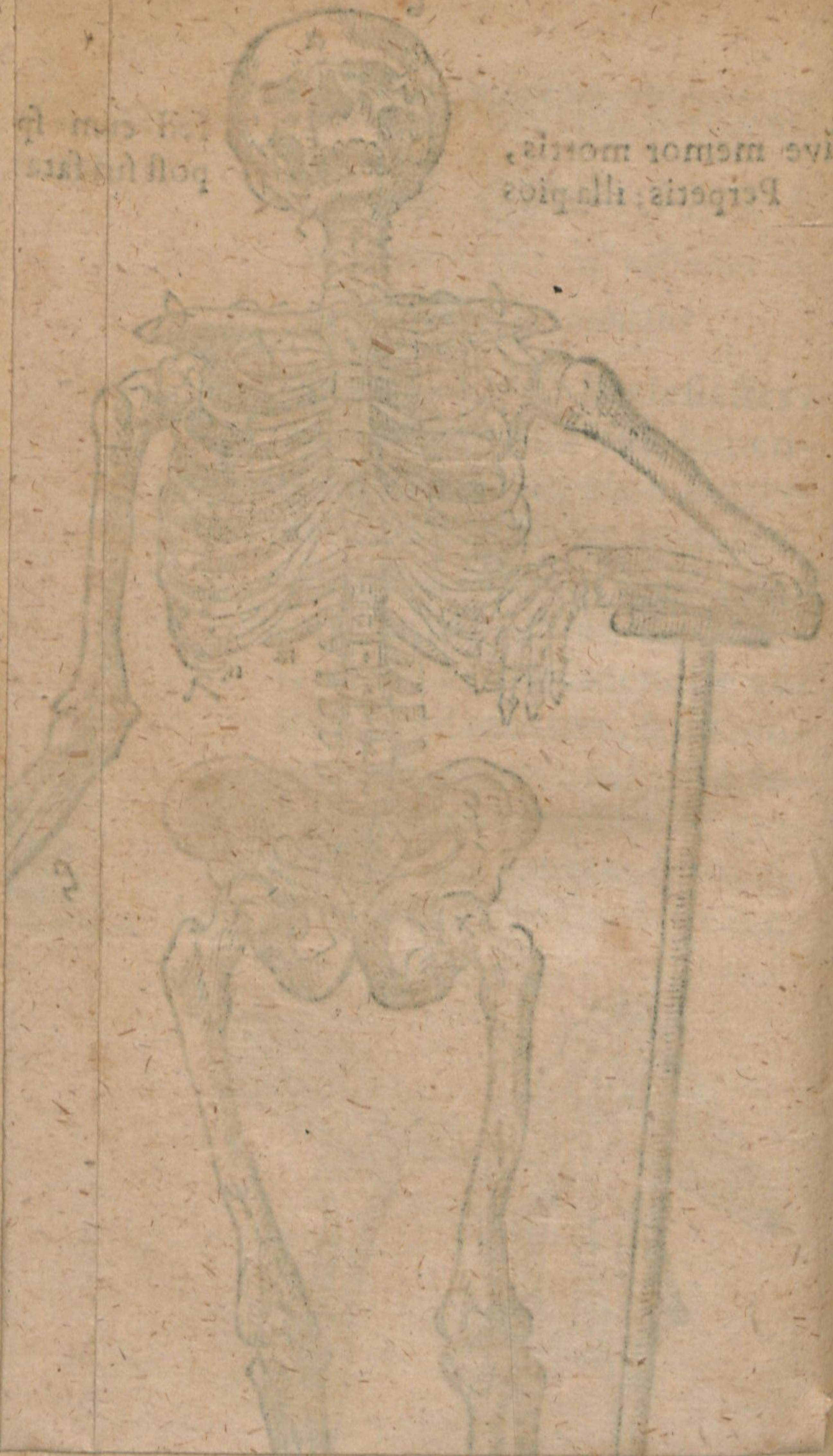
Vive memor moris  
Piperis illa pios





post mortem  
sunt

Vive memor moris  
Pipetis: illa pios





*Dividitur is tripartito in Caput,  
Truncum & Artus.*

I. Capite complectimur caluam & faciem. Calua cerebrum vt galea integit (vnde κρανίον dicitur) globosa, nisi quòd in vertice extuberat, circa tempora vtrinque compressa est. Ex suturis ossa eius pectinatim instarque ferræ dentatæ coaluere, quas græci ραφῆς: de quibus supra. In feruidis terrarum tractibus nonnunquam sine eiusmodi suturis calua est, ἀρραφῆς, qualis Hippocrati sana putatur, nempe firmissima, & ab iniurijs & extrinsecus imminuentibus malis tutissima. α Os μεστώπης Frontis prominens, quod in medio sæpè finditur, futura sagittali ad μεσόφρουον, id est, intercilium, & ad radicem narium prorsus pertinente, id què in viris pariter atque in mulieribus. Partu in lucem edito molliculum adhuc est. Eo autem loci τὸ α στατούμους, quo veteres seruorum suorum frontem, si quid deliquissent grauius, poenæ nomine litteris per igno-

I

mini-



miniam inurere soliti sunt. Qui Plinio sunt vultus inscripti: Plauto ferui inde litterati dicti, supra quod velut totius ædificij fastigium vertex est, inter quem & sinciput diu ad pulsus arteriarum micat, priusquam solidetur. Vtrinque ad  $\alpha$  quasi frontis proiectus est, vbi superciliarum subgrundia orbitæ oculorum obiacent. In aversa parte occiput hinc occultatur. Quod vtrunque interiacet, *ἰνίς*, id est, verticis os est  $\zeta$ , vnde tanquam è centro circulus, capillorum seges in orbem minime indecore vertitur. Horum primum commissura coronaria, alterum lamdoide, tertium sagittali siue virgata definitur. Vtrinque sunt ossa temporum *κροταφῶν γ*, sic dicta, quod pulsus arteriarum illic evidens, & infligta plaga lethalis sit. A multitudine autem processuum *πολυδῆ*, à duritie petreæ *λιθώδη* nuncupantur, futuris, quæ imbricis more applicantur auribus, circumscripta.  $\delta$  Os genæ superioris, cuius caro, qua inuestitur, eminentior & verè lactei ruboris, corporis bene

ne na



nè nati genuinam succulentiam præse-  
 fert. In hac sedem pudoris esse natura  
 voluit, qui tanquam persona ad pecc-  
 candum opponeretur: indubitatum  
 in puero argumentum indolis. Hippo-  
 crates à forma in speciem orbis globa-  
 ta κύκλον προσώπου appellat: Pollux μήλα.  
 Id aliqua sui parte, processu nempe re-  
 trò exprorecto, ζήγωμα siue os iugi  
 specie absolvit, quod os temporum  
 superforamen, per quod facultas au-  
 diendi est, incohauerat.

ε Os genæ superioris, cui & fora-  
 men incisum est, nerui proximè sub-  
 ter oculi orbita foras elabentis, &  
 mortariola dentium superiorum im-  
 pressa. In palato recta futura discrimi-  
 ninatur. ζ Maxilla inferior, osse vni-  
 co prædita, in recens natis etiam ge-  
 mino, cuius loculamentis inferior  
 dentium series radicibus depacta suis  
 hæret. Ea sepi siue macerici superiori  
 respondet. Dentibus in ore ad cibo-  
 rum dispensationem constructis man-  
 ditur, atq; sub his extenuatur, & mo-  
 litur cibis, detorto ab edendo voca-  
 I 2 bulo;



bulo: Hos rerum parens & conditor,  
 cuius nullum opus est superuacane-  
 um, non ut cætera membra infanti  
 statim addidit, ne infantem lacte edu-  
 candum grauaret inutiliter, & fontes  
 uberum per quos alimenta deriuantur,  
 vexaret inter sugendum; sed in  
 tempus præstitutum, hoc est ablaçtan-  
 di, exortum eorum distulit, quos prius  
 abdiderat atq; occuluerat. Scilicet  
 quia iam solidiores cibi hæc instru-  
 menta postulant, cessante nutrimen-  
 to lacteo. Primæ digestionis præfecti  
 sunt, quam rudius etiam inco-  
 hant. Quinimmo & locutionis po-  
 tissimum ratione dentes planè fortiti-  
 sumus homines, quando ad litterarum  
 pressiore pronuntiationem,  
 sonorumq; distinctionem conferre  
 plurimum constat: & præter cæteros  
 egregiè quidem primores, vocis ser-  
 monisq; regimen tenentes, quippe  
 qui concentu quodam excipiant  
 ictum linguæ, seriemq; structuræ, ac  
 magnitudine mutilent aut hebetent  
 verba, & cum defluxere, explanatio-  
 nem



nem omnem adimant. Vnde & infantes non ante incipiunt fari, quam dentes habuerint, & senes amissis ijs sic balbutiunt, vt ad infantiam reuoluti denuò esse videantur. Vtrobique sunt sexdecim, statutis temporum curriculum erumpentes. Quatuor aduersi, à secandi munere *τομείς & διχασήρες*, ab acutie *ὀξείς*; quòd inter ridendum verò restricti nudentur, *γελάσωνοι* nominati. Hi morso escam diuidunt. Intimi decem vtrinque molendo eandem conficiunt, attrituque in frustra comminuunt, latitudinem ad eum usum nacti planam. Ab emerfu admodum sero, & ætatis perfectione, *ὀψίγονοι καὶ κραντήρες*; ab insertione clauorum simili, *γόμφιοι*; cumque mussitantes pueri enitentibus ijs fari soleant, *φρασήρες* appellati sunt. Postremi autem priuatim *σωφρονισήρες*, quòd tùm *σωφρονεῖν*, id est, temperantes esse incipiamus. Auicennæ ex argumento, dentes sensus & intellectus. Vtrisque interlocati sunt, præ cæteris magis exerti, & in meditullio constituti, *κυνόδοντες* canini, partim in acutum

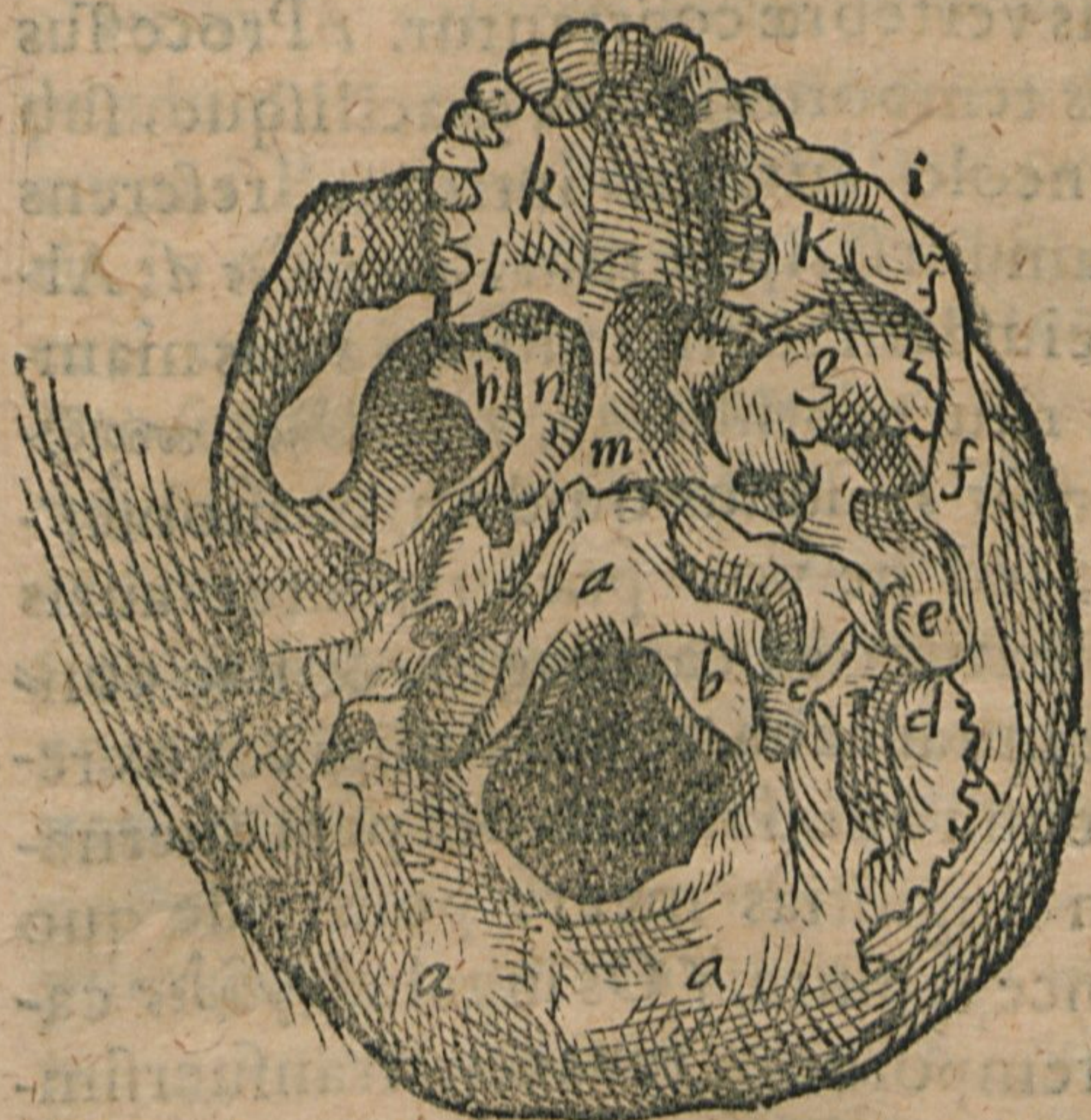


tum producti, partim lati. Perpaucis dentes *συνφυεῖς* sunt, id est, os unum extantum, intercurfantibusq; lineis ad dentium speciem distinctum. *η* Nasi ossa inter orbitas oculorum, & ex confinio harum exoriuntur à iugo siue dorso eius diuisa, vtrinq; singula ad malas deuergentia, spiramentaq; narium includentia: quorum infimæ parti *πτερόγυιον* siue pinnula adhæret ad usum digitorum tractabilis. E dorso diaphragma imbricem narium constituit. Isthmum & intersepimentum aliàs vocant. Multa nasi officia constituuntur, vnum ducendi spiritum, vnde *ὄρος τῆς πνεύματι* dicitur: alterum capiendi odores: tertium, vt per eius cauernas purgamenta cerebri defluant.

*Basis caluariæ, quâ trunca  
insidet.*

*a* **O** S occipitis, camera cerebelli, patentissimo perterebratum foramine, quo medulla dorsalis ( cerebrum analogia referens ) in tubum spinæ tra-





nae traiecitur, & in uniuersum corpus diuersos stolones emittit. Quod si os hoc audentius procurrat tubere suo, hoc est, rotundum ex caluariæ osse extrâ solidum eijciatur, *περὶ βολῆν* Hippocrates vocat. Nobis verbum è verbo exprimentibus cum Vitruuio pro-

I 4 iceturam





iecturam vertere liceat. *b* Eius capita  
 duo vtrunque procedentia, primæ cer-  
 vicis vertebræ coartantur. *c* Processus  
 ossis temporum teres gracilisque, sub  
 corneolo aurium introitu, referens  
 calamum scriptorium, *συλοειδής d*: Al-  
 ter eiusdem iuxtim sub via auris mam-  
 mæ ritu protuberat, *μασοειδής. πός*  
*ἀκρσικός e*, nudus quidem & inobsep-  
 tus, sed ne vox prætervolaret auris  
 prætextum ex cartilagine & hac con-  
 chæ instar caua, vt aër colligi & vox re-  
 percussu quodam retenta per cauerna-  
 rum angustias meare possit: de quo  
 deinceps plura. *f* Os iugale *ζυγώδες* ca-  
 uis temporum arcuatim transuersim-  
 que obtenditur. Incohatur ab osse  
 temporum, & processu eius ossis genæ  
 superioris, in quo *μήλον* est, absoluitur.  
 Dicto arcui *τὸ ζυγώματ* subest *σφη-*  
*νοειδής g*, quod cuniculatim ossibus cal-  
 væ & maxillæ superioris intermittitur.  
 Ei species cunei nomen fecit. Interna  
 sui facie arctiore sellam efformat, in  
 quam glandula pituitaria Cerebri su-  
 pervacua instillat. Processus emittit  
 conca-



concavos utrinq; singulos *b*, qui ad  
 postremum macerici dentium, instar  
 alarum in vesperilionibus deorsum  
 panduntur, reflexu suo palatum fini-  
 entes. *i* Portio ossis maxillæ superio-  
 ris, in quo *μηλον* est. *k* Os genæ superi-  
 oris, quod sepit ordo dentium, sub pa-  
 lato futuræ beneficio in duo dispesci-  
 tur. *l* Os in palati fine transversim præ-  
 cedenti velut affuitur. His duobus os-  
 sibus supernè imminent atq; insistent,  
 anteriore quidem parte, *διάφραγμα*  
*nasi*, cuius paullo antè meminimus;  
 posteriore verò os vomeris *m*, dia-  
 phragmati conterminum. Ab utroq;  
 tanquam interfinio nares *n* fenestran-  
 tur. Intra narium amplitudinem statim  
 aduersè sunt intuentibus *προσχώδη* ossa,  
 velut lamellæ tenera atq; porosa. In-  
 teriùs autem ad summum narium ab-  
 sconditum est *τὸ ἰθμοειδές*, (Colatotium  
 nostræ scholæ vocant) spiraculis exili-  
 bus cùm aëri & odoribus, tum  
 etiam interiorum exhala-  
 tioni pervium.



*Aurium meatum, quem prius reliquimus, nunc in petroso sinistri lateris osse, quod è calua exemptum est, exhibemus, tum cavitatem earundem secundam, & fenestellas geminas, per quas aëri sonum ferenti discursus est.*

**V**T ordiamur à penitioribus, & secundus auris meatus est: & primus statim foris obuius, semperq; patens introitus corniculus, quo vox ad ani-



mū meat. Tortuosum iter habet, multisq; cum flexibus, ne aër subito irruens, sensū, qui harmonia quædam est, la-

dat: tum etiam sordium plenum, vt si qua bestiola conetur irreperere, in ijs tanquam in visco adhærescat. Latini aurium marmorata dicunt authore Plinio, iuniores etiam cerumina. Linnaeus



nea transversa quæ supra γ circuitu quodam, in intima primi meatus ora sursum educitur, crepido est, è qua per abruptum in secundam auris cavitatem scruposam, & multum habentem in se asperitatis descenditur. In ambitu crepidinis membrana extenta cavitatem vtramq; discludit, atq; intersepit, tenera illa, at dura tamen, quò ab aere ic̄ta clarius perstrepat. Nam semper melius personat, quod exaruit tympanum obduruitq;. Membranæ intersepientis dorso chorda perinde vt nervus militari tympano attenditur, cuius ope tergemina ossicula membranæ implicantur. Eorum vnum malleolo, alterum incudi, tertium equestri stapedi forma *δελτοειδῆ* respondet. Malleolus i. vtrumq; processum membranæ impingit: tubere autem suo *ο γλῆνοειδῆ* *δῆ κοιλότητι* incudis sese offert, *δ* 3. eiq; inarticulatur. Incus 2 duobus cruribus innititur, quorum brevior affirmatur tympano, longius autem summo stapedis apicis obli-



obligatur. Stapes 3 basi sua fenestræ ovali immerſus vestibulo labyrinthi infidit. Officula hæc ita affabrè sibi inuicem per *δέθραδιαν* devincta sunt, vt omninò dubium non sit, quin subeuntis externi aëris appulſu vibrata, & ad membranā allifa, perindè aut multò etiam magis ad *διάθρασιν* conducant ſonorum, atq; dentes ad vocis explanationem, litterarumq; expreſſiorem enunciationem. Sed facilius eſt talibus præſertim de rebus, quid non ſētiam⁹ quàm quid ſētiamus dicere. Dū per abruptū infrà crepidinem descenditur in cavitatē ſecundā, quæ congenito ſpiritu differta eſt, aduerſum ſpectant duo foramina, quibus eam cavitatem natura quaſi fenestravit, vnde Fenestellas nominare placuit. Earum vna ſuperior eſt, ovata ſpecie: altera inferior, retruſa atq; abdita: illa Ovalis dicitur, hæc neq; dum indigitata eſt. Ubi *α* eſt, ibi os fenestellarum in altitudinem quaſi clivulum quendam editum aſurgit, propter cuniculos, qui ſubter clivo in Labyrinthum & Cochle-



Cochleam furtim quadantenus aguntur. Cæteræ partes deiectæ cancellatisq; cauernulis atq; recessibus plenæ sunt, præbentibus seu suffugia, seu diuerticula congenito spiritui, qui quò purior est, magisq; tersus, eò liquidius audimus. *Os styli scriptorij forma, corneolo aurium introitui subiectum.*  
 ε *Mucro ossis petræi, intrâ calvariam versùs lectulum ossis cunei & vesperilionum alas porrectus: qui quadam sui portione foramen, in amplitudinem faucium retrò dehiscens, efformat, per quod è sella ossis cunei purgamenta cerebri abijciuntur.*

*Sequens figura delineationem proponit reliquarum duarum cauitatum, quas Nature placuit in profundo ossis petræ penitus abstrudere, vt nisi osse eò proximè sub fenestellis dissecto, cerni haud queant.*

ζ **E**Xhibet Cochleam, arte quadam & machinatione spectabilem: *verò Labyrinthum duobus tribuité*  
 insis



in signem seu conclavi-  
 bus, seu concamerati-  
 onibus, in quas è fene-  
 stris itinera sunt, ex  
 ovali quidem aliquot angustissima,  
 ex innominata altera unum amplum,  
 sed flexuosum, quasi obiter eò dire-  
 ctum. Nàm in Cochleam, à tortili  
 spirataq; buccinorum cochlearum è  
 structura sic cognominatam, præcipuè  
 aperitur. Atq; hæc quidem loca om-  
 nia læuatiore læviaq; sunt, atq; exili-  
 bus membranulis quasi iniecto tecto-  
 rio obiter constrata: denique conge-  
 niti spiritus assiduis verberibus pau-  
 mentata: quo per lubrica viarum ex-  
 peditè citraq; offensionem neq; vspi-  
 àm interstans soni qualitas labi  
 queat.



Nimirum in aurium fabrica spe-  
 ctatur illa *εὐρυθμία*, quæ in architecto-  
 rum operibus tria complectitur: *τάξις*,  
*διάθεσις καὶ οἰκονομία*. Aër igitur soni im-  
 butus qualitate (quem Auicennas  
 non in scitè vndam vocalem appellat)  
 primùm membranæ per introitum  
 corneæ



corneolum placidè alliditur. Mem-  
 brana momento characterem soni sus-  
 cipit, personandoq; ossiculis ceu gra-  
 phijs quibusdam ( mihi enim valde  
 persuadeo, hunc stylum naturæ esse  
 planè mirificum, quem nequeas admi-  
 ratione consequi ) congenito spiritui  
 articulatim inscribit: qui porrò ima-  
 ginem soni per Fenestras in Labyrin-  
 thum, mox indidem in Cochleam de-  
 fert, vbi longa ambage ad neruū ἀκυστικόν  
 spiratim traicitur, à quo ad commu-  
 nem sensum, arbitrum acceptarum à  
 sensibus exterioribus formarum spe-  
 cierumq; , ac velut animi protonota-  
 rium, dimanando εἰ τὰ ἡγεμονικά ( vt  
 Plato loquitur ) demum pertinet. Et  
 hæc nobis quidem esse ratio κοινωνίας  
 sonorum videtur. Reliqua aliorum  
 studijs relinquimus: quibus Quintilia-  
 ni illud suggerimus: pigri esse ingenij,  
 contentum esse ijs, quæ sunt ab alijs  
 inventa, siquidem mentis acrimoniæ  
 nihil non humanarum rerum subijci-  
 tur. Neq; dissidimus, sagaciores, id  
 quod nos in ijs, quæ oculatam disci-  
 plinæ



plinæ anatomicæ cognitionem non omninò refugiunt, adipisci nequimus, consequi adhuc posse. Alius enim alio plus virium habet. Nunc ab excursu in semitam redimus, & ad σκέλετων revertimur.

II. Sub adverso collo vtrinque sitæ sunt claviculæ siue iuguli θ, quibus compages colli cum trunco constituitur, græcis κλείδες dictæ, quas in prælio fregisse fertur Philippus Macedo. Cavum medium, quo disparantur iuguli, σφαγή appellatur, sub qua θυμός est. σέρυξ os oblongum, sub clavicula pars est pectoris, quò concurrunt costæ: ita dictum, quòd inibi sit τὸ σερρὸν τῆς νῆς, id est, mentis firmitas, quando eo loci cor est, καὶ τὸ ζωτικὸν, siue vitalis portio, vnde mens sibi vim haurit. Id finit ξιφνοειδές † à similitudine capitis gladii. Ab extremo enim sterni velut aptum paullo super περικάρδιον, stomacho vice propugnaculi est. ὠμοπλάται κ (latinis scoptula operta, aliquando & scapulæ) a tergo, quæ devexæ sunt, spinæ dorsi incumbunt, quibus collum



collum fulcitur. In alarum modum  
 exstant ijs, qui tabi sunt obnoxij, ala-  
 ti inde nuncupati. Eorum cavitati  
 humerica put insinuatur. λ Crates co-  
 starum fornicata, cuius amplexu in-  
 terna viscera conteguntur, vt muniti-  
 ora sint. πλευραι siue costæ duodenæ  
 sunt, quibus pectus Natura contigna-  
 vit: septem γνήσιαι germanæ, superio-  
 res & maiores, καὶ ἑξοχὴν nomine ge-  
 neris insignitæ. Quinq; νόσαι adulteræ  
 sub pectore, minores & breviores. μ  
 Os sacrum, vel à granditate ita dictum,  
 vel quia membra generi propagando  
 includit: vel quia arcani quid ei affin-  
 gitur à nonnullis, putantibus divinitus  
 aperiri tempore partus, foetuq; exclu-  
 so miraculo solidari: quo de inferius:  
 à situ autem ijs, qui exquisitione ori-  
 ginum, id est, etymologijs gaudent,  
 ὑποσπόνδυλον subvertebrum. Nam vel  
 ut fundamentum substernitur verte-  
 bris reliquis, supra quoquo spina quod  
 versus ingenuè flectitur, interim ipso  
 manente immebili. Circa hoc con-  
 finium lumborum & ossis sacri pro-  
 K clivis



clivis admodum est luxatio in homi-  
 nibus & animantibus cæteris. Sus-  
 ietus bacillo è vestigio hîc elumbatur,  
 fitq; crurum impotens suorum. Mede-  
 la ei malo præsentissima hæc est, si cau-  
 da surrectum hinc inde manu in alto  
 veluti libraveris. Quin & homines  
 hic incipiunt λαροδῶσαι, ne recto statu  
 incedere queant. Præterea lumbi que-  
 ruli sunt, qui nimium indulgentes Ve-  
 neri tum νεογάμοι & φιλόλαγνοι nuperi  
 inariti, dum geniali toro naturæ limi-  
 tes intemperanter excedunt, multan-  
 turq; lumbi, fagio, cum pectorosa re-  
 pandi dorsi ostentatione: etsi his præ-  
 runq; medulla dorsi in tabem dorsa-  
 lem exolvitur. Vertebrarum (quas  
 ita translato nomine de verticulis fu-  
 sorum appellârunt) in collo quidem  
 septenæ sunt, in dorso duodenæ, lum-  
 bi quinis absoluntur à nothis costis  
 ad os sacrum: quem numerum ver-  
 tebrarum lumbarium nusquam alibi,  
 quàm in homine reperire est, ne in si-  
 mia quidem. Latinis lumborum regio  
 est, qua succingimur. Super septem  
 iupe-



superioribus volubile collum conver-  
titur: Septendecim posterioribus om-  
nis spinæ flexus continetur. Has igitur  
sacrum os finit, quod ipsum quoq; de  
pluribus confertum est ossibus, verte-  
bratim sibi mutuò connexis, plerunq;  
5 multoties 6, in cadavere à nobis  
secto 7, vt subiecta figura sub littera  $\mu$   
demonstrat.  $\kappa\omicron\kappa\upsilon\zeta$  v Cauda, ab ima  
parte sacro appensa demittitur, ossi-  
bus 4 teretibus structa.

Tot nimirum  
vertebratis ossi-  
bus invicem col-  
ligatis, spina dor-  
si absoluitur, quæ  
in animali id pla-  
nè est, quod in na-  
vigio carina. Sic  
cut etiam in fili-  
cernijs sui finem  
temporis præsto-  
lantibus carinatur tandem, inq; mo-  
dum fornicis decursu ætatis, perinde  
ut suibus naturæ sponte, arcuatur.  
Medius tubus spinæ, quo ad decur-



K 2 . . . sum



sum dorsalis medullæ perterebrata est, *ιερα σύριγξ* appellatur.

ξ Ossa quæ sacro pertinaciter utrinq; astricta sunt, varia indispiscuntur nomina. Summa enim pars ab ilibus, os *λαγόνων*: ima à pube, *ὄστρον ἡ-βης*: media, ubi os femoris in vertebro secundum Vallam, aut potius acetabulo voluitur, *ισχίον* nominatur. Cartilago, qua tanquam ferrumine ossa ea ad pubem coherent ita firmiter, ut in partu minimè hiscere queant, foetu viam foràs affectante. Sunt qui extremum caudæ dictæ locum ei cedere autumant. Utrumq; horum finge fieri; uti multa fieri posse creduntur, licet nunquā fiant: perparum tamen *ἀμφίδεον* siue extremam oram in osculo uteri, ex qua emergendum est, ampliabant. Ad unius ergò naturæ rerum vim & maiestatem hominis exclusio referri debet. Hominem foràs prodire res est parua dictu, sed visu mirabilis & æstimatione immensa; estq; adeo homo & manet naturæ miraculum.

III. Res



III. Restant *κῶλα* five artus. Manibus prior dos est, utpote rationis sapientiaq; ministris, & instrumentis *πρὸς τὰς τέχνας* aptissimis: quibus solus homo, quoniam ratione utitur, & in eum artes cadunt, à Deo donatus est. Brachium *ω* inter scapulas & cubitum medium est, cuius summum caput in orbem rotundum in scapularum verticillato osse ita collocatur, ut manus utrolibet agitari ac contorqueri expedite queat. Ima cavitas ad cubitum *τροχλιώδης* est, id est, orbiculis trochleæ similis. Ab huius flexu cubitus init, duobus constans ossibus: quorum maius *ρ. πήχυς* vlna, vnà cum brachio quasi rotatione trochlearum circumactūque voluitur. Minus ei assistens *σ. κερκίς* dicitur, nobis radius. Hac duo fines suos in carpum *ι* demittunt ossibus octo *τροβιλοειδῶς*, id est, turbinis figura compactum: in quo continentes arteriarum pulsus modulis atq; interuallis suis emicant, & à medicis iniecta manu explorantur. Hic radix est extremæ manus, &

Κ 3

prima



prima palmæ pars. *μελακάρπιον* u torus  
 antè digitos expansus, latinis palma  
 est, quatuor conditus ossibus, mutuo  
 deligatis coalitu.  $\phi$  Manus extima, in  
 quinq; fissa digitos, quorum primus  
 à pollendi argumento, quòd toti ma-  
 nui solus æquipolleat, pollex, & *ἀντί-  
 χειρ* vocatur. Secundus index demon-  
 strator & salutaris. Tertius sive me-  
 dius ob muneris infamiam, verpus, &  
 impudicus, quòd protensus ipse, duo-  
 bus alijs vtrinq; complicatis, inguinis  
 speciem quandam exprimit. Perius  
 ad genus quoddam sannæ refert. Quar-  
 tus annularis, & à provincia medicus,  
 quo prisci solebāt pharmaca olim mi-  
 scere. Quintus auricularis & mini-  
 mus. Digiti pariter omnes *δικόνδυλοι*  
 sunt, quindecim continentes *φαλάγγ-  
 γαις*, quæ & *σφυαλίδες* sunt, hoc est, in-  
 ternodia in aciem quasi disposita:  
 quorum commissura cum mollior  
 aliquantò sit, etiam contractio facilis  
 est, facilisq; porrectio. *σηοιμοειδῶν* ossi-  
 um, quæ ad compagum inanitatem in-  
 ferriendā, & stabiliendis articulis sub-  
 strata sunt, incertus planè numerus.

Ini.



Initium crurum (quibus veluti  
 statuminibus erecta corporis compa-  
 ges innititur) à coxendice est, quæ cor-  
 pus *δίχηλον* reddunt: ab ijs enim findi  
 iam incipit. Os femoris  $\chi$   $\psi$  non re-  
 ctum, sed repandum notant: & prior  
 quidem character  $\chi$  prægrande eius ca-  
 put, quod coxæ profundè immersum  
 in sinu eius vertitur. Suprà quod col-  
 lum gracilefcens infistit duobus pro-  
 cessibus, quos *τροχαντήρας* vocant, id  
 est, rotatores.  $\omega$  ossa genu, ubi femur  
 extremitati tibie committitur, obiter  
 nodis flexuræ adhærentia & versatilia.  
 Pausanias molas vocat, nos patellam:  
 à qua auersa pars poples nominatur.  
 Infra genu *σκέλον*, id est, tibia, simili-  
 ter cubito *δίόσσειον*. Maius *a* nomen ob-  
 tinet totius, alterum minus *b* fibula  
 vocatur: græcis hoc *περόνη*: illud *κερκίς*  
 dicitur. Huius infimæ partes *c* mal-  
 leoli sunt, non modicè prominentes  
 & excarnes.

Pes dicitur quicquid infra est, *ὄρ-  
 γανον μεταβατικόν*, id est, instrumentum  
 gradiendi, quòd per eum loco moue-



amur: præterea consistendi etiam funda-  
 damentum. *τριμερής* is est. Prima eius  
 pars continet os calcis, cui sceletus  
 noster insistit, ideò hîc non obvium:  
 & Astragalum *d* dissimilem ijs, quo-  
 rum in ludicro *ὀσσομαχία*, siue ludo tar-  
 lario usus est, qui ovillis obibatur: &  
*σκαφοειδές* e, à cavitate lintrisita cog-  
 nominatum. De astragalo qui plura  
 exigit, ei consulenda erit nostra syno-  
 psis ossium, in qua castigatus à nobis  
 est locus Aristotelis 2. hist. animal.  
 cap. 1. vel ab authore perperam scri-  
 ptus, vel ab Aristarcho quodam ple-  
 beio ita detortus, qui maculam hanc  
 candidissimo loco illevit, luxando sy-  
 stema orationis, quod in artus ope  
 nostra redijt. Præter hæc, continet  
 tarsum *f*, quatuor structum ossiculis,  
 quorum tria nominata sunt: quartum  
*κυβοειδές*, à cubi siue tesserae forma dici-  
 tur. Secunda pars *g* *πυλόν* siue plan-  
 ta, universi corporis fundamentum,  
 porrectior longiorq; , ut stabile cor-  
 pus efficeret planitie sua. Quinque  
 ossibus compacta est uti carpus, cui  
 respon-



respondet. Ab his pars tertia oritur, scilicet series digitorum speciem magis, quàm usum præferentium, qui omnes *δικόνδυλοι* sunt, & gradatim compositi, & ternas *σκυταλίδας* habent, sequestrato pollice, qui *μονοκόνδυλος* est, & duabus tantum scuticulis præditus. Inter articulos horum similiter incerto numero sita ac ceu supposita sunt officula *σησαμοειδῆ* nuncupata.




In profundo corporis delitescunt adhuc alia duo ossa, *ὄσσειδες* vnum, & alterum *καθ' ἑνὴν κεφαλὴν τῆς καρδίας*. Prius illud à specie *τῆς* appellatū basi sua *α* linguæ radici substernitur, vnde-

K § nis



nis coagmentatum ossibus: quorum humiliora cornua  $\epsilon$  scutiformi laryngis cartilagini adalligantur: proceriora reliqua  $\gamma$ , surriguntur ad processus styli scriptorij modo exertos.

 Cordis os conterminis radicibus ostiolorum arteriæ venalis 1, & aortæ 2 adiacet, ab truncatum circuli quadranti penè absolvens. In alijs animantibus  $\chi\omicron\nu\delta\rho\omega\delta\epsilon\varsigma$  est, in quibusdam  $\chi\omicron\nu\delta\rho\omega\delta\epsilon\varsigma$   $\omicron\varsigma\omega\delta\eta\varsigma$ : in nobis, qui corda habemus  $\alpha\nu\omicron\sigma\tau\epsilon\alpha$  & humectiora, ferè tantum  $\delta\sigma\iota\alpha$   $\sigma\kappa\lambda\eta\rho\sigma\tau\acute{\epsilon}\rho\alpha$ .

Hactenus præcipuorum membrorum, id est, partium corporis rationem, quasi prima elementa Naturæ, pro ut quidem ingenij mediocritas, aut pusillitas intelligentiæ nostræ tulit, summa quæq; leviter decerpendo, non tam explicuimus, quàm rudiore peniculo delineavimus: idq; non eò, vt cornicum oculos, quemadmodum dicitur, hoc est, vt si quid apud maiores nostros fuit in isto studio admirationis, id reddere suspectum, aut posterius



steriorum verendam pietatem & disciplina  
 censorio more suggillare cu-  
 peremus: (quid enim hoc aliud esset  
 quam mingere in cineres patrios?) sed  
 utijs, qui nobis plus possunt, qualem-  
 cunq; stimulum adderemus, ut expe-  
 riri & ipsi aliquid, & ob emolumen-  
 tum publicum litterarum monumen-  
 tis tradere, posteritatiq; communica-  
 re benignè vellent, memores illius,  
 quod Plato ad Archytam scripsisse per-  
 hibetur: non sibi se soli natum homo  
 meminerit, sed patriæ, sed suis, ut perex-  
 igua ad eò pars ipsi relinquatur. Si  
 qua fortè lectori angustioribus termi-  
 nata finibus esse videbuntur, ea ubi  
 velocij plus, vel temporis subcisiui  
 nobis suppetierit, latius exsequemur.  
 Sed ex ipsis illis, quæ dicta, vel sum-  
 matim potius perstricta sunt, satis su-  
 perq; constare potest, quanta vi pro-  
 videntia, quanto quasi artificio à sum-  
 mo illo rerum conditore quisq; no-  
 strum factus sit: quanta amentia sit  
 Epicuri, qui exclusa providentia,  
 quantumvis eius in omnibus, quæ spi-  
 rant,



rant, mirabilem inesse rationem videat, originem animalium fortuitis atq; turbulentis atomorum, quas appellat, id est, corporum quorundam solidorum atq; individuorum, per infinitum & inane huc & illuc volitantium concursionibus fuerit ausus imputare. Cuius furori in presentia opponendum duximus clausulæ loco Hiobi illud: αἱ χεῖρες σε ἔπλασαν με κύριε, καὶ ἐποίησαν. ἢ ὅτι ὡς περὶ γάλα με ἤμελξας; ἐπήξας δὲ με ἴσα τυρῶ; δέρμα καὶ κρέας με ἐπέδυσας. ὀστέοις δὲ καὶ νέρυοις με ἐνεύρας, ζῶν τε καὶ ἔλεος ἔθες παρ' ἐμοῖ. ἢ δὲ Ἐπιτοκότη σε ἐφύλαξε μετὰ τὸ πνεῦμα. Quod verbum è verbo exprimentes ita transfutulimus: Manus tuæ more figuli formarunt me Domine, atq; architectatæ sunt. Nonnè vt lac me mulsisti, & tanquam caseum coagulasti? Induisti me pelle & carnibus, deq; ossibus & neruis compegisti. Vitam mihi pro immensa tua misericordia largitus es, atq; etiamnum procuratione assidua spiritum mihi tueris meum. Prodeat Apelles aliquis, qui tam penicillo exprimat



primat fabricam hominis, quàm suis  
 coloribus semel hîc ob oculos est po-  
 sita. Hoc igitur lucubrationis labo-  
 re quantulocunq; nobis ipsi abundè  
 satisfecisse arbitrabimur, & officium  
 ritè implese nostrum, si aliquid saltem  
 utilitatis inde ad tyrones redierit ;  
 de quo existimatio sua cuiq; sit, &  
 vt libitum ei fuerit,  
 opinetur.

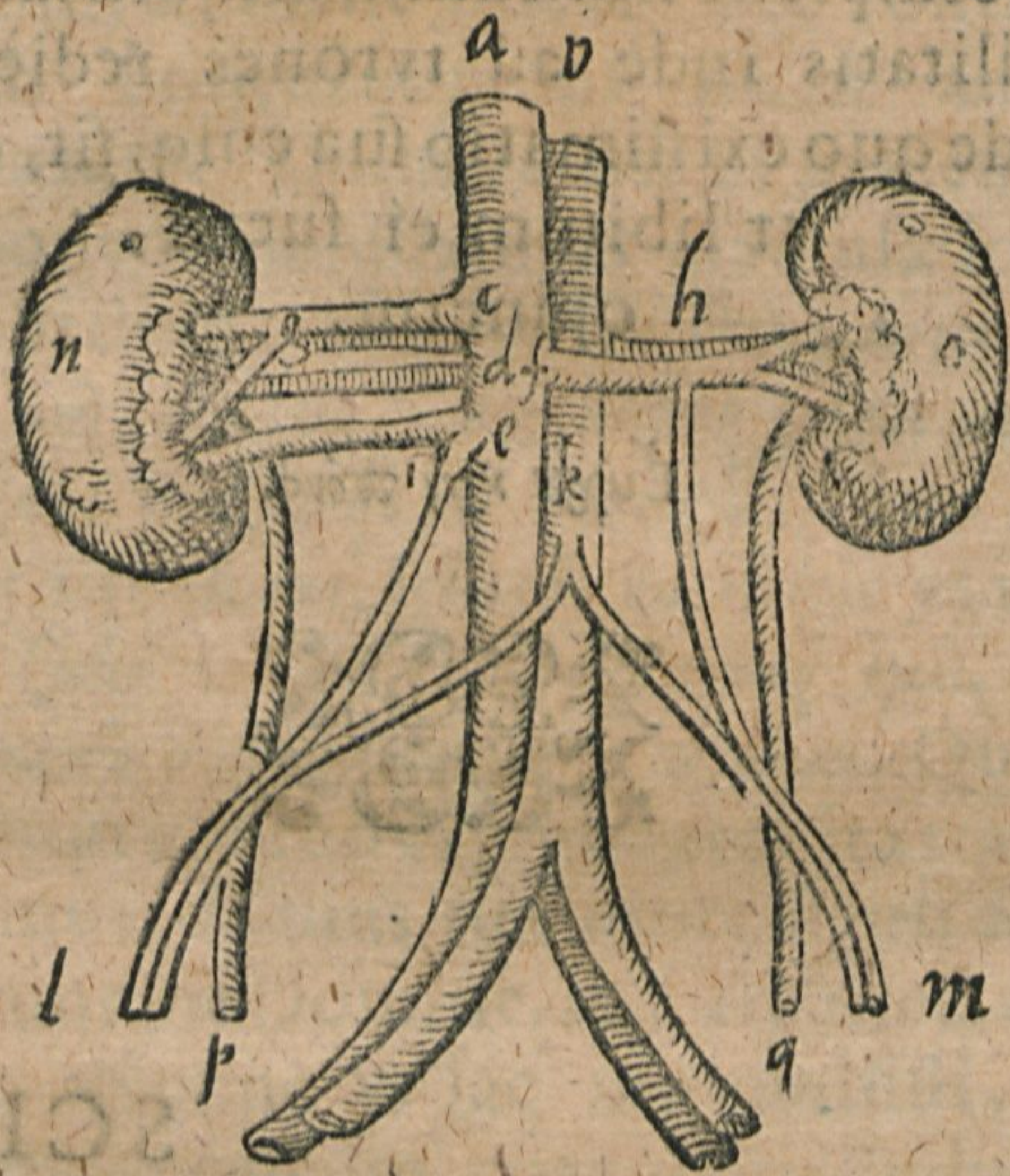
Εὐχὴ καὶ πόνησιν.



SCHE-



**SCHEMA RERVM ET**  
*Venarum emulgentium.*



- a. Venæ cavæ truncus.  
 b. Aortæ caudex, qui per declivē dorsi  
 unā cum cavā defertur.  
 c. d. e. Tres emulgentes serie quadam,  
 & in Ascendatō à cavæ dextro  
 pul-



pullulascentes : inter quas media *d.* cæteris est obscurior & penitiùs abstrusa.

*f.* Emulgens sinistra, nihil prorsus à Naturæ usitata forma distans, cum emulgente obscuriore dextrilateris, quæ κατὰ πλάγιον cavæ propius spinam enascitur, in una eademq; linea, sed intervallo quodam interjecto sita.

*g.* Divisio summæ emulgentis in duos furculos, quibus renem petit.

*h.* Comes arteria, summæ emulgenti substrata, similiterq; divisa.

*i.* Vena spermatica dextræ emulgentis infimæ germen. Etenim, par hîc ratio est utrobique exortus seminalium venarum.

*k.* ἐκφορῆσις arteriarum è grandiore ramo pertinentium in testes, unde postea gemini propagantur rivi, utrinque unus, ad com meatum vitalis spiritus impertiendum testibus. In hoc grandi ramo, non in ipso caudice, divortium fit arteriarum feminalium.



- l. m.* Commune jugum, in quod divertia, venarum & arteriarum forma coni deorsum fastigiatur. Reliqua defecta sunt, cum nihil evariarent.
- n. o.* Renum uterque, quorum dexter corpore erat paullo habitiore, haud dubie ob propaginum vasorum multitudinem.
- p. q.* Vretres abtruncati.

**H**ujusmodi fabricam renum, & sparsorum in reductas eorum partes vasculorum, theatro nostro, (cuius Generositas Tua, Baro inclyte, pars fuit maxima) representavit primò à me sectum strangulati cuiusdam cadaver, anno Iesu Christi 1579, circa medium mensis Febrarij. Cernere primùm erat tres venas emulgentes (sequestratiles insolenti verbo dixeris) è dextro cavæ latere, serie quadam, sed ex aliquo intervallo prodeuntes. Quarum duæ intuenti statim se offerebant, sinistra emulgenti ex adverso quidem sitæ, at non, ut dici solent, *ἐκ Ἀγμέτης* opppositæ, una superi-



periore, altera inferiore loco, utrisq;  
 interjecta tertia paullo inferius, & in  
 quodam quasi recessu lumbos versus  
 abdita, propius aliquantò ad sinistram  
 emulgentem directò accedebat, quæ  
 sufflata cava, ferius cæteris duabus  
 concepto spiritu turgescibat. In ad-  
 itu ad renum portas (ira refima vocan-  
 tur renum, vbi caro eorum nonnihil  
 lepressa, è duobus utrinq; promontor-  
 iolis sensim in planitiem redit, ac ve-  
 lur dehiscit, quo promptius vasa pos-  
 sit admittere) nulla è tribus illis emul-  
 gentibus findebatur, præter summam,  
 utpote maximam, & quidem in ramos  
 duos, quorum superior recto ductu  
 renum substantiam ingrediebatur,  
 alter inferior & aliquantò minor, per  
 obliquum infimæ emulgenti associa-  
 tus eodem tendebat. Vtrumq; eius ra-  
 mum sua comitabatur arteria. Reli-  
 quæ emulgentes, vt indivisæ, ita soli-  
 tariæ, coniugumq; arteriarum expe-  
 res erant. Intra carnem ipsius visce-  
 ris omnium pariter emulgentium pro-  
 pagines innumeræ, & multò quidem  
 L            plures



plures, quàm affolet, in sinum renum, qui ad feri alendo renum corpori jani amplius inutilis, stillicidium excipiendum incisus est, extremis suis osculis desinebant. Proinde mirum non est, verrucularum glandium intra communem sinum pensilium valvarum more à renum dorso utrinq; spectantium, numerum increvisse, quæ lotij transcolationi præfectæ papillarumq; ritu in uberibus animantium exilibus ac visum fugientibus pers perviæ sunt. Infima trium emulgantium ad confinium cavæ, unde fuerat explantata, proferebat de se veiam *αρεγμαίνω* (quod alias tantum ac perpetuò quidem in sinistris usu venire solet) cuius caput supra in modum infundibuli dilatabatur, partibus inferioribus sese in canalem arctiorem coangustantibus, quò feminis materia profundi affluentius, ac ceu prodigi potuit. Non enim aliundè, quàm hinc peti posse causæ videntur, non solùm uberioris in isto homine feminis proventus, & aviditatis exercen-

dive-



di venerem propè inexhaustæ, quæq;  
 vix fatiari posset, super qua paullo ante  
 supplicium questus fuerat, ingenuè  
 pernegansullo unquam præter hunc  
 in vita sese morbo divexatum fuisse;  
 sed & *ἡλυγονίας* perpetuæ, cui solùm  
 habilis à natura esset. Nunquam  
 enim marem procreavit, neq; in con-  
 jugio, neque in adulterio atq; stupris,  
 quibus creberrimè sese polluerat, ob  
 assiduos stimulos impetusq; veneris,  
 quos inhibere omninò ipse nequirit.  
 Est autem hoc satis notum jam atq; te-  
 statum, ductus, quibus in corpore pro-  
 vincia aliquò deferendi materiam da-  
 ta est, tantò promptiùs & liberaliùs  
 sibi concreditos humores distribuere,  
 quantò sunt decliviores. Rursum quò  
*σύστασις* seminis liquidior est, magisq;  
 fluxa, hoc effœminatius ferè id esse,  
 quippe quòd negligentius elaboretur,  
 & caloris, qui eius quasi anima est,  
 minus possideat. Denique quantò  
 semen de copiosioris seri ammistione  
 acrius redditur, tantò ad veneris usum  
 incitare ac laceffere vehementius.

L 2

Hinc



Hinc nimirum neq; modum Ueneris  
 sibi facere, neq; marem procreare po-  
 tuit. Iam verò etiam *αρεγγαλινὰς* arte-  
 rias è caudice aortæ vidisses emergere  
 non similiter aliis, sed prægrandem  
 ramum ac singularem rectâ aliquò  
 usq; inde progredi; postea infra exor-  
 tum pollicis latitudine in alios duos  
 dirimi, directos in involucria testium,  
 ad vitalem iis spiritum afferendum. In  
 corporibus animantium nusquam pe-  
 rinde ludit diuina potentia & sapien-  
 tia, ut in renibus & stomachis eorum  
 emulgentibus. Castorem eò nuper  
 secumimus, ut liqueret nobis, quid  
 nam essent castoria, vetustati diu pro-  
 testibus perperam existimata, cum sint  
 potius *φύσσει ἀδυναμίδος ἐν μιᾷ δὲ χεῖρὶ οὐ-*  
*ρεζ δὲ γινέσται.* hoc est, ad inguina siti fol-  
 liculi ex uno ortu connexi, quorum  
 instar est in leporibus, & in avium ge-  
 nere ijs geminæ glandes *κατὰ τὸ ὀρθόπύ-*  
*γιον* respondere videntur: In eo igitur  
 lateris sinistri emulgentes quoq; ter  
 geminæ erant non tamen abs se dis-  
 junctæ, quæ inflatæ sacculum oblon-  
 gum



gum representabant, suffertum gossypio, aut puluere, & in medio secundum longitudinem aliquoties interfuturum.

Præter hunc seu luxum, seu luxum naturæ in emulgentibus, præsens cadaver exhibebat spectantibus alia *σπανιώτερα*, inter quæ fuit defectus cæci intestini: ut non immeritò subdubitetur aliquibus, sit ne illud *ἐνεκά τι* institutum. Quem enim nostris quidem in corporibus usum habeat, non tam affirmare possum, quàm quærere. Pollux ideò videtur intestini nomine dedignatus fuisse, cum sit tantum *συναπλόν η τῶ λεπτιῶ*. Eius loco autem visebatur vix *ιχνογραφία* seu rudimentum quoddam, prominentius scilicet tuberculum instar papillæ in uberibus: quod certè vicem illius gerere, aut munus, quale quale sit, obire minimè potuit. In brutis usus manifestior est, in quibus sacci speciem præbet. Cumq; sit velut *δάττερα γαστήρ*, nihil vel parum cedens ventriculo, aut colo intestino, *κατ' ἐξοχλή*, id est, no-

L 3 mine



mine insigni *έντερον* appellatur. Conceptaculum est sordium alui, quibus etiam refertum dissectiones demonstrant, Cæteris animantibus *ύψιπόροις*, id est, excelsa pervadentibus fex similiter in hoc tanquam in alveo colligitur, ne, dùm in altum enituntur, chylo ea iterum permisceatur.



**DE VALVVLIS MEMBRANEIS** quorundam Vasorum, & imprimis *miscarum* cohorte, quæ in interna capacitate venarum brachorum & crurum sese nobis in cadavere anno 79. obtulit, hæcenus incognita.

**M**Embranarum, quæ canalium vasorumque extremis tanquam foribus obduntur, antiquitas ferè in cordis historia meminit, differentium tàm situ, quam forma, Aliæ enim illarum intrò, aliæ foràs spectant: Quædam *τριγλώχινες*, id est, trifurcæ appellatæ sunt, quòd cuspides telo-



telorum repræsentent: quædam ad  
 & literæ similitudinem factæ *στυποειδῆς*.  
 Omnibus commune officium est, pro-  
 hibere, ne semel hausta vel reddita  
 materia remeet. Hodie inter medi-  
 cos usus obtinuit, ut membranæ istæ  
 valvæ atq; ostiola nominarentur. Me-  
 minit Galenus aliarum adhuc mem-  
 branularum iis in vasis, quæ provida  
 natura foetui, dum utero absq; respi-  
 randi munere fertur, privatim elargi-  
 ta est. E caudice cavæ, proximè sub  
 basi cordis ad dextram eius aurem,  
 qua arteriæ venalis, dextram pulmo-  
 nis sedem aduentis portio ipsi trans-  
 versim subiicitur, seu foramen est ef-  
 figie ovata, quo cava in arteriam venalē  
 pervia dehiscit, quòq; vasa hæc mutuò  
 sese exosculantur (*ἀναστόμωσιν* Galenus  
 nominat, *καὶ σύντηξιν*) seu propago pe-  
 culiaris, qua sanguis crassior, neque  
 dum a corde elaboratus, in pulmo-  
 nes foetus distribuitur. Ad cuius oram  
 instar operculi membranæ substan-  
 tia subnexa est, quæ obstaculo foret  
 sanguinis in cavam venam restagnati-



oni. Similiter Aorta annatam sibi arterialem venam, quâ in dextram pulmonis regionem contorquetur ad spiritus vitæ distributionem, pertinet, seu communi duntaxat ostio, seu canali peculiari, ad cuius finem, non quidem Galenus, sed Ulesalius, & ante ipsum Fallopius valvam in orbem obdidere, ne spiritus semel in arterialem venam dimissus, in amplitudinem aortæ remigraret. His vasis foetus ab adultis distinguitur: absq; quibus foret, non modo non nutriri pulmo Embrij, neq; vivere, sed ne formari quidem omnino posset. Statim à nativitate vasa illis membranulis obsignantur, ac velut emerita, & jam rude donata, perinde ut vasa umbilicalia, coalescunt. Realdus ureterum finibus valvas allocat, similes versatilibus follium fenestris, cedentes latio in vesicam illabenti, at regressum suo objectu eidem non permittentes: quibus certè opus esse non videtur, ob ureterum in vesicam insertionem, machinatione quadam atq; solertia institutam,



tutam, quam Vesalius quidem inter propriam & communem alteram, atq; à peritonæo vesicæ circundatam tunicam: Fallopius inter duas proprias fieri afferit. Idem Realdus neq; oscilla mesaraicarum sanè quàm exilia in internam intestinorum capdinem pertinentia, valvis destituit, ne semel direptus intestinis chylus eodem restagnare possit. Quòd si ita esse donaverimus, uti esse anatomico illi visum est, quomodò non dico deductus crudi adhuc chyli, sed jam ab Epate in sanguinem elaborati, necessaria ad alendum distributio, non impediatur, qua perinde intestina carere nequeunt, ut universa in corpore Respub. membrorum, quorum vita alimento sustinetur? Sanè per venas easdem peraguntur chyli ad jecur *Διάδοσις*, & sanguinis nutrimentalis indidem ad intestina *παλινοδρομία*, licet nonnulla cùm temporum, tùm officiorum vicissitudine. Neq; ulli patrocinari per fugium Galeni potest, è cava non autem è Mesaræo venas producentes,

L 5      inte-



intestinorum educationi destinatas. Videtur ergò fides huius observationis labare, cui fluxus Epaticus etiam refragatur, qui fieri non posset, valvulis illis regurgitationem impredientibus. Sunt præterea, qui bilis vesiculæ ductibus in intestina directis similiter valvas præficiunt, ad fel eò exonerandum. Sed ad venarum revertamur membranulas. Amatus in scholio curationis 52 centuria prima ait vidisse se in aliquot cadaueribus ostiola sive opercula, ad initium venæ carentis conjuge, ne semel sorptum sanguinem de se possit refundere ac regurgitare. Ideòq; cavam venam, quam putealem nominat, inficiatur inflari posse, si in eam parti venæ carentis pari inserta cannula, & ventus sursum versus cavam actus fuerit. Nititur Amatus autoritate Iohannis Baptiste Canani, quem affirmat Vesalius idem retulisse sibi non solum de vena ἀλύγω, sed & emulgentibus, & de ea, quæ juxta elatiorem sacri ossis sedem occurrit. Fallopius etsi litem Vesalij de fe-

atione



Etione axillaris in pleuridite perpetuò  
 in brachio dextro instituenda, ubi ubi  
 sit inflammatio, non vult suam facere:  
 erroris tamen Amatum coarguit,  
 quòd fortasse in suo illo examine &  
 distractione coriacei corporis venarum,  
 quàm diligentissima, ipse omne  
 quidem fibrarum genus sensui obvi-  
 um deprehenderet, ast opercula in-  
 quirendo nunquam posset pervestiga-  
 re. Bartholomæus Eustachius hoc ut  
 commentum prorsus ἀφύσικον rider.  
 Vesalius paullo benigniùs observato-  
 res illos tractat, ratus extuberantio-  
 rem corporis venæ crassitiem utrisq;  
 imposuisse, ansamq; præbuisse allucina-  
 nandi: quippe quæ ad ramorum exor-  
 tus, propè orificia speciem membra-  
 narum mentiri soleat, cum interim  
 nihil aliud sit, quàm margo quidam  
 aut limbus exstantior, qualem circa  
 utrumq; ventriculi ostium, & in arte-  
 riarum corpore universo infra enatas  
 inde propagines passim videre est. No-  
 bis neutrum est observatum, ne-  
 que valva membranulis cordis affimilis.

lis.



lis, neque crepido vel limbus, aut quocunq; modo appellare licet; verum ad exortus emulgentium in hibus visa est membrana triquetra, ostio emulgentium subter ita prætensa, ut unâ cum eo repræsentaret quasi corpus terræ, umbram in plano abs se proijcientis. Nam emulgentis orificium, orbisforma est, ipsa vero membrana, trigoni specie. Eiusmodi membranæ passim occurrunt tam in cavæ trunco maiore, dum per dorsi declive deferretur, quam in cruribus, ramorum minorum ostiis inferius præfectæ. Maiores enim rami alteras illas, de quibus mox dicetur, *στυμοειδεις* membranas adipiscuntur. Eutachio osculum venæ coronæ modò cordis basia amplexantis, elegantissima membrana, cornutam lunam referente, tanquam janitricè obtegatur. Vtcunq; res sese habeat, istiusmodi valvis nostrorum hominum diligentia excitata est, & maiore studio postea in partium penetralia inquisitam. De ostiolo à nobis in altero cadavere reperto ad con-

finia



finia intestinorum ilei & coli, postea  
 verba faciemus. Nunc de valvarum  
 turba, in venis artuum, hoc est, ma-  
 nuum & pedum, dicere potissimum  
 instituimus. Fertur anno LXXIX in-  
 eunte Hieronymus Fabricius ab Aqua-  
 pendente anatomicus & chirurgus  
 clarissimus, Patavii spectantium ocu-  
 lis subjecisse ostiola in venis brachio-  
 rum & crurum, cordis membranulis  
 similima, alias unica, alias & multo  
 quidem crebrius gemina, adeo ma-  
 gna, ut dimidium capacitatis venarum  
 interciperent, interius per intervalla  
 geminatim disposita sub ipsis exorti-  
 bus ramorum, qui è lateribus cavæ  
 in externas artuum partes, nutriti-  
 onis causa disseminantur. Hoc au-  
 tem ipsis assignare muneris, ut ob-  
 stent, quò sanguis, manibus pedibusq;  
 assiduo incalescentibus motu minus  
 impetuosè & affatim affundatur: abs-  
 que quibus foret, partes superiores  
 genio defraudatum suo, infernas con-  
 trà uberiore alimenti affluentia ag-  
 gravatum atque oppressum, ipsasq;  
 adeo



adeo venas nimia distentas copia disruptum iri. Ad hæc easdem robur addere ipsi venarum corpori, & immodicam dilationem earum inhibere. Truncum cavæ & jugulares ideò illis destitui, quò nutrimentum liberius nulloq; obstaculo distribui quoquo versum possit, ad id, quod assiduo corporis nostri fluore variis ex causis continenter dissipatum est, instaurandum, spirituumq; jacturam compensandam.

Hæc sunt quæ partim auditione accepi, partim cognovi de scheda observationem Fabricii continente, quam Noriberga ad memisit vir clarissimus Georgius Palm, Reipub. illius inclytæ medicus, amicus meus summus. Eodem anno LXXIX vertente ipse quoq; theatro nostro hæc membranas venarum repræsentavi. Quamvis enim paullò post, quàm Patavii eas monstrasset Fabricius, in cadavere, cuius tum temporis copia dabatur, interna venarum capacitate, spongia sursum extersa, sanguinem  
ali-



alicubi deprehenderem velut inter-  
 ceptum hærescere: quod tamen pri-  
 ma illa confectione τῆ κατ' ἐπίπλωσιν, &  
 quæ casu evenit similiore, quàm τῆ κατ'  
 Ἰπιτήδωσιν instituta, accurratam om-  
 nium dignotionem non molirer, ostio-  
 la tùm neglecta sunt. Adhæc ad σκε-  
 λετῶ concinnationem festinanti non  
 tantum suppeditabat ocii, quantum  
 unaquævis particula ad cognitionem  
 sui peculiarem postularet. Admoni-  
 tus dein observatione Fabricii, (per  
 quem enim hac in re profecerim, non  
 equidem me pudet ingenuè fateri: ali-  
 ter si faciam, aut in plagii crimen in-  
 curram, vel Aesopicæ corniculæ col-  
 lectas pennas de reliquis avibus sibi  
 accommodantis, risum de me move-  
 am omnibus necesse est) cæpi vaso-  
 rum in brachiis & cruribus penitissi-  
 ma rimari diligentius, & voti meî  
 compos factus sum. Quemadmodum  
 autem à me pervestigata sint ostiola,  
 quæq; proprie ipsis videatur compete-  
 re muneris provincia, precium operæ  
 est annotare, subiecta trunca venæ  
 parte,



parte, velut per transfennam ostiola offerente: idq; tantum eo fine & consilio, ut eruditissimæ Fabricii scholæ, quibus nobis expectatione diutius carendum fuit, in lucem aliquandò provocentur. Et confido enim, & de genio viri liberalissimo mihi polliceor, è ditissima penu suarum observationum ad utilitatem publicam ipsum hæc & alia multa, quæ conscripta sunt ab eo diligenter, & sunt sublimiora, quàm quæ à nobis expectari queunt, benignissimè deprompturum esse.

Sæpius iam dicta ostiola alteri duntaxat valvarum generi in corde respondent, sola figura, non ratione officii. Sunt enim *συμφοδεῖς τὸ σχῆμα*, quemadmodum membranæ cordis ad ostia aortæ, & venæ arterialis. Sed neq; venarum, quibus insunt, capacitatem intercipiunt, neq; ramorum *ἐν πλάγῃ* ab illis emergentium meatus occludunt. Ab ipsis quidem ramis propè absunt, sed aliquo tamen intervallo itaq; enascuntur utrinq;, ut  
in me-



in medio ipsa non contingant se mu-  
 tuò, sed tramitem relinquunt, quo  
 sanguis labi deorsum, ac reliquis or-  
 dine subsequentibus valvis æquè in-  
 cidere possit. Hoc posito: est enim  
 ita manifestum, ut probationis non  
 indigeat, nisi æquilibratam ( sic *ισορ-  
 νομία*, si placet, appellemus ) è corporis  
 re penitus tollere velis: verendum  
 utiq; non fuerit, ne valvarum gratia  
 corporis partes superiores, genio suo  
 defraudentur: contra inferiores qua-  
 dam prærogativa seu loci, quò vergunt  
 sua sponte humoris, seu exercitiorum,  
 in quibus artus assiduè versantur, im-  
 modica copia prægraventur. Est enim  
 certè hîc non tam ad *ὀρεπλὴν* siue *πορτὴν*  
 humorum attendendū, quàm potius ad  
 naturam, quæ in corporis administrati-  
 one sua jura habet, & ad vim partis cuius-  
 iusq; , qua ab illa velut dotata est. Natura  
 cum toti moderetur, etiam clavū te-  
 neat & gubernaculum humorum ne-  
 cesse est, absq; quo foret, perpetua in  
 corpore metuenda esset *ἀναρχία ἀσύν-  
 ταξις*: cuiusmodi animadvertere li-  
 cet in

M

cet in



cet in ὀργασμῶ, natura humorum rabie  
 & furore de statu atque fastigio impe-  
 rii sui deiecta. Tum enim humor na-  
 turæ frenum excutiens, ferocitate ex-  
 ultat, sibiq; permissus ac ceu œstro  
 percitus, quoquò versus ruit, & pas-  
 sim solutèq; velut oberrans fluctuat,  
 & fluit refluitq; in visceribus atq; ve-  
 nis, non sine præsentaneo principum  
 partium, in quas momentum facit,  
 discrimine, nisi protinùs compescatur.  
 Cumq; magnam in animantium cor-  
 poribus conformandis rationem na-  
 tura habuerit τῆς ἰσότητος ἢ ἀναλογίας,  
 sanguinis com meatum geometrica  
 proportione ita distribuit, ut ad  
 unumquodq; membrum, quocunq;  
 loco situm in corpore fuerit, demen-  
 sum suum redeat: ut non immeritò  
 justitiæ nomen apud Hippocratem ob-  
 tinuerit. Præterea quævis particula,  
 modò sibi constiterit ipsa, tantum  
 suo opte instinctu attrahit, quantum ex  
 usu est, idq; fibrarum, quibus intexta  
 est, ministerio, modò evidenter, mo-  
 tuq; locali, modò sine sensu & quasi  
 inquit



inquiete, perinde ut fibræ carnis ali-  
 quid, vel nihil habuerint. Si jam eti-  
 am venæ conditæ sunt *αἷμα* *ἕνεκα*  
*γενέσεως τε αἵμα καὶ τῆς εἰς πάντα τὰ μέρη*  
*φορᾶς*, hoc est, non solum sanguinis in  
 partes ferendi derivandiq; gratia, sed  
 ut ad elaborationem eius nonnihil  
 conferant, dubio procul cursum &  
 impetum sanguinis, dum coctioni  
 eius incumbunt, ipsæ quoq; retarda-  
 bunt, siquidem ad omnem *ἀλλοίωσιν* quæ  
 etc opus est. Ex quibus jam hoc se-  
 quitur, quæ natura sanguinem ad par-  
 tes superiores attrahit, ibidemq; tam  
 diu detinet, ac ceu suspendit, quoad  
 sibi id, cuius egent, inde libaverint,  
 ne unquam desit penus ad alendum  
 necessarius: eadem humorum impe-  
 tum, qui *κάτω* fit & pessum, ita mo-  
 deratur, ne partibus inferioribus one-  
 ri sit, multo minus exitio, ut nulla  
 adeo in loco prærogativa esse, neq; in-  
 feriores plus privilegii partibus superi-  
 oribus habere possint. Idcirco pri-  
 mæ debentur naturæ, secundæ valvulis:  
 neq; hæ solæ sufficiunt ad sanguinem



Suffrenandum impediendumq; , quo  
 minus largiter partibus inferioribus  
 affluat. Est verò in hoc quoq; magnè  
 operè commendanda naturæ solertia,  
 quòd ramis, in quos cava multifariam  
 in artubus diffinditur, valvulas sujice-  
 re maluit, quàm ostiis eorum præpo-  
 nere. Sic enim regurgitatio humo-  
 rum exclusa fuisset, quæ quantoperè  
 conducat, non solùm de revulsioni-  
 bus artis nostræ, sed de foemineo et-  
 iam sexu manifestum est. Virginibus  
 adolescētioribus, & mulieribus paullo  
 ante illum circuitum, quo menses  
 sunt soliti promanare, aut his etiam  
 præparcè stillantibus: adhæc tempore  
 gestationis uteri, præsertim embryo  
 infirmo, & gravidis ἀδυναμία labo-  
 rantibus, pleniorèq; victu sese sagi-  
 nantibus, sæpenumerò sanguine fe-  
 culento, aut subventaneo etiam flatu  
 de continente caloris motione non  
 secus ac spuma in lebete genito, vari-  
 cum in modum ad eò turgent venæ fe-  
 morum, poplitis, & quæ imos talos  
 occupant, quo loci maximè inter se  
 implis



implicitæ glomerantur, ut distensa supra modum cutis tenerascit, & jàm jàm pertimescenda sit vasorum ruptio: quas tamen eventu constat profusione liberaliore, aut foetu in lucem edito, postea inaniri rursusq; fidere. Id autem fieri omninò non posset, si, quemadmodum in corde, ita in venis valvulæ penitùs ipsarum ostia obturarent. Qualis fiat discursus humorum ultrò citroq;, redarguunt in februm horroribus, rigoribus, perfrigerationeq; extremorum universa, in panicis item terroribus, & repentinis, animumq; percellentibus motibus, palor & algor totius corporis. Quin etiam chyrurogorum vulgo eiusmodi *παλινοδρομία* non est incognita: qui in suo illo apparatu sectionem venæ antecedente uno vinculo partem membri superiorem paullùm ligant, priusquam verò inferiori alterum injiciant, membrum aliquandiu sursum versus mulcent, vinculoq; perstringunt, quò cum ad locum, cui scalprium adigendum est, sanguis protrudatur,



datur, cōq; distenta vena magis fiat obvia. Porro quemadmodum venis robur addere, dilatationemq; earum impedire possint, ostiola equidem non video, cum nusquam corpus venarum delicatius sit & gracilius, nusquam textu constet rariore, & tantum non, ut videtur, lacero, atq; ubi membranulæ illæ velut abscedunt. Ea propter vel lenissimo inspiratu inserti calami illicò foràs protuberat in quendam utriculum, qui in tenellis suis, quasi ampullæ instar obtinet, tunicaq; quæ in bulbis cæparum reperitur, nihilo densior est: qui conceptus sanguis mora diuturniore detinetur, ut eò commodius à furculis in externos musculos abeuntibus, quibus cava utrinq; fruticatur, attrahi possit. Præter hunc usum non ausim ego membranulis ascribere alium. Num alicubi venæ τῆ ἀγαπηδύσφ, hoc est, sanguinis sudorulentæ transcolationi sint opportuniore, aut perinde obnoxia, haud scio. Epatis parenchyma solum excipio, cuius venas omnium, quæ  
 spar



sparguntur in corpus, tenuissimas natura machinata est, utpotè principio gignendi sanguinis vicinas, neque ulli quicquam perpetiendi periculo expositas. Sedem enim habent tutissimam in suo viscere, extra quod postea ipsis alia induitur tunica, ne periclitentur, dùm vel longiore feruntur tramite, aut alicubi suspenduntur, aut duriori corpori (velut ossi) incumbunt.

Secundùm hæc, quæ à me dicta sunt hæctenus, ita jam finiri ostiola possunt, ut in venis crurum & brachiorum nihil aliud esse dicantur, quàm ἐπὶ ἀνδρῶν (liceat enim mihi Dionisii ex Ephesio novum nomen huc arcessere & rei novæ accommodare) ἢ Ἰππικητον ἀγγεῖδιον τῆς αἵματος, id est efflorescentia seu portiuncula quædam tunice venarum, referens dimidiati orbis in plano, aut lunæ cornutæ figuram, interiusq; abscedens, ut peculiare quoddam sanguinis vasculum, intra venarum amplitudinem constituat, in

M 4 quod



quod divertens ipse, catenus possit  
 detineri, quoad à vasorum rivulis, ad  
 latera cavæ forâs elabentibus, hauria-  
 tur, neque præproperè præter vecti usus  
 fructu externæ partes defraudetur. Sta-  
 tim ineunt valvæ supra subterq; post  
 alarum inguinumq; adenes, proximè  
 subramorum eductionibus locatæ, &  
 ad medium usq; capacitatis venarum  
 pertinentes. Passim occurrunt, sed con-  
 junctim tamen semper geminæ, utrin-  
 que scilicet una, nisi paullò suprâ trans-  
 versa ligamenta, quæ fasciarum ritu  
 tendines manuum, pedum, ac digito-  
 rum continent, ubi venarum ampli-  
 tudo coarctari incipit, ideóq; simul  
 valvarum *διδυμότης* deminui, donec pe-  
 nitus evanescant. Numerus earum  
 prorsus incertus est, & verò intervalla,  
 quibus disclusæ sunt, admodum dis-  
 paria: ipse positus aliâs magis, aliâs mi-  
 nus ordinatus seriè, ferè alterna ut se-  
 quentium membranularum cor-  
 nua, præcedentium media  
 sive convexa respiciant  
 & vicissim.

AD



ADUMBRATIO OSTIO-  
 lorum, ut sese illa obtulere in cada-  
 vere Anno 79 mense Decembri  
 dissectioni nostrae sub-  
 jecto.

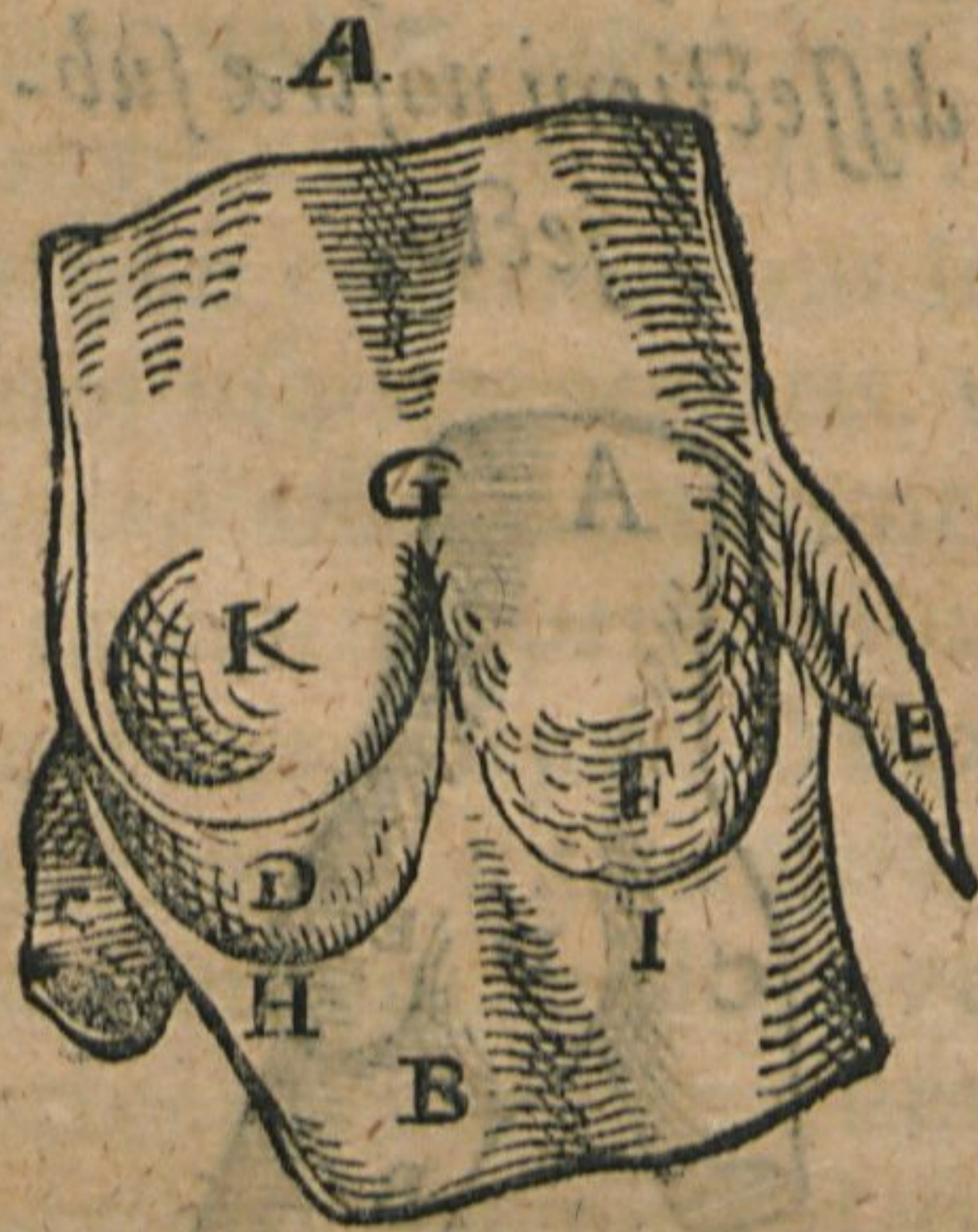


**P**raesens figura crura petentis venae  
 inflatae & supra subterq; abtrunca-  
 ta portionem comonstrat, quem-  
 admodum foris ea apparet. Ad A qui-  
 dem superiorem eius regionem propè  
 poplitem. B. verò inferiorem & hu-  
 miliorem: C. ramum indicat è dex-  
 tro latere foràs prorumpentem in mus-  
 culos, ut nutrimento eius educantur.

M 5 D &



D & E. valvulae ramo illi subjectae dimidiam duntaxat faciem notant foras quasi in loculum protuberantem, in quo morari aliquantisper sanguis possit.



Hæc altera eandem portionem oculis subijcit, sed in longum dissectam, ut interior eius facies innotescat.

A. B. C. characteres idem signant quod in priore.

D. valvulam subjectam laterali ramo, non passam illam, sed venæ corpori pressè attensam: quæ orbem dimidium non complet, ne possit intermes



termediam capacitatem venæ inter-  
cludere, sanguinemq; inferioribus in-  
tercipere. E. monstrat alteram val-  
vam in sinistra hic rejectam, ubi ali-  
qua adhuc sui parte adhæret. F. Cor-  
pus venæ sub valvula multò quàm  
alibi, tenerius & quasi lacerum, ut  
valva inde abstracta esse alicubi vide-  
ri possit. G. meta unde valvæ pandun-  
tur atq; aperiuntur, & in quam exit  
earum circumferentia. H. I. Imi val-  
varum ventres, in quos sanguis de-  
mergitur. K. orificium rami lateralis,  
qui C. litera notatus est, cui valvula.  
D. famulitium quoddam præstat insi-  
stendo demorandoq; sanguine: aliter  
præterfluens ipse minùs commodè at-  
trahi posset.

*DE VALVA ILEI FORI-  
bus ad introitum in colum  
præfecta.*

**P**Ræter enumeratas, & jàm demon-  
stratas valvas, aliam nobis secun-  
dum cadauer exhibuit, illic intra  
capacitatem intestini latitantem, ubi  
Ileum



Ileon & Colum sunt contermina, factis crassam illam ac firmam rigidamq; sed quæ ita Ilei foribus obderetur, ut illabenti feci, jam exsuctæ ab intestinis gracilibus cedere posset. Nam intro spectabat, margini coli, quaidextro reni & femur moventi musculo objacet, affirmata. Fortuito ea nobis inventa est. Etenim cum stylum per apertum à nobis cæci intestini caput inseruissemus, dein per capacitatem coli traiectum cuperemus intra Ileon adigere, semel atq; iterum in obstaculum incurrimus. Dissecto postea colo valvula conspecta est, cuius obiectu conatus noster fuerat elusus. Hæc dum tex fordior in colum detruditur cedere solet, posteaquam incidit illicò claudi, nequid eius in Ileon remigret. Quod fieri equidem nonnunquam posset in vehementiore corporum è dextris in sinistra versatione. Sursum autem procuratam intestinorum inflationem valva idcò non impedit, quòd turgidis spiritu intestinis capacitas reddita amplior nequeat



queat ab illa observari. Eadem valva non ita dudum in Castore seu Fibro reperta nobis est non in ipso statim confinio Ilei coli & cæci: sed in interna cæci capacitare ita Ilei exitui præposita, ut cæco versus sinistrum admodum firmiter adhæreret essetq; carnosior: dextrorsum verò, quâ gemina coli tubera respiciebat *Πιγλωτιδ* in modum à carnoso illo principio velut gracilescens incubaret, & vicissim aperiri ac claudi versus illam partem ingenuè posset.

F I N I S.





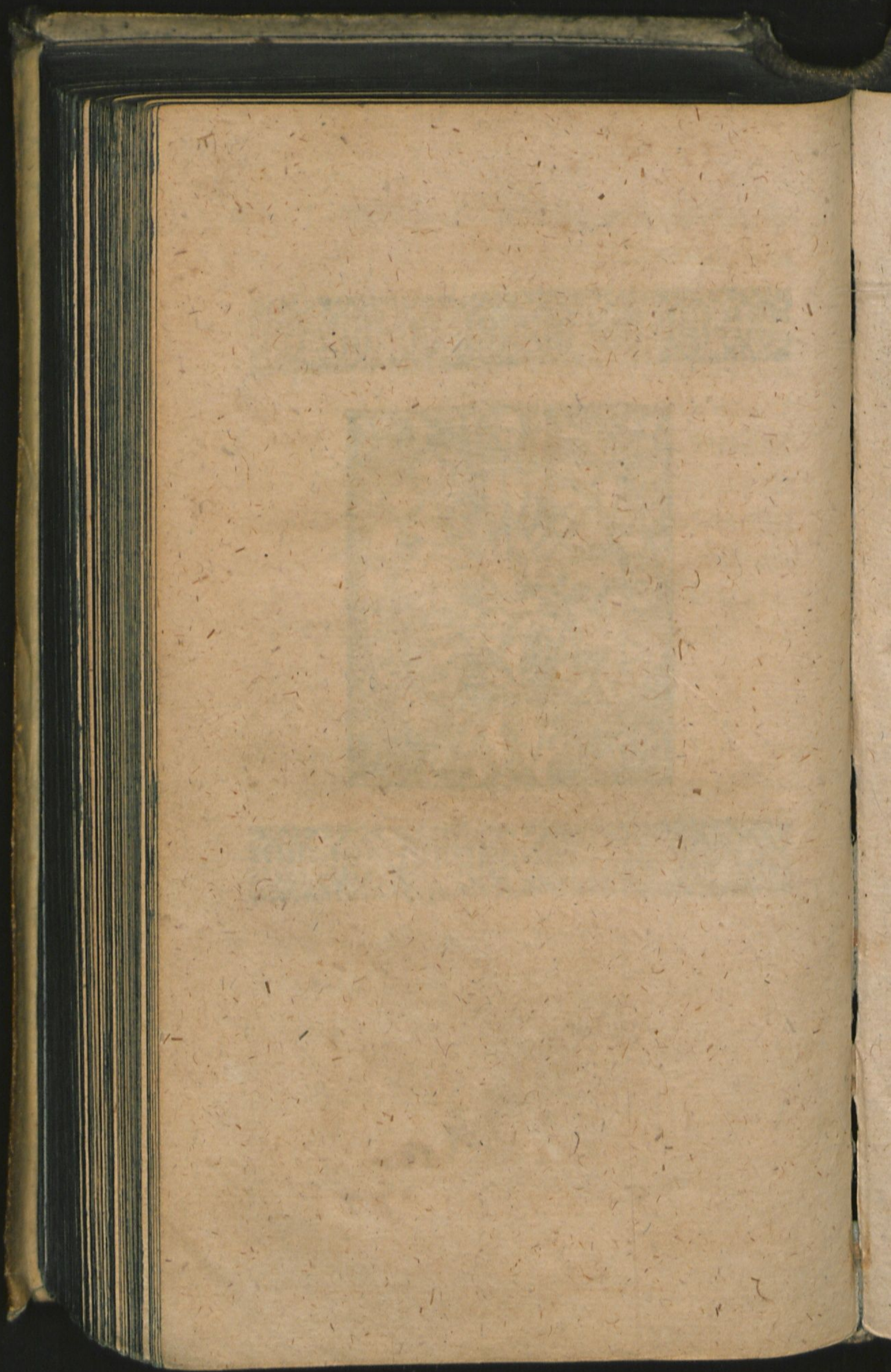
quasi ab illa oblectari. Tactus vero  
non est in dextris. Tactus vero













1. Anthropometria job: Sigismund:  
W. Bodij. Francofurt. a. 1663.
2. Historia plantarum partium  
humani corporis. Salomonis Alber-  
ti. Wittebergae. a. 1602.
3. De origine ac natura animarum  
in brutis, sententia claris: Theol:  
in aliquot Germani: Academiis qbz  
simul D. Daniel Sennertus à Crimi-  
næ blasphemia et hæreses à D.  
job: Freitagie ipsi intentato ab-  
solvitur. Francofurti. a. 1638.
4. Supellex Botanica juxta ac  
Materia Medica. D. Pauli Ammannij  
Lipsia. a. 1675.
5. Chiasmatica nova D. job Sig:  
W. Bodij. Berolini. a. 1665.
6. Tractatus Medicus Hamburg:  
D. 1674.

ULB Halle

3

004 777 514



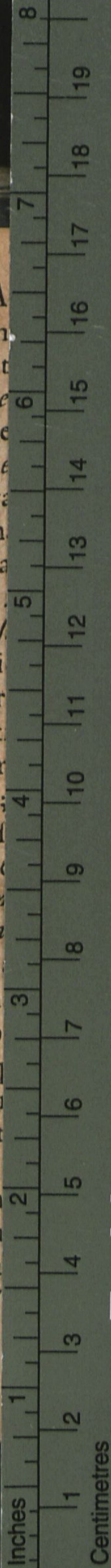
Sb. 7

17









Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

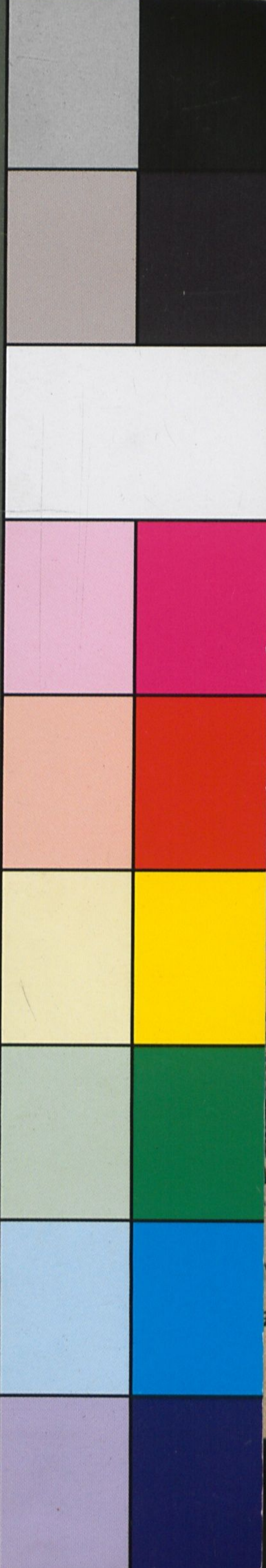
Red

Magenta

White

3/Color

Black



Historia

2

OPERARVM  
PARTIVM HVMA-  
NORIS, MEMBRATIM  
& in usum tyronum re-  
tator antehac edita,

AUTORE  
ONE ALBERTO,  
Doctore, ejusq, Professore olim  
V Viteberga publico :

RO EX IPSIUS AVTO-  
rior & emendatior postremum  
in lucem emissa.

VNT EIVSDEM AVTORIS  
nes aliquot Anatomica, rare &  
perquam elegantes.



02.

VITEBERGA  
aria Schureri & ejus Sociorum